

**Банківська Група
відповідальною особою якої є
АТ «КРЕДОБАНК»**

**Консолідована фінансова звітність Банківської Групи
та звіт незалежних аудиторів**

31 грудня 2018 року

ЗМІСТ

ЗВІТ НЕЗАЛЕЖНИХ АУДИТОРІВ

КОНСОЛІДОВАНА ФІНАНСОВА ЗВІТНІСТЬ

Консолідований звіт про фінансовий стан	1
Консолідований звіт про прибутки та збитки та інший сукупний дохід.....	2
Консолідований звіт про зміни власного капіталу.....	3
Консолідований звіт про рух грошових коштів за прямим методом.....	4

Примітки до консолідованої фінансової звітності

1	Вступ.....	5
2	Економічне середовище, в якому працює Група	7
3	Основні принципи облікової політики.....	9
4	Основні облікові оцінки та професійні судження, що використовувались при застосуванні облікової політики	36
5	Запровадження нових або переглянутих стандартів та тлумачень	37
6	Нові облікові положення.....	41
7	Грошові кошти та їх еквіваленти	43
8	Заборгованість інших банків	45
9	Кредити та аванси клієнтам.....	46
10	Інвестиційні цінні папери.....	54
11	Активи, утримувані для продажу.....	55
12	Інвестиційна нерухомість	55
13	Приміщення, вдосконалення орендованого майна, обладнання та нематеріальні активи	56
14	Інші фінансові активи.....	58
15	Інші нефінансові активи.....	60
16	Заборгованість перед іншими банками	60
17	Кошти клієнтів.....	61
18	Кошти інших фінансових організацій	62
19	Випущені боргові цінні папери	63
20	Інші фінансові зобов'язання.....	63
21	Інші нефінансові зобов'язання.....	63
22	Статутний капітал	64
23	Інший сукупний дохід, відображений в компонентах капіталу.....	65
24	Процентні доходи та витрати.....	66
25	Комісійні доходи та витрати.....	66
26	Результат оцінки очікуваних кредитних збитків.....	67
27	Інші операційні доходи	67
28	Адміністративні та інші операційні витрати	67
29	Податок на прибуток.....	68
30	Сегментний аналіз	70
31	Управління фінансовими ризиками.....	73
32	Управління капіталом	81
33	Умовні та інші зобов'язання.....	82
34	Розкриття інформації про справедливу вартість.....	84
35	Подання фінансових інструментів за категоріями оцінки	87
36	Операції з пов'язаними сторонами	88
37	Вибуття учасника Банківської Групи	90
38	Події після дати балансу.....	91

ЗВІТ НЕЗАЛЕЖНИХ АУДИТОРІВ

Правлінню Акціонерного товариства «Кредобанк»

Думка

Ми провели аудит консолідованої фінансової звітності банківської групи у складі Акціонерного товариства «Кредобанк» (далі – «Банк») та компанії під спільним контролем (далі – «Банківська Група»), що складається із консолідованого звіту про фінансовий стан на 31 грудня 2018 р., консолідованих звітів про прибутки та збитки та інший сукупний дохід, про зміни власного капіталу і про рух грошових коштів за рік, що закінчився зазначеною датою, і приміток до консолідованої фінансової звітності, що включають стислий виклад суттєвих облікових політик та іншої пояснювальної інформації.

На нашу думку, консолідована фінансова звітність банківської групи підготовлена у всіх суттєвих аспектах відповідно до вимог Постанови Правління Національного банку України № 254 від 20 червня 2012 року, зі змінами та доповненнями.

Основа для думки

Ми провели аудит відповідно до Міжнародних стандартів аудиту («МСА»). Нашу відповідальність згідно з цими стандартами викладено в розділі «Відповідальність аудиторів за аудит консолідованої фінансової звітності банківської групи» нашого звіту. Ми є незалежними по відношенню до Банківської Групи згідно з Кодексом етики професійних бухгалтерів Ради з Міжнародних стандартів етики для бухгалтерів («Кодекс РМСЕБ») та етичними вимогами, застосовними в Україні до нашого аудиту консолідованої фінансової звітності банківської групи, а також виконали інші обов'язки з етики відповідно до цих вимог та Кодексу РМСЕБ. Ми вважаємо, що отримані нами аудиторські докази є достатніми і прийнятними для використання їх як основи для нашої думки.

Суб'єкт господарювання АКЦІОНЕРНЕ ТОВАРИСТВО
«Кредобанк»

Код ЄДРПОУ № 09807862

Незалежний аудитор: Приватне акціонерне товариство «КПМГ Аудит», компанія, яка зареєстрована згідно із законодавством України, член мережі незалежних фірм KPMG, що входять до асоціації KPMG International Cooperative ("KPMG International"), зареєстрованої згідно із законодавством Швейцарії.

Код ЄДРПОУ № 31032100

Регістраційний номер у Регстрі аудиторів та суб'єктів аудиторської діяльності № 2397.

Адреса: Московська, 32/2, 17-й поверх, Київ, 01010, Україна

Ключові питання аудиту, що включають найбільш значущі ризики суттєвих викривлень, у тому числі оцінений ризик суттєвих викривлень унаслідок шахрайства

Ключові питання аудиту – це питання, які, на наше професійне судження, були найбільш значущими під час нашого аудиту консолідованої фінансової звітності банківської групи за поточний період. Ці питання розглядалися в контексті нашого аудиту консолідованої фінансової звітності банківської групи в цілому та враховувались при формуванні думки щодо неї, при цьому ми не висловлюємо окремої думки щодо цих питань.

Очікувані кредитні збитки за кредитами та авансами клієнтів

Див. Примітку 9 до консолідованої фінансової звітності банківської групи.

Ключове питання аудиту	Як це питання вирішувалось під час аудиту
<p>Кредити та аванси клієнтам становлять 57% загальних активів і відображаються за вирахуванням резерву під очікувані кредитні збитки (далі - «ОКЗ»), що оцінюються на регулярній основі і є чутливими до припущень, що використовуються.</p> <p>З 1 січня 2018 року Банківська Група перейшла на нову модель оцінки очікуваних кредитних збитків, яка вимагає від управлінського персоналу застосовувати професійне судження і робити припущення щодо таких основних питань:</p> <ul style="list-style-type: none"> — своєчасне виявлення значного підвищення кредитного ризику та події дефолту по кредитах клієнтам (віднесення до стадій 1, 2 і 3 відповідно до МСФЗ 9); — оцінка ймовірності дефолту (PD) та величини збитку в разі дефолту (LGD), прогнозна інформація включена до оцінки ОКЗ; — оцінка очікуваних потоків по кредитах, виданих клієнтам, віднесеним до стадії 3. <p>У зв'язку з істотним обсягом кредитів, виданих клієнтам, переходом на нову модель ОКЗ, а</p>	<p>Ми проаналізували основні аспекти методології та політик Банківської Групи щодо оцінки її відповідності вимогам МСФЗ 9, в тому числі шляхом залучення до аналізу фахівців в галузі управління фінансовими ризиками.</p> <p>Для аналізу адекватності застосованого управлінським персоналом професійного судження і зроблених припущень при розрахунку резерву під очікувані кредитні збитки, ми в тому числі виконали такі аудиторські процедури:</p> <ul style="list-style-type: none"> — Протестували організацію контролю щодо своєчасного віднесення кредитів до стадій; — За вибіркою кредитів, потенційна зміна оцінки ОКЗ яких може істотно вплинути на консолідовану фінансову звітність банківської групи, і які індивідуально оцінювалися на предмет ознак зменшення корисності, ми протестували правильність присвоєної Банківською Групою стадії шляхом аналізу фінансової та нефінансової інформації по обраних позичальниках, а також використаних Банківською Групою припущень і професійних суджень; — Для вибірки заборгованостей, які були віднесені до стадії 3 та були суб'єктом оцінки на предмет зменшення корисності на індивідуальній основі та фокусуєтесь на тих, що мали

<p>також невизначеністю, що притаманна оцінці величини резерву під ОКЗ, це питання є ключовим питанням аудиту.</p>	<p>найбільший потенційний вплив на консолідовану фінансову звітність банківської групи, ми додатково оцінили обґрунтування майбутніх грошових потоків на основі нашого розуміння, а також з урахуванням наявної ринкової інформації;</p> <ul style="list-style-type: none"> — По кредитах, виданих клієнтам, за якими Банківська Група оцінює ОКЗ на колективній основі, ми протестували принципи роботи відповідних моделей і їх застосування шляхом перевірки математичної точності розрахунку, а також протестували дані, що входять до моделі, шляхом звірки з первинними документами на вибірковій основі; — Ми оцінили загальну здатність передбачення моделей, що використовуються Банківською Групою для розрахунку ОКЗ, шляхом порівняння оцінки, зробленої на 1 січня 2018 року, з фактичними результатами за 2018 рік; — Проаналізували прогнозну інформацію, що включається в розрахунок ОКЗ. <p>Також ми переконалися, що розкриття у консолідованій фінансовій звітності банківської групи адекватно відображають схильність Банківської Групи до кредитного ризику, а також вплив переходу на МСФЗ 9 в частині очікуваних кредитних збитків.</p>
--	--

Пояснювальний параграф

Ми звертаємо увагу на Примітку 1 до цієї консолідованої фінансової звітності банківської групи, в якій надається інформація щодо основи складання цієї фінансової звітності, включаючи підхід та мету підготовки цієї звітності. Ця фінансова звітність включає компанії, що входять до складу Банківської Групи згідно рішення Комітету Національного банку України з питань нагляду та регулювання діяльності банків, нагляду (оверсайту) платіжних систем. Таким чином, ця консолідована фінансова звітність Банківської Групи може бути непридатною для інших цілей.

Ця фінансова звітність називається консолідованою відповідно до вимог Постанови Правління Національного банку України № 254 від 20 червня 2012 року, зі змінами та доповненнями, однак по своїй суті, є комбінованою звітністю та має на меті представлення комбінованого фінансового стану, комбінованого фінансового результату та комбінованого руху грошових коштів підприємств, які входять до складу Банківської Групи.

Ми не змінювали нашу думку у зв'язку із цим питанням.

Інше питання

Банк окремо підготував консолідовану фінансову звітність Банку за рік, що закінчився 31 грудня 2018 року, відповідно до Міжнародних стандартів фінансової звітності. Компанія Банківської Групи під спільним контролем, як описано у Примітці 1 до консолідованої фінансової звітності банківської групи, також окремо підготувала фінансову звітність відповідно до вимог Міжнародних стандартів фінансової звітності.

Відповідальність управлінського персоналу та тих, кого наділено найвищими повноваженнями, за консолідовану фінансову звітність банківської групи

Управлінський персонал несе відповідальність за складання і достовірне подання консолідованої фінансової звітності банківської групи відповідно до вимог Постанови Правління Національного банку України № 254 від 20 червня 2012 року, зі змінами та доповненнями, та за таку систему внутрішнього контролю, яку управлінський персонал визначає потрібною для того, щоб забезпечити складання консолідованої фінансової звітності банківської групи, що не містить суттєвих викривлень внаслідок шахрайства або помилки.

При складанні консолідованої фінансової звітності банківської групи управлінський персонал несе відповідальність за оцінку здатності Банківської Групи продовжувати свою діяльність на безперервній основі, розкриваючи, де це застосовно, питання, що стосуються безперервності діяльності, та використовуючи припущення про безперервність діяльності як основу для бухгалтерського обліку, крім випадків, якщо управлінський персонал або планує ліквідувати Банківську Групу чи припинити діяльність, або не має інших реальних альтернатив цьому.

Ті, кого наділено найвищими повноваженнями, несуть відповідальність за нагляд за процесом фінансового звітування Банківської Групи.

Відповідальність аудиторів за аудит консолідованої фінансової звітності банківської групи

Нашими цілями є отримання обґрунтованої впевненості, що консолідована фінансова звітність у цілому не містить суттєвого викривлення внаслідок шахрайства або помилки, та випуск звіту аудиторів, що містить нашу думку. Обґрунтована впевненість є високим рівнем впевненості, проте не гарантує, що аудит, проведений відповідно до МСА, завжди виявить суттєве викривлення, коли воно існує. Викривлення можуть бути результатом шахрайства або помилки; вони вважаються суттєвими, якщо окремо або в сукупності, як обґрунтовано очікується, вони можуть впливати на економічні рішення користувачів, що приймаються на основі цієї консолідованої фінансової звітності банківської групи.

Виконуючи аудит відповідно до вимог МСА, ми використовуємо професійне судження та професійний скептицизм протягом усього завдання з аудиту. Крім того, ми:

— ідентифікуємо та оцінюємо ризики суттєвого викривлення консолідованої фінансової звітності банківської групи внаслідок шахрайства чи помилки, розробляємо й виконуємо аудиторські процедури у відповідь на ці ризики, а також отримуємо аудиторські докази, що є достатніми та прийнятними для використання їх як основи

для нашої думки. Ризик невиявлення суттєвого викривлення внаслідок шахрайства є вищим, ніж для викривлення внаслідок помилки, оскільки шахрайство може включати змову, підробку, навмисні пропуски, неправильні твердження або нехтування заходами внутрішнього контролю;

— отримуємо розуміння заходів внутрішнього контролю, що стосуються аудиту, для розробки аудиторських процедур, які б відповідали обставинам, а не для висловлення думки щодо ефективності системи внутрішнього контролю;

— оцінюємо прийнятність застосованих облікових політик та обґрунтованість облікових оцінок і відповідних розкриттів інформації, зроблених управлінським персоналом;

— доходимо висновку щодо прийнятності використання управлінським персоналом припущення про безперервність діяльності як основи для бухгалтерського обліку та на основі отриманих аудиторських доказів робимо висновок, чи існує суттєва невизначеність щодо подій або умов, що може поставити під значний сумнів здатність Банківської Групи продовжувати свою діяльність на безперервній основі. Якщо ми доходимо висновку щодо існування такої суттєвої невизначеності, ми повинні привернути увагу в нашому звіті аудиторів до відповідних розкриттів інформації у консолідованій фінансовій звітності банківської групи або, якщо такі розкриття інформації є неналежними, модифікувати свою думку. Наші висновки ґрунтуються на аудиторських доказах, отриманих до дати нашого звіту аудиторів. Втім, майбутні події або умови можуть примусити Банківську Групу припинити свою діяльність на безперервній основі;

— оцінюємо загальне подання, структуру та зміст консолідованої фінансової звітності банківської групи включно з розкриттями інформації, а також те, чи показує консолідована фінансова звітність банківської групи операції та події, що покладені в основу її складання, так, щоб досягти відображення відповідно до вимог Постанови Правління Національного банку України № 254 від 20 червня 2012 року, зі змінами та доповненнями;

— отримуємо прийнятні аудиторські докази в достатньому обсязі щодо фінансової інформації суб'єктів господарювання або господарської діяльності Банківської Групи для висловлення думки щодо консолідованої фінансової звітності банківської групи. Ми несемо відповідальність за керування, нагляд та аудит Банківської Групи. Ми несемо відповідальність за висловлення нами аудиторської думки.

Ми повідомляємо тим, кого наділено найвищими повноваженнями, разом з іншими питаннями, інформацію про запланований обсяг та час проведення аудиту та суттєві аудиторські результати, включаючи будь-які суттєві недоліки заходів внутрішнього контролю, виявлені нами під час аудиту.

Ми також надаємо тим, кого наділено найвищими повноваженнями, твердження, що ми виконали відповідні етичні вимоги щодо незалежності, та повідомляємо їм про всі стосунки й інші питання, які могли б обґрунтовано вважатись такими, що впливають на нашу незалежність, а також, де це застосовно, щодо відповідних застережних заходів.

З переліку всіх питань, інформація щодо яких надавалась тим, кого наділено найвищими повноваженнями, ми визначили ті, що були найбільш значущими під час аудиту консолідованої фінансової звітності банківської групи поточного періоду, тобто ті, які є ключовими питаннями аудиту. Ми описуємо ці питання в нашому звіті аудиторів, крім випадків, якщо законодавчим чи регуляторним актом заборонено публічне

розкриття такого питання, або коли за вкрай виняткових обставин ми визначаємо, що таке питання не слід висвітлювати в нашому звіті, оскільки негативні наслідки такого висвітлення можуть очікувано переважити його корисність для інтересів громадськості.

Партнером завдання з аудиту, результатом якого є цей звіт незалежних аудиторів, є:

«КПМГ АУДИТ»
Ідентифікаційний код
31053100

Пархоменко Г.В.

Сертифікований аудитор

Сертифікат аудитора банків № 0085 від 29 жовтня 2009 р.

Заступник директора,

ПрАТ «КПМГ Аудит»

27 травня 2019 р.

Банківська група КРЕДОБАНК
Консолідований звіт про фінансовий стан

<i>У тисячах гривень</i>	Прим.	31 грудня 2018 року	31 грудня 2017 року*
АКТИВИ			
Грошові кошти та їх еквіваленти	7	2 157 346	2 322 058
Заборгованість інших банків	8	8 436	15 370
Кредити та аванси клієнтам	9	9 654 495	7 885 090
Інвестиційні цінні папери	10	3 783 284	3 109 690
Передоплата з поточного податку на прибуток		2 234	3 101
Відстрочений актив з податку на прибуток	29	30 496	19 734
Інвестиційна нерухомість	12	40 857	21 923
Нематеріальні активи	13	103 292	84 562
Приміщення, вдосконалення орендованого майна та обладнання	13	872 768	756 701
Інші фінансові активи	14	49 412	35 143
Інші нефінансові активи	15	204 799	179 715
Активи, утримувані для продажу	11	-	4 636
Всього активів		16 907 419	14 437 723
Зобов'язання			
Заборгованість перед іншими банками	16	2 021 544	1 624 499
Кошти клієнтів	17	11 924 175	10 844 081
Кошти інших фінансових організацій	18	160 511	102 465
Випущені боргові цінні папери	19	304 076	4 759
Зобов'язання з поточного податку на прибуток		12 900	20 313
Інші фінансові зобов'язання	20	141 587	55 101
Інші нефінансові зобов'язання	21	138 836	102 972
Всього зобов'язань		14 703 629	12 754 190
Капітал			
Статутний капітал	22	3 199 070	3 199 070
Накопичений дефіцит		(1 179 724)	(1 649 636)
Резерв переоцінки основних засобів		108 275	110 536
Резерв переоцінки інвестиційних цінних паперів, які оцінюються за справедливою вартістю через інший сукупний дохід		76 169	23 563
Всього капіталу		2 203 790	1 683 533
Всього зобов'язань та капіталу		16 907 419	14 437 723

* Банківська Група початково застосувала МСФЗ 9 з 1 січня 2018 року. Згідно обраного методу переходу, порівняльна інформація не була перерахована (Примітка 5). В результаті переходу на МСФЗ 9, Банківська Група змінила класифікацію або подання деяких статей, презентація порівняльної інформації була змінена відповідно (Примітка 3).

Затверджено до випуску Правлінням відповідальної особи Банківської Групи та підписано від його імені 27 травня 2019 року.

М. Вацук
 В.о. Голови Правління

В. Лотоцький
 Головний бухгалтер

Виконавець: О. Лісний (т. 032 297 27 82)

Примітки, подані на стор. 5 – 91, є невід'ємною частиною цієї консолідованої фінансової звітності банківської групи.

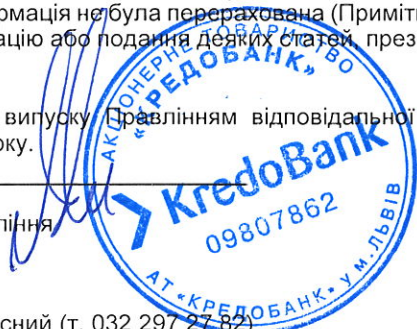
Банківська група КРЕДОБАНК
Консолідований звіт про прибутки та збитки та інший сукупний дохід

<i>У тисячах гривень</i>	Прим.	2018 рік	2017 рік*
Процентні доходи, розраховані з використанням методу ефективного відсотка	24	1 771 972	1 505 193
Інші процентні доходи	24	74 363	29 114
Процентні витрати	24	(536 500)	(446 331)
Чистий процентний дохід		1 309 835	1 087 976
Комісійні доходи	25	575 502	479 889
Комісійні витрати	25	(139 067)	(91 297)
Результат від торгових операцій з іноземною валютою		25 164	60 117
Результат від переоцінки іноземної валюти		13 987	7 160
Результат від припинення визнання інвестиційних цінних паперів, які оцінюються за справедливою вартістю через інший сукупний дохід		3 713	1 430
Результат від припинення визнання фінансових активів, що оцінюються за амортизованою вартістю		(3 840)	-
Результат оцінки очікуваних кредитних збитків	26	(50 616)	(163 238)
Резерв за іншими нефінансовими активами	15	(5 333)	2 522
Резерв за зобов'язаннями	33	(15 819)	(8 520)
Знецінення заставного майна, що перейшло у власність Групи		(4 232)	(4 867)
Інші операційні доходи	27	24 279	32 822
Витрати на виплати працівникам	28	(436 910)	(364 793)
Витрати на знос та амортизацію	13	(170 319)	(110 544)
Адміністративні та інші операційні витрати	28	(520 895)	(436 648)
Прибуток до оподаткування		605 449	491 989
Витрати з податку на прибуток за рік	29	(110 176)	(92 463)
Прибуток за рік		495 273	399 526
Інший сукупний дохід			
<i>Статті, що можуть бути надалі перекласифіковані до прибутків або збитків</i>			
Інвестиційні цінні папери, які оцінюються за справедливою вартістю через інший сукупний дохід			
- Чиста зміна справедливої вартості інвестиційних цінних паперів, які оцінюються за справедливою вартістю через інший сукупний дохід	23	35 647	-
- Чиста зміна справедливої вартості інвестиційних цінних паперів, які оцінюються за справедливою вартістю через інший сукупний дохід, перекласифікована в чистий прибуток та збиток	23	(7 543)	-
Інвестиційні цінні папери для подальшого продажу			
- Чиста зміна справедливої вартості інвестиційних цінних паперів, наявних для продажу	23	-	11 034
- Чиста зміна справедливої вартості інвестиційних цінних паперів, наявних для продажу, перекласифікована в чистий прибуток або збиток	23	-	2 406
Кредити та аванси клієнтам			
- Чиста зміна справедливої вартості, кредитів, що оцінюються за справедливою вартістю через інший сукупний дохід	23	1 925	-
- Чиста зміна справедливої вартості, кредитів, що оцінюються за справедливою вартістю через інший сукупний дохід, перенесена в чистий прибуток та збиток	23	(1 925)	-
Інший сукупний дохід за рік		28 104	13 440
Всього сукупний дохід за рік		523 377	412 966

* Банківська Група початково застосувала МСФЗ 9 з 1 січня 2018 року. Згідно обраного методу переходу, порівняльна інформація не була перерахована (Примітка 5). В результаті переходу на МСФЗ 9, Банківська Група змінила класифікацію або подання деяких статей, презентація порівняльної інформації була змінена відповідно (Примітка 3).

Затверджено до випуску Правлінням відповідальної особи Банківської Групи та підписано від його імені 27 травня 2019 року.

М. Ващук
В.о. Голови Правління

В. Лотоцький
Головний бухгалтер

Виконавець: О. Лісний (т. 032 297 27 82)

Примітки, подані на стор. 5 – 91, є невід'ємною частиною цієї консолідованої фінансової звітності банківської групи.

Банківська група КРЕДОБАНК
Консолідований звіт про зміни власного капіталу

У тисячах гривень	Прим.	Статутний капітал	Резерви переоцінки цінних паперів, які оцінюються за справедливою вартістю через інший сукупний дохід	Резерви переоцінки основних засобів	Накопичений дефіцит	Всього капіталу
Залишок на 1 січня 2017 року		3 199 070	10 123	125 624	(2 244 118)	1 090 699
Прибуток за рік		-	-	-	399 526	399 526
Інший сукупний дохід	23	-	13 440	-	-	13 440
Всього сукупний дохід за 2017 рік		-	13 440	-	399 526	412 966
Перенесення резерву переоцінки приміщень до накопиченого дефіциту при вибутті будівель та амортизація резерву переоцінки		-	-	(15 088)	15 088	-
Результат вибуття учасника Банківської групи		-	-	-	179 868	179 868
Залишок на 31 грудня 2017 року		3 199 070	23 563	110 536	(1 649 636)	1 683 533
Вплив впровадження МСФЗ 9	5	-	24 502	-	(27 622)	(3 120)
Залишок на 1 січня 2018 року з врахуванням впливу впровадження МСФЗ 9 *		3 199 070	48 065	110 536	(1 677 258)	1 680 413
Прибуток за рік		-	-	-	495 273	495 273
Інший сукупний дохід	23	-	28 104	-	-	28 104
Всього сукупний дохід за 2018 рік		-	28 104	-	495 273	523 377
Перенесення резерву переоцінки приміщень до накопиченого дефіциту при вибутті будівель та амортизація резерву переоцінки		-	-	(2 261)	2 261	-
Залишок на 31 грудня 2018 року		3 199 070	76 169	108 275	(1 179 724)	2 203 790

* Банківська Група початково застосувала МСФЗ 9 з 1 січня 2018 року. Згідно обраного методу переходу, порівняльна інформація не була перерахована (Примітка 5). В результаті переходу на МСФЗ 9, Банківська Група змінила класифікацію або подання деяких статей, презентація порівняльної інформації була змінена відповідно (Примітка 3).

Затверджено до випуску Правлінням відповідальної особи Банківської Групи та підписано від його імені 27 травня 2019 року.

М. Ващук
 В.о. Голови Правління

В. Лотоцький
 Головний бухгалтер

Виконавець: О. Лісний (т. 032 297 27 82)

Банківська група КРЕДОБАНК
Консолідований звіт про рух грошових коштів за прямим методом

У тисячах гривень	Прим.	2018 рік	2017 рік*
Грошові потоки від операційної діяльності			
Проценти отримані		1 916 141	1 504 641
Проценти сплачені		(521 710)	(433 982)
Виплати та комісійні отримані		573 711	485 382
Виплати та комісійні сплачені		(139 060)	(91 291)
Дохід, отриманий від торгових операцій з іноземною валютою		25 164	60 117
Інший операційний дохід отриманий		21 251	22 439
Витрати, пов'язані з персоналом, сплачені		(426 912)	(348 401)
Адміністративні та інші операційні витрати сплачені		(491 671)	(420 982)
Податок на прибуток сплачений		(124 300)	(58 801)
Грошові потоки отримані від операційної діяльності до змін в операційних активах та зобов'язаннях		832 614	719 122
Чисте зменшення заборгованості інших банків		7 724	25 457
Чисте збільшення кредитів та авансів клієнтам		(1 768 841)	(2 252 503)
Чисте збільшення інших фінансових та нефінансових активів		(41 207)	(2 986)
Чисте збільшення заборгованості перед іншими банками		451 399	495 653
Чисте збільшення коштів клієнтів		1 116 293	2 402 884
Чисте збільшення інших фінансових та нефінансових зобов'язань		49 530	(1 066)
Чисті грошові кошти отримані від операційної діяльності		647 512	1 386 561
Грошові потоки від інвестиційної діяльності			
Придбання інвестиційних цінних паперів		(4 484 771)	(1 302 003)
Надходження від реалізації та погашення інвестиційних цінних паперів		3 700 295	1 434 457
Придбання приміщень та обладнання	13	(269 212)	(257 085)
Надходження від вибуття приміщень та обладнання, нематеріальних активів		11 381	29 390
Придбання нематеріальних активів	13	(62 317)	(53 191)
Чисті грошові кошти, використані в інвестиційній діяльності		(1 104 625)	(148 432)
Грошові потоки від фінансової діяльності			
Погашення субординованого боргу		-	(539 253)
Залучення коштів від інших фінансових організацій	18	54 889	100 000
Надходження від випуску власних боргових цінних паперів	19	291 100	250 000
Викуп випущених власних боргових цінних паперів	19	-	(245 300)
Чисті грошові кошти, отримані від / (використані в) фінансової діяльності		345 989	(434 553)
Вплив зміни курсу обміну на грошові кошти та їх еквіваленти		(53 588)	139 130
Чисте (зменшення)/збільшення грошових коштів та їх еквівалентів		(164 712)	942 706
Грошові кошти та їх еквіваленти на початок року		2 322 058	1 379 352
Грошові кошти та їх еквіваленти на кінець року	7	2 157 346	2 322 058

Затверджено до випуску Правлінням відповідальною особою Банківської Групи та підписано від його імені 27 травня 2019 року.

* Банківська Група початково застосувала МСФЗ 9 з 1 січня 2018 року. Згідно обраного методу переходу, порівняльна інформація не була перерахована (Примітка 5). В результаті переходу на МСФЗ 9, Банківська Група змінила класифікацію або подання деяких статей, презентація порівняльної інформації була змінена відповідно (Примітка 3).

М. Вацук
 В.о. Голови Правління

В. Лотоцький
 Головний бухгалтер

Виконавець: О. Лісний (т. 032 297 27 82)

Примітки, подані на стор. 5 – 91, є невід'ємною частиною цієї консолідованої фінансової звітності банківської групи.

1 Вступ

Ця консолідована фінансова звітність банківської групи (надалі «консолідована фінансова звітність банківської групи») була підготовлена відповідно до вимог Постанови Правління Національного банку України № 254 від 20 червня 2012 року, зі змінами та доповненнями, з метою презентації комбінованого фінансового стану, комбінованого фінансового результату та комбінованого руху грошових коштів банківської групи, відповідальною особою якої є АТ «КРЕДОБАНК» станом на та за рік, що закінчився 31 грудня 2018 року.

Банківська група (надалі «Група») була визнана рішенням Комітету Національного банку України з питань нагляду та регулювання діяльності банків, нагляду (оверсайту) платіжних систем № 376 від 7 листопада 2017 року. Підприємства, що комбінуються у звітності перебували під спільним контролем РКО Bank Polski S.A. протягом періоду, який охоплений цією консолідованою фінансовою звітністю банківської групи, а також є фінансовими установами та/або є компаніями, для яких надання фінансових послуг є переважним видом діяльності в Україні. Відповідно, Група включає в себе не всі підприємства в Україні, які перебувають під спільним контролем РКО Bank Polski S.A., а лише ті, що відповідають виду діяльності, як того вимагає Закон України «Про банки і банківську діяльність» від 7 грудня 2000 року, зі змінами та доповненнями, та були включені до складу Банківської Групи рішенням Комітету Національного банку України з питань нагляду та регулювання діяльності банків, нагляду (оверсайту) платіжних систем № 376 від 7 листопада 2017 року.

Станом на 31 грудня 2018 року Група включає в себе фінансові установи, які мають спільного контролера, РКО Bank Polski S.A., та складається з:

- АТ «КРЕДОБАНК» (далі «Банк»)
- ТОВ «Фінансова компанія «Приватні інвестиції» (далі «Приватні Інвестиції» або «Компанія»).

До 31 грудня 2017 року окрім вищезазначених компаній Група включала дочірню компанію Банку, ТОВ «Фінансова компанія «Ідея Капітал» (далі «Ідея Капітал»), проте станом на 31 грудня 2017 року Ідея Капітал виключено зі складу Групи, оскільки Ідея Капітал втратила статус фінансової установи та була виключена зі складу Державного реєстру фінансових установ. Національний банк України визнав зміни у складі Групи. При цьому, Ідея Капітал залишається дочірньою компанією Банку та була консолідована в консолідованій звітності Банку.

17 серпня 2017 року Національна комісія, що здійснює регулювання у сфері ринків фінансових послуг, на підставі заяви ТОВ «Фінансова компанія «Ідея Капітал», виключила Компанію з Державного реєстру фінансових установ (розпорядження Нацкомфінпослуг від №638/22-8 від 17 серпня 2017 року).

Рішенням Комітету Національного банку України з питань нагляду та регулювання діяльності банків, нагляду (оверсайту) платіжних систем від 7 листопада 2017 року №376 було визнано зміни структури власності іноземної банківської групи, а саме виключення зі складу учасників іноземної банківської групи Товариства з обмеженою відповідальністю «Фінансова компанія «Ідея Капітал».

Постанова Правління Національного банку України № 254 від 20 червня 2012 року, зі змінами та доповненнями, передбачає, що консолідована звітність банківської групи складається її відповідальною особою на підставі звітностей учасників банківської групи, що складені за формами та з використанням методів та процедур консолідації, визначених Інструкцією про порядок складання та оприлюднення фінансової звітності банків України (затвердженою постановою Правління Національного банку України від 24.10.2011 № 373, зареєстрованою в Міністерстві юстиції України 10.11.2011 за № 1288/20026), що ґрунтуються на вимогах міжнародних стандартів фінансової звітності (далі – «МСФЗ») щодо розкриття інформації у фінансовій звітності.

Окремі фінансові звітності комбінованих підприємств, використані при складання цієї консолідованої звітності Групи, були складені відповідно до МСФЗ.

Відповідальна особа банківської групи забезпечує виконання вимог, установлених Національним банком України до банківської групи; обирається серед учасників банківської групи та погоджується з Національним банком України. Відповідальною особою банківської групи є АТ «КРЕДОБАНК».

Ця звітність називається консолідованою відповідно до вимог Постанови Правління Національного банку України № 254 від 20 червня 2012 року, зі змінами та доповненнями, та включає фінансову звітність Банку, його дочірніх підприємств та певних підприємств, які перебувають під спільним контролем Групи РКО за рік, що закінчився 31 грудня 2018. По своїй суті, ця звітність є комбінованою звітністю та має на меті презентацію комбінованого фінансового стану, комбінованого фінансового результату та комбінованого руху грошових коштів Групи станом на та за рік, що закінчився 31 грудня 2018 року.

1 Вступ (продовження)

До консолідованої звітності банківської групи включаються показники фінансової звітності учасників банківської групи. При складанні цієї консолідованої фінансової звітності банківської групи, окремі фінансові звітності учасників Групи об'єднуються на основі постатейного додавання відповідних активів, зобов'язань, доходів та витрат. Статутний капітал являє собою загальний випущений статутний капітал Банку та комбінованих підприємств. Нерозподілений прибуток/(непокритий збиток) включає в себе нерозподілені прибутки / непокриті збитки учасників Групи. Залишки, операції, доходи та витрати та будь-які нереалізовані прибутки та збитки від операцій між підприємствами, що консолідується у звітності, в тому числі їхніх дочірніх підприємств, елімінуються в повному обсязі.

Консолідована звітність банківської групи складається з дати створення банківської групи до дати припинення її існування. Фінансові звітності учасників Групи були складені за однаковий звітний період та з використанням послідовних облікових політик.

Найбільшим акціонером Групи РКО Bank Polski S.A. є Міністерство державної скарбниці Республіки Польща, якому належать 29.43% акціонерного капіталу банку РКО Bank Polski S.A.. Група не проводить спільних транзакцій з Міністерством державної скарбниці республіки Польща. Станом на 31 грудня 2018 року РКО Bank Polski S.A. є власником всіх акцій Банку (31 грудня 2017 року - 99.6293%).

Основна діяльність. Основна діяльність Групи включає комерційні банківські операції та обслуговування фізичних і юридичних осіб в Україні. Банк був заснований у формі акціонерного товариства у 1990 році. Банк був спочатку зареєстрований Державним банком СРСР і перереєстрований Національним банком України (НБУ) 14 жовтня 1991 року під назвою АТ «Західно-Український Комерційний Банк». У 2002 році назву Банку було змінено на АТ «Кредит Банк (Україна)». У листопаді 2005 року акціонери Банку прийняли рішення про зміну назви Банку на «Кредобанк». За рішенням позачергових загальних зборів акціонерів від 26 листопада 2009 року, у зв'язку із приведенням своєї діяльності у відповідність до вимог Закону України «Про акціонерні товариства», Банк змінив назву на Публічне Акціонерне Товариство «КРЕДОБАНК».

Протягом 2018 року та станом на 31 грудня 2018 року Банк діяв як публічне акціонерне товариство. 29 листопада 2018 року з метою приведення діяльності Банку у відповідність до вимог Закону України "Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо спрощення ведення бізнесу та залучення інвестицій емітентами цінних паперів" РКО Bank Polski SA, як єдиний акціонер Банку, прийняв рішення №03/2018 про зміну типу акціонерного товариства з публічного акціонерного товариства на приватне акціонерне товариство та зміну назви Банку на Акціонерне товариство «КРЕДОБАНК». Зміна типу акціонерного товариства та назви Банку здійснена в день державної реєстрації нової редакції Статуту АТ «КРЕДОБАНК» - 21 січня 2019 року.

Банк здійснює свою діяльність відповідно до Ліцензії на здійснення банківських операцій №43, виданої НБУ 11 жовтня 2011 року та Генеральної ліцензії на здійснення валютних операцій №43-2 від 19 грудня 2016 року. Ці ліцензії надають Банку право здійснювати банківські операції, у тому числі валютні операції. Банк також має Ліцензії на здійснення депозитарної діяльності від 10 жовтня 2013 року та Ліцензії на здійснення діяльності з торгівлі цінними паперами від 7 листопада 2012 року. Банк є учасником Фонду гарантування вкладів фізичних осіб (реєстраційне свідоцтво №051 від 19 жовтня 2012 року), що діє відповідно до Закону України «Про систему гарантування вкладів фізичних осіб» від 23 лютого 2012 року (зі змінами). Фонд гарантування вкладів фізичних осіб забезпечує відшкодування коштів за вкладами до 200 тисяч гривень (у 2017 році - 200 тисяч гривень) на одну особу у разі ліквідації банку.

Станом на 31 грудня 2018 року Банк має 93 відділення (у 2017 році – 102 відділення) в Україні.

Стратегічною метою Банку є забезпечення цільового рівня віддачі на капітал (>20%), місце в ТОП-7 банків у роздрібному кредитуванні, та підтримка темпів зростання, які вдвічі вищі за середні у банківському секторі, а також уніфікована якість обслуговування у всіх відділеннях та дистанційних каналах. Місія Банку – бути надійним фінансовим партнером для клієнтів і привабливим роботодавцем для працівників. Завдяки спеціалізації і концентрації ресурсів Банк прагне досягти і підтримувати довгострокову стабільність бізнесу, забезпечуючи тим самим рентабельність інвестицій своїх акціонерів.

ТОВ «Фінансова компанія «Приватні інвестиції» була створена 10 листопада 2010 р. і є резидентом України.

1 Вступ (продовження)

Компанія входить до складу Групи РКО BP S.A. Group. На 31 грудня 2018 р. безпосередніми акціонерами Компанії були:

- ТДВ “Інтер-Ріск Україна”, частка якого у Компанії складала 4.53% (31 грудня 2017 р.: ТДВ “Інтер-Ріск Україна”, частка 4.53%), непрямим власником якого є банк РКО Bank Polski S.A., та
- Bankowe Towarzystwo Kapitałowe S.A., частка якого у Компанії складала 95.47% (31 грудня 2017 р.: банк РКО Bank Polski S.A. (Польща), частка 95.47%), непрямим власником якого є банк РКО Bank Polski S.A.

Компанія “Приватні інвестиції” - фінансова установа, яка здійснює операції з придбання прав вимоги на виконання зобов'язань за кредитними угодами та проводить роботи по стягненню заборгованості, за якою право вимоги було придбано, з метою отримання прибутку. Основним видом діяльності Компанії “Приватні інвестиції” є повернення проблемної заборгованості.

Юридичні адреси та місце здійснення діяльності.

Банк: 79026 м. Львів, вул. Сахарова, 78

Компанія «Приватні Інвестиції»: 04112, м. Київ, вул. Жамбила Жабаєва, 7.

Валюта подання фінансової звітності. Цю консолідовану фінансову звітність банківської групи подано в тисячах гривень, якщо не зазначено інше.

2 Економічне середовище, в якому працює Група

У 2018 році на економіку та банківський сектор в Україні продовжували чинити значний вплив суспільно-політичні та зовнішньополітичні події, що розпочалися у попередніх роках, зокрема:

- частина території України (в межах Автономної республіки Крим) залишалась тимчасово окупованою Російською Федерацією внаслідок анексії, не визнаної міжнародним співтовариством (Резолюція Генеральної Асамблеї ООН про територіальну цілісність України № 68/262 від 27 березня 2014 року, Резолюція Генеральної Асамблеї ООН № 71/205 від 19 грудня 2016 року щодо ситуації з правами людини в тимчасово окупованому Криму);

- на частині території України (в межах окремих районів Донецької та Луганської областей) протягом 2018 року тривало збройне протистояння та воєнні дії з сепаратистськими угрупованнями, підтримуваними з-за кордону. Українська влада продовжувала антитерористичну операцію із залученням армії та правоохоронних органів. З кінця 2015 року активність військових дій в регіоні істотно зменшилась внаслідок «Мінських домовленостей». Станом на дату затвердження звітності окремі райони Донецької та Луганської областей залишаються під контролем сепаратистських угруповань, а українська влада наразі не має можливості забезпечити виконання законів України на цій території.

Зазначені обставини унеможливають нормальну бізнес-діяльність українських банків та компаній на території Автономної республіки Крим та частині території Донецької та Луганської областей.

Анексія АР Крим, збройний конфлікт на Сході України та обумовлене цим різке погіршення відносин між Україною та Російською Федерацією поглибили економічну кризу та спричинили падіння показників валового внутрішнього продукту й обсягів зовнішньої торгівлі у 2014-2015 рр., погіршення стану державних фінансів, скорочення валютних резервів Національного банку України, значну девальвацію національної валюти та зниження кредитних рейтингів суверенного боргу України. Внаслідок девальвації національної валюти, Національний банк України ввів ряд адміністративних обмежень на операції з обміну валют, які, серед іншого, включали обмеження на придбання іноземної валюти фізичними та юридичними особами, заборону виведення валюти за кордон для виплати дивідендів, заборону дострокового погашення кредитів, отриманих від нерезидентів, та обмеження зняття готівкових сум з рахунків у банках. Ці події мали негативний вплив на українські компанії та банки, значно обмеживши їх можливості для отримання фінансування на внутрішньому та міжнародних ринках.

Після тривалої рецесії економіка України у 2016 році відновила зростання. Ріст реального ВВП у 2016 році склав 2,3% р/р. Основними чинниками відновлення економічного зростання стали активізація внутрішнього споживчого та інвестиційного попиту. Різне уповільнення інфляції у 2016 році до 12,4% р/р та стабілізація ситуації на валютному ринку сприяли відновленню притоку депозитів у національній валюті у банківську систему – гривневі депозити юридичних осіб за рік зросли на 12% р/р, а гривневі депозити населення – на 5%.

2 Економічне середовище, в якому працює Група (продовження)

У 2017 році темпи зростання ВВП прискорилися до 2,5%. Підтримували економічне зростання такі фактори, як ріст експорту на фоні сприятливої зовнішньої кон'юнктури, покращення фінансового стану підприємств, зростання інвестиційної активності бізнесу та поживлення приватного споживання. В той же час, відбулося прискорення інфляції – з 12,4% р/р у грудні 2016 року до 13,7% р/р у грудні 2017 року. Причинами прискорення інфляції у 2017 році є ріст цін на сирі продукти харчування та паливо.

У 1-му кварталі 2018 року реальний ВВП зріс на 3,1%, у 2-му кварталі – на 3,8%, а у 3-му кварталі – на 2,8% завдяки подальшому підвищенню доходів населення, що стимулювало споживчий попит, високим діловим очікуванням та зумовленим ними зростанням інвестиційної активності, а також загалом сприятливою кон'юктурою на зовнішніх ринках.

Національний банк України після періоду пом'якшення монетарної політики протягом 2016 року та 1-го півріччя 2017 року (за цей період облікова ставка знизилась з 22% до 12,5%), був змушений перейти до більш жорсткої монетарної політики для повернення інфляції до встановлених середньострокових цілей. З цією метою в жовтні та грудні 2017 року НБУ двічі підвищував облікову ставку на 1 п.п., в результаті чого на кінець 2017 року вона склала 14,5%.

З початку 2018 року Національний банк продовжив підвищувати облікову ставку, в результаті підвищення вона склала на кінець року 18% річних. Проведення Національним банком жорсткої монетарної політики стримувало інфляційний тиск, зокрема через канал обмінного курсу. Як наслідок, споживча інфляція почала сповільнюватися у річному вимірі і склала за підсумками грудня 9,8% р/р.

Помірна девальвація курсу гривні відносно долара США у 2017 році (-3,2% р/р) сприяла прискоренню притоку депозитів у національній валюті у банківську систему – гривневі депозити населення за 2017 рік зросли на 19,4% у порівнянні з приростом на 5% за 2016 рік. У 2018 році на фоні незначного посилення гривні відносно долара США (на 1,4% – з 28,07 UAH/USD до 27,69 UAH/USD), спостерігався незмінний обсяг корпоративних депозитів в банківському секторі (приріст лише на +0,1% за оперативними даними НБУ), тоді як в роздрібному сегменті депозити зросли (+7,3% з початку року).

В цілому кошти клієнтів в банках України за 2018 рік зросли на 3,8% при зростанні сукупного кредитного портфелю на 5,9% р/р (за оперативними даними НБУ). Найбільш високими темпами зростали гривневі кредити фізичним особам – на 31,4% р/р, засвідчуючи, що споживчі кредити залишаються драйвером кредитної активності банків.

Важливим чинником макроекономічної стабільності в Україні залишається співпраця з Міжнародним валютним фондом – після отримання третього траншу в рамках програми EFF у вересні 2016 року, на початку квітня 2017 року Україна отримала четвертий транш на суму близько 1 млрд. дол. США, що поряд з емісією єврооблігацій Урядом України на суму 3 млрд. дол. США сприяло зростанню міжнародних резервів України до 18,8 млрд. дол. США (станом на 31 грудня 2017 року). У 2018 році, після 1,5-річної паузи у наданні фінансування, Рада директорів МВФ затвердила нову програму співпраці з Україною stand-by (SBA), що передбачає виділення Україні близько 3,9 млрд доларів протягом 14 місяців. Перший транш програми SBA в розмірі близько 1,4 млрд доларів надійшов в Україну у грудні, внаслідок чого обсяг міжнародних резервів України сягнули п'ятирічного максимуму (20,8 млрд дол. США), що помітно зменшило макроекономічні ризики для України в середньостроковій перспективі.

У грудні 2018 року рейтингове агентство Moody's підвищило кредитний рейтинг України до рівня Сaa1, зі стабільним прогнозом на майбутнє, який відображає досягнення угоди з МВФ про майбутню співпрацю, позитивні очікування щодо деяких реформ і покращення у сфері міжнародних відносин. Подальша стабілізація економічної та політичної ситуації залежить від продовження проведення урядом структурних реформ та інших чинників.

Хоча управлінський персонал вважає, що він вживає належні заходи на підтримку стабільності діяльності Групи, необхідні за існуючих обставин, збереження існуючої нестабільності у діловому середовищі може спричинити негативний вплив на результати діяльності та фінансовий стан Групи, характер та наслідки якого на поточний момент визначити неможливо. Ця консолідована фінансова звітність відображає поточну оцінку управлінського персоналу щодо впливу умов здійснення діяльності в Україні на операційну діяльність та фінансовий стан Групи. Майбутні умови здійснення діяльності можуть відрізнятись від оцінок управлінського персоналу.

3 Основні принципи облікової політики

а) Основа складання консолідованої фінансової звітності банківської групи

Ця консолідована фінансова звітність була підготовлена відповідно до вимог Постанови Правління Національного банку України № 254 від 20 червня 2012 року, зі змінами та доповненнями, на основі принципу історичної вартості, з коригуваннями на початкове визнання фінансових інструментів за справедливою вартістю та переоцінку будівель й інвестиційної нерухомості, а також інвестиційних цінних паперів, які оцінюються за справедливою вартістю через інший сукупний дохід (2017: інвестиційні цінні папери наявні для продажу). Основні принципи облікової політики, що використовувались у ході підготовки цієї консолідованої фінансової звітності, наведено далі. Ці принципи застосовувались послідовно відносно всіх періодів, поданих у консолідованій фінансовій звітності банківської групи, якщо не зазначено інше (див. Примітку 5).

Це перший комплект річної консолідованої фінансової звітності банківської групи, при складанні якої застосовані МСФЗ 9 «Фінансові інструменти» та МСФЗ 15 «Виручка за контрактами з клієнтами». Зміни основних положень облікової політики описані в Примітці 5.

Безперервно діюче підприємство. Керівництво Банківської Групи підготувало цю консолідовану фінансову звітність банківської групи відповідно до принципу подальшого безперервного функціонування. Формуючи таке професійне судження, керівництво врахувало фінансовий стан Групи, свої існуючі наміри, постійну фінансову підтримку з боку материнської компанії, заплановану в бюджеті прибутковість діяльності у майбутньому та доступ до фінансових ресурсів, а також проаналізувало вплив поточної фінансової та економічної ситуації на майбутню діяльність Групи. У Примітці 4 описані фактори, які враховувались керівництвом при оцінці здатності Групи продовжувати діяльність.

б) Основа для консолідації

Об'єднання бізнесу. Об'єднання бізнесу обліковуються за методом придбання на момент придбання, тобто на дату переходу контролю до Групи.

Група оцінює гудвіл на дату придбання як справедливу вартість виплаченого відшкодування (включаючи справедливу вартість раніше існуючої частки участі в об'єкті придбання суб'єкта господарювання, якщо об'єднання бізнесу здійснюється поетапно) плюс визнана сума будь-якої частки участі в придбаному суб'єкті господарювання, що не забезпечує контролю, за вирахуванням чистої визнаної суми (як правило, справедливої вартості) придбаних активів та прийнятих зобов'язань, що можуть бути ідентифіковані.

Відшкодування, виплачене іншій стороні угоди, не включає суми, пов'язані з розрахунками в рамках існуючих раніше господарських відносин. Такі суми, як правило, відображаються у прибутку або збитку.

Будь-яке непередбачене відшкодування, що підлягає сплаті, визнається за справедливою вартістю на дату придбання. Якщо непередбачене відшкодування класифіковане у категорію власного капіталу, повторна оцінка його справедливої вартості не проводиться, а виплата відображається у складі власного капіталу. В інших випадках подальші зміни справедливої вартості непередбаченого відшкодування відображаються у прибутку або збитку.

Витрати, пов'язані з придбанням, крім витрат, що відносяться до випуску боргових цінних паперів або акцій, які Група несе у зв'язку з об'єднанням бізнесу, відносяться на витрати в тому періоді, в якому вони понесені.

Дочірні підприємства. Дочірні підприємства – це об'єкти інвестування, що контролюються Групою. Група контролює об'єкт інвестування, якщо вона має можливість або право отримувати доходи від своєї участі в інвестиції та має можливість впливати на доходність завдяки здійсненню своїх повноважень щодо об'єкта інвестування. Зокрема, Група консолідує об'єкти інвестування, яких вона контролює, виходячи з фактичних обставин, включаючи випадки, коли захисні права, які виникають з договорів застави за кредитними операціями, стають значними. Фінансова звітність дочірніх підприємств включається до консолідованої фінансової звітності з дати фактичного початку здійснення контролю до дати фактичного припинення здійснення контролю.

3 Основні принципи облікової політики (продовження)

Операції, вилучені під час консолідації. Залишки по розрахунках і операції між компаніями Групи та будь-які нереалізовані прибутки та збитки від операцій між компаніями Групи вилучаються під час підготовки консолідованої фінансової звітності. Нереалізовані прибутки, що виникають в результаті операцій з асоційованими підприємствами, вилучаються у розмірі частки участі Групи в такому підприємстві.

Гудвіл. Гудвіл, що виникає в результаті придбання дочірніх підприємств, включається до складу нематеріальних активів.

в) Фінансові інструменти – основні терміни оцінки

Фінансові інструменти відображаються за справедливою вартістю або амортизованою вартістю залежно від їх класифікації. Нижче описано ці методи оцінки.

Справедлива вартість – це ціна, яка була б отримана від продажу активу або сплачена за зобов'язанням при звичайній операції між учасниками ринку на дату оцінки. Найкращим свідченням справедливої вартості є ціна на активному ринку. Активний ринок – це ринок, на якому операції щодо активів і зобов'язань мають місце із достатньою частотою та в достатніх обсягах для того, щоб забезпечити інформацію щодо ціноутворення на поточній основі.

Справедлива вартість фінансових інструментів, що торгуються на активному ринку, оцінюється як добуток ціни котирування на ринку за окремим активом або зобов'язанням та їх кількості, що утримується Групою. Цей принцип дотримується, навіть якщо звичайний денний обсяг торгів на ринку не є достатнім, щоб абсорбувати кількість інструментів, які утримуються Групою, і якщо заява на розміщення усієї позиції в межах однієї транзакції може вплинути на ціну котирування.

Ринковою ціною котирування, яка використовувалася для оцінки фінансових активів, є поточна ціна попиту; а ринковою ціною котирування, яка використовувалася для фінансових зобов'язань - поточна ціна пропозиції.

Методи оцінки, зокрема, моделі дисконтованих грошових потоків або моделі, що базуються на нещодавніх операціях на ринку на загальних умовах або на фінансових даних об'єктів інвестицій, застосовуються для оцінки справедливої вартості для певних фінансових інструментів, щодо яких відсутня зовнішня ринкова інформація щодо ціноутворення. Оцінки справедливої вартості аналізуються за рівнями ієрархії справедливої вартості наступним чином: (i) перший рівень – це оцінки за цінами котирування (без застосування коригувань) на активних ринках для ідентичних активів та зобов'язань; (ii) другий рівень – це методики оцінки з усіма суттєвими параметрами, наявними для спостереження за активами та зобов'язаннями, безпосередньо (тобто, ціни) або опосередковано (тобто, визначені на основі цін), та (iii) третій рівень – це оцінки, які не базуються виключно на наявних на ринку даних (тобто, оцінка вимагає значного застосування параметрів, за якими відсутні спостереження).

Переміщення між рівнями ієрархії справедливої вартості відбувається, за припущенням, в кінці звітного періоду (див. Примітку 34).

Витрати на проведення операції – це притаманні витрати, що безпосередньо пов'язані із придбанням, випуском або вибуттям фінансового інструмента. Притаманні витрати – це витрати, що не були б понесені, якби операція не здійснювалась. Витрати на проведення операції включають виплати та комісійні, сплачені агентам (у тому числі працівникам, які виступають у якості торгових агентів), консультантам, брокерам та дилерам; збори, які сплачуються регулюючим органам та фондовим біржам, а також податки та збори, що стягуються при перереєстрації права власності. Витрати на проведення операції не включають премій або дисконтів за борговими зобов'язаннями, витрат на фінансування, внутрішніх адміністративних витрат чи витрат на зберігання.

Деталі визначення та розрахунку амортизованої вартості, а також застосування методу ефективного відсотка, наведені в Примітці 3(и).

3 Основні принципи облікової політики (продовження)

г) Класифікація фінансових активів та зобов'язань

Політика, що застосовується з 1 січня 2018 р.

Оцінка бізнес-моделі

Група проводить оцінку мети бізнес-моделі, в рамках якої утримується актив, на рівні портфеля фінансових інструментів, оскільки це найкращим чином відображає спосіб управління бізнесом і надання інформації управлінському персоналу. При цьому розглядається така інформація:

- політики і цілі, встановлені для даного портфеля фінансових активів, а також дія зазначених політик на практиці, зокрема, чи орієнтована стратегія управлінського персоналу на отримання процентного доходу, передбаченого договором, підтримку певної структури процентних ставок, забезпечення відповідності термінів погашення фінансових активів строкам погашення фінансових зобов'язань, що використовуються для фінансування цих активів, або на реалізацію грошових потоків шляхом продажу активів;
- яким чином оцінюється результативність портфеля і яким чином ця інформація повідомляється управлінському персоналу Групи;
- ризики, які впливають на результативність бізнес-моделі (і фінансових активів, утримуваних в рамках цієї бізнес-моделі), і яким чином здійснюється управління цими ризиками;
- яким чином винагороджуються менеджери, що здійснюють керівництво бізнесом (наприклад, чи залежить ця винагорода від справедливої вартості активів, якими вони управляють, або від отриманих ними від активів грошових потоків, передбачених договором);
- частота, обсяг і терміни продажів в минулих періодах, причини таких продажів, а також очікування щодо майбутнього рівня продажів. Однак інформація про рівні продажів розглядається не ізольовано, а в рамках єдиного цілісного аналізу того, яким чином досягається заявлена Групою мета управління фінансовими активами і як реалізуються грошові потоки.

Виділяються такі основні типи бізнес-моделей, в рамках яких відбувається управління фінансовими активами:

- бізнес-модель, метою якої є утримання активів для надходження передбачених договором грошових потоків;
- бізнес-модель, мета якої досягається шляхом отримання передбачених договором грошових потоків і продажу фінансових активів;
- інші бізнес-моделі, в тому числі: торгівля, управління на основі справедливої вартості, збільшення потоків грошових коштів до максимуму шляхом продаж.

У випадку бізнес-моделі, метою якої є утримання активів для надходження передбачених договором грошових потоків, продажі не є блокуючим фактором для класифікації до цієї моделі. Інформація про рівні продаж розглядається Групою не ізольовано, а в рамках способу комплексного аналізу, яким Група досягає поставлені цілі в управлінні фінансовими активами та реалізує відповідні потоки грошових коштів. Тому, інформація про минулі продажі з конкретного портфеля фінансових інструментів аналізується в контексті причин їх здійснення та умов, що існували на момент продажу. До продаж, що не змінюють класифікації активів до моделі «утримання з метою надходження передбачених договором грошових потоків», віднесено продажі здійснені внаслідок:

- погіршення кредитної якості до рівня, що не є прийнятним для Групи згідно політики управління ризиком;
- реалізація плану виходу з кризової ситуації;
- утримання потрібного рівня регулятивного капіталу;
- зовнішніх чинників, на які Група не має впливу.

3 Основні принципи облікової політики (продовження)

Не суперечать також класифікації до моделі «утримання з метою надходження передбачених договором грошових потоків» продажі, здійснені в момент наближення терміну погашення активу згідно умов договору, неістотні продажі або рідко здійснювані.

Істотність продаж визначається порівнянням обсягу проданого портфеля до загального розміру портфеля, віднесеного до даної моделі на початок звітного періоду, а також аналогічного співвідношення реалізованого результату на продажі активів до доходів, що генерується таким портфелем. Для аналізу істотності обсягу продажі, агрегація здійснюється за період, що дорівнює середньому терміну погашення даного портфеля.

Якщо в майбутньому обсяги продаж будуть істотно перевищувати ті, що очікувалися Групою на момент оцінки бізнес-моделей, то такий факт не призводитиме до зміни бізнес-моделей, в рамках яких здійснюється управління вже існуючими активами, але буде мати вплив на визначення бізнес-моделі, для нових активів, що генеруються Групою в ході її діяльності.

Для бізнес-моделі, мета якої досягається шляхом отримання передбачених договором грошових потоків і продажу фінансових активів обсяги продаж не є суттєвим критерієм – допускається навіть значний їх обсяг та кількість, однак мета продажу аналізується Групою.

Фінансові активи, що утримуються для торгових операцій і управління якими здійснюється та результативність яких оцінюється на основі справедливої вартості, будуть оцінюватися за справедливою вартістю, з відображенням результату переоцінки у прибутку або збитку, оскільки вони не утримуються ані з метою отримання передбачених договором грошових потоків, ані з метою як отримання передбачених договором грошових потоків, так і продажу фінансових активів.

Класифікація фінансових активів

При первісному визнанні фінансових інструментів Група здійснює їх класифікацію та визначає модель подальшої оцінки.

Боргові фінансові активи Група класифікує, виходячи з бізнес-моделі, яку вона використовує для управління цими активами, та характеристик грошових потоків, передбачених договором, що ініціює фінансовий інструмент.

Класифікація фінансових активів здійснюється за такими категоріями:

- фінансові активи, оцінені за амортизованою вартістю (AC);
- фінансові активи, оцінені за справедливою вартістю, з відображенням результату переоцінки в іншому сукупному доході (FVOCI);
- фінансові активи, оцінені за справедливою вартістю, з відображенням результату переоцінки у прибутку або збитку (FVTPL).

Фінансовий актив оцінюється за амортизованою вартістю тільки у випадку, якщо він відповідає обом нижченаведеним умовам і не класифікований як оцінюваний за справедливою вартістю, з відображенням результату переоцінки у прибутку або збитку:

- він утримується в рамках бізнес-моделі, метою якої є утримання активів для отримання передбачених договором грошових потоків, і
- його договірні умови передбачають виникнення у встановлені терміни грошових потоків, які являють собою виплату виключно основної суми і процентів (критерій SPPI) на непогашену частину основної суми.

Фінансовий актив оцінюється за справедливою вартістю, з відображенням результату переоцінки в іншому сукупному доході тільки у випадку, якщо він відповідає обом нижченаведеним умовам і не класифікований на розсуд Групи як оцінюваний за справедливою вартістю, з відображенням результату переоцінки у прибутку або збитку:

- він утримується в рамках бізнес-моделі, мета якої досягається як шляхом отримання передбачених договором грошових потоків, так і шляхом продажу фінансових активів, і
- його договірні умови передбачають виникнення у встановлені терміни грошових потоків, які являють собою виплату виключно основної суми і процентів (критерій SPPI) на непогашену частину основної суми.

3 Основні принципи облікової політики (продовження)

За борговими фінансовими активами, що оцінюються за справедливою вартістю через інший сукупний дохід, прибутки та збитки визнаються в складі іншого сукупного доходу, за винятком таких статей, які визнаються у прибутку чи збитку так само, як і за фінансовими активами, що оцінюються за амортизованою вартістю:

- процентних доходів, розрахованих з використанням методу ефективного відсотка;
- очікуваних кредитних збитків (ECL) і сторно збитків від зменшення корисності; і
- прибутків та збитків від курсових різниць.

При припиненні визнання боргового фінансового активу, що оцінюється за справедливою вартістю через інший сукупний дохід, накопичені прибуток або збиток, раніше визнані у складі іншого сукупного доходу, перекласифіковуються зі складу власного капіталу в прибуток або збиток.

При первісному визнанні інструментів капіталу, які не призначені для торгівлі, Група може безповоротно вибрати відображати подальші зміни справедливої вартості в іншому сукупному доході, тобто віднести такі інструменти до категорії оцінки за справедливою вартістю, з відображенням результату переоцінки в іншому сукупному доході (FVOCI). Цей вибір робиться окремо для кожного фінансового інструмента. За такими інструментами капіталу прибутки та збитки ніколи не перекласифіковуються у чистий прибуток, а збиток від зменшення корисності у складі прибутку або збитку не визнається. Дивіденди визнаються в прибутку чи збитку, крім випадків, коли є очевидним, що вони являють собою повернення частини первісної вартості інвестиції, і в цьому випадку дивіденди визнаються в складі іншого сукупного доходу. При вибутті інвестиції накопичені прибутки та збитки, визнані у складі іншого сукупного доходу, переносяться до складу нерозподіленого прибутку.

Переоцінка фінансових активів, що оцінюються за справедливою вартістю з визнанням переоцінки у іншому сукупному доході, здійснюється після нарахування процентів, амортизації дисконту/премії.

Всі фінансові активи, які не відповідають критеріям для їх оцінки за амортизованою вартістю або за справедливою вартістю через інший сукупний дохід, як описано вище, оцінюються за справедливою вартістю через прибуток або збиток.

Крім того, при первісному визнанні Група може безповоротно визначити фінансовий актив, який в іншому випадку відповідає вимогам, що підлягають оцінці за амортизованою вартістю або FVOCI, як FVTPL, якщо це усуває або істотно зменшує невідповідності в обліку, які в іншому випадку могли б виникнути.

Оцінка того, чи є передбачені договором грошові потоки виключно виплатою основної суми та процентів

Для цілей даної оцінки «основна сума» визначається як справедлива вартість фінансового активу при його первісному визнанні. «Проценти» визначаються як відшкодування за вартість грошей у часі, за кредитний ризик щодо основної суми, що залишається непогашеною протягом певного періоду часу, та за інші основні ризики і витрати, пов'язані з кредитуванням (наприклад, ризик ліквідності та адміністративні витрати), а також маржу прибутку.

При оцінці того, чи є передбачені договором грошові потоки виключно виплатами основної суми і процентів на непогашену частину основної суми («критерій SPPI»), Група аналізує договірні умови фінансового інструмента, а саме - чи містить фінансовий актив яку-небудь договірну умову, яка може змінити терміни або суму передбачених договором грошових потоків так, що фінансовий актив не буде відповідати аналізованій вимозі. При проведенні оцінки Група аналізує:

- умовні події, які можуть змінити терміни або суму грошових потоків;
- умови, що мають ефект важеля (леверидж) щодо грошових потоків;
- умови про дострокове погашення та пролонгації терміну дії;
- умови, які обмежують вимоги Групи грошовими потоками від обумовлених активів – наприклад, фінансові активи без права регресу;
- умови, які викликають зміни в відшкодуванні за тимчасову вартість грошей – наприклад, періодичний перегляд процентних ставок.

Умова про дострокове погашення відповідає критерію SPPI в тому випадку, якщо сума, сплачена при достроковому погашенні, представляє по суті непогашену частину основної суми і проценти на непогашену частину та може включати розумну додаткову компенсацію за дострокове припинення дії договору.

3 Основні принципи облікової політики (продовження)

Крім того, умова про дострокове погашення розглядається як така, що відповідає даному критерію в тому випадку, якщо фінансовий актив придбавається або створюється з премією або дисконтом щодо зазначеної в договорі номінальної суми; сума, що підлягає виплаті при достроковому погашенні, по суті являє собою зазначену в договорі номінальну суму плюс передбачені договором нараховані (але не виплачені) проценти (і може також включати розумну додаткову компенсацію за дострокове припинення дії договору); і при первісному визнанні фінансового активу справедлива вартість його умови про дострокове погашення є незначною.

Рекласифікація фінансових активів здійснюється перспективно виключно у випадку зміни бізнес-моделі, в рамках якої вони утримуються.

Фінансові зобов'язання та інструменти капіталу, а також фінансові активи, які були на розсуд Групи класифіковані як оцінювані за справедливою вартістю, з відображенням результату переоцінки у прибутку або збитку, не підлягають рекласифікації

Облікова політика, застосовна до 1 січня 2018 р.

Група класифікувала свої фінансові активи за такими категоріями:

- кредити і дебіторська заборгованість;
- утримувані до погашення;
- наявні для продажу; та
- оцінювані за FVTPL, та в рамках цієї категорії як:
 - утримувані для торгових операцій; або
 - класифіковані як такі, що оцінюються за FVTPL.

Див. Примітки 3 (н),(о).

Класифікація фінансових зобов'язань

Фінансові зобов'язання оцінюються за амортизованою вартістю, за виключенням:

- фінансових зобов'язань, які оцінюються за справедливою вартістю з визнанням переоцінки через прибутки/збитки;
- фінансових зобов'язань, які виникають у разі, коли передавання фінансового активу не відповідає умовам припинення визнання або коли застосовується принцип продовження участі;
- договорів фінансової гарантії, авалю, поруки;
- зобов'язань з кредитування за ставкою, нижче ринкової;
- умовного відшкодування, визнаного Групою, як покупцем під час об'єднання бізнесів, до якого застосовується МСФЗ 3 "Об'єднання бізнесу". Таке умовне відшкодування в подальшому оцінюється за справедливою вартістю з переоцінкою через прибутки/збитки.

Перекласифікація. Класифікація фінансових зобов'язань після первісного визнання не підлягає зміні.

д) Первісне визнання фінансових інструментів

Фінансові інструменти, що оцінюються за справедливою вартістю з визнанням переоцінки через прибутки/збитки при первісному визнанні відображаються за справедливою вартістю. Витрати на операції з придбання таких фінансових інструментів відображаються за рахунками витрат на дату їх здійснення.

Усі інші фінансові інструменти під час первісного визнання оцінюються за справедливою вартістю, до якої додаються/віднімаються витрати на операції. Витрати на операцію та інші платежі, що безпосередньо пов'язані з визнанням фінансового інструменту, відображаються на рахунках дисконту (премії) за цим фінансовим інструментом.

До витрат на операцію належать комісійні, сплачені агентам, консультантам, брокерам і дилерам, збори органам регулювання, фондовим біржам, податки та держмита тощо.

Витрати на операцію та комісійні доходи, що є невід'ємною частиною дохідності фінансового інструменту (за винятком фінансових інструментів, що оцінюються за справедливою вартістю, з відображенням результату переоцінки у прибутку або збитку) визнаються в складі початкової вартості фінансового інструменту і враховуються при розрахунку ефективної ставки відсотка за таким фінансовим інструментом.

3 Основні принципи облікової політики (продовження)

Усі операції із придбання або продажу фінансових активів, що передбачають поставку протягом періоду, визначеного законодавством або традиціями ринку (угоди «звичайної» купівлі-продажу), визнаються на дату здійснення угоди. Усі інші операції з придбання фінансових інструментів визнаються тоді, коли суб'єкт господарювання стає стороною договору про придбання фінансового інструменту.

е) Припинення визнання фінансових інструментів

Фінансові активи

Припинення визнання фінансових активів відбувається якщо:

- строк дії прав на грошові потоки, що визначені умовами договору фінансового активу, закінчується;
- передавання фінансового активу відповідає критеріям припинення;
- списання фінансового активу за рахунок резерву.

Передача фінансового активу відбувається, якщо виконується одна з таких умов:

- передано права на одержання грошових потоків від фінансового активу, які передбачені договором;
- зберігаються права на одержання грошових потоків від фінансового активу, які передбачені договором про передавання, але існує зобов'язання сплатити грошові потоки одному чи кільком одержувачам за договором, що відповідає таким умовам:
 - відсутнє зобов'язання сплатити суми кінцевим покупцям до часу отримання еквівалентних сум від первісного активу;
 - умови договору забороняють Групі продавати або передавати в заставу первісний фінансовий актив, крім його передавання кінцевим одержувачам як забезпечення зобов'язання сплатити грошові потоки;
 - існує зобов'язання передати будь-які грошові потоки, які отримуються за дорученням кінцевих одержувачів, без суттєвої затримки. Проценти за такими інвестиціями передаються кінцевим одержувачам.

Під час передавання фінансового активу, оцінюються межі, у яких зберігаються всі ризики та винагороди від володіння активом з урахуванням такого:

- якщо в основному всі ризики та винагороди від володіння фінансовим активом передано, то визнання фінансового активу припиняється та визнаються права і зобов'язання, створені або збережені під час передавання, окремо як актив або зобов'язання;
- якщо в основному всі ризики та винагороди від володіння фінансовим активом збережено, то визнання фінансового активу продовжується;
- якщо в основному всі ризики та винагороди від володіння фінансовим активом не збережено та не передано, то визначається, чи зберігається контроль за фінансовим активом.

Контроль за переданим активом відсутній, якщо сторона, якій цей актив передається, має реальну змогу його продати непов'язаній третій стороні та може здійснити цей продаж в односторонньому порядку без необхідності встановлювати додаткові обмеження щодо такого передавання.

Якщо контроль за фінансовим активом не зберігається, визнання такого активу припиняється, інакше, у разі збереження контролю за фінансовим активом, продовжується його визнання у межах подальшої участі в ньому.

При припиненні визнання фінансового активу різниця між балансовою вартістю активу (чи балансовою вартістю, віднесеною на частину активу, визнання якого було припинене) і сумою (i) отриманої винагороди (включаючи всі одержані нові активи мінус усі прийняті нові зобов'язання) та (ii) будь-якого накопиченого прибутку або збитку, які були визнані в складі іншого сукупного доходу, визнається в прибутку чи збитку.

З 1 січня 2018 р. будь-яка накопичена сума прибутку/збитку, визнана у складі іншого сукупного доходу, за дольовими інвестиційними цінними паперами, класифікованими на розсуд Групи в категорію оцінки за справедливою вартістю через інший сукупний дохід, не підлягає перекласифікації в чистий прибуток або збиток при припиненні визнання таких цінних паперів. Будь-яка частка участі у переданих фінансових активах, щодо яких виконуються вимоги до припинення визнання, створена чи утримана Групою, визнається як окремих актив чи зобов'язання.

3 Основні принципи облікової політики (продовження)

У операціях, в яких Група не зберігає за собою і не передає практично всі ризики і вигоди від володіння фінансовим активом і зберігає контроль над активом, Група продовжує визнання активу за умови постійної участі Групи в управлінні цим активом, що визначається тим, наскільки вона вразлива до змін вартості переданого активу.

Фінансові зобов'язання

Фінансове зобов'язання або його частина, припиняє визнаватись якщо таке зобов'язання погашено, анульовано або строк його виконання закінчився.

Обмін між позичальником та кредитором борговими фінансовими зобов'язаннями за суттєво відмінними умовами відображається як погашення первісного фінансового зобов'язання та визнання нового фінансового зобов'язання. Аналогічно суттєві зміни умов (модифікацію) за фінансовим зобов'язанням або його частиною відображається в бухгалтерському обліку як погашення первісного фінансового зобов'язання та визнання нового фінансового зобов'язання.

Суттєво відмінними є такі умови, відповідно до яких чиста вартість теперішніх грошових потоків за новими умовами, дисконтована із застосуванням первісної ефективної ставки відсотка (для фінансового зобов'язання з плаваючою процентною ставкою - ефективної ставки відсотка, що була розрахована під час останньої зміни номінальної процентної ставки), відрізняється щонайменше на 10 % від дисконтованої теперішньої вартості грошових потоків, що залишилися до строку погашення первісного фінансового зобов'язання.

Будь-які витрати або винагороди є доходами/витратами від припинення визнання, якщо зміна умов за фінансовим зобов'язанням відображається в бухгалтерському обліку як погашення первісного фінансового зобов'язання та визнання нового фінансового зобов'язання.

Різниця між балансовою вартістю погашеного або переданого іншій стороні фінансового зобов'язання (або частини фінансового зобов'язання) та сумою сплаченої компенсації є доходами/витратами від припинення визнання.

Якщо обмін борговими фінансовими зобов'язаннями або зміна умов за ними (модифікація) не призводить до припинення визнання, будь-які витрати та винагороди від обміну/модифікації коригують балансову вартість фінансового зобов'язання і амортизуються протягом терміну дії нового зобов'язання (ефективна ставка відсотка не перераховується, але коригується для відображення вказаних витрат/винагород).

ж) Модифікація фінансових інструментів

Облікова політика, що застосовується з 1 січня 2018 р.

Фінансові активи

Модифікований фінансовий актив – актив, за яким грошові потоки, передбачені договором, були переглянуті за згодою сторін або модифіковані.

Якщо умови фінансового активу змінюються, Група оцінює, чи відрізняються значно грошові потоки за таким модифікованим активом. Якщо грошові потоки відрізняються значно («значна модифікація умов»), то вважається, що строк дії прав на передбачені договором грошові потоки за первісним фінансовим активом закінчився. У цьому випадку визнання первісного фінансового активу припиняється, а новий фінансовий актив визнається в обліку за справедливою вартістю плюс всі дозволені витрати на здійснення операції.

Всі комісії, отримані в рамках модифікації, обліковуються таким чином:

- комісії, що враховуються для визначення справедливої вартості нового активу та комісії, що являють собою відшкодування дозволених витрат на здійснення операції, включаються до первісної оцінки активу; і
- інші комісії, включаються до прибутку або збитку як прибуток або збиток від припинення визнання.

Для визначення типу модифікації та її наслідків проводиться кількісний та якісний аналіз змін умов договору. У випадку відсутності якісних змін, що зазначені нижче, проводиться виключно кількісний аналіз, який полягає в оцінці різниці між дисконтованими за початковою ефективною ставкою грошовими потоками за первісним кредитним договором та модифікованими (новими) грошовими потоками. За умови, що така різниця не перевищує 10% модифікація є неістотною. Цей критерій не застосовується у випадку модифікації фінансових активів, які проходять процес реструктуризації та є знеціненими.

3 Основні принципи облікової політики (продовження)

До якісних критеріїв модифікації відносяться:

- зміна валюти кредиту;
- зміна позичальника, крім зміни внаслідок смерті позичальника;
- невідповідності грошових потоків за новими умовами договору тесту SPPI.

У випадку наявності одного з критеріїв модифікація є істотною.

Зміни величини грошових потоків за існуючими фінансовими активами або фінансовими зобов'язаннями не вважаються модифікацією умов, якщо вони передбачені первинними умовами договору.

В рамках діяльності з управління кредитним ризиком Група переглядає умови кредитів клієнтам, які мають фінансові труднощі («практика перегляду умов кредитних угод»), що в основному спричинене максимізувати повернення за первісним кредитним договором, а не створити новий актив. Якщо Група планує змінити умови фінансового активу таким чином, що дана зміна призведе до прощення частини існуючих грошових потоків, передбачених договором, то частина активу списується (див. розділ (з)) до проведення оцінки на предмет значущості модифікації умов. В результаті, ймовірно, величина передбачених договором решти грошових потоків, які на момент модифікації продовжують визнаватися за первісним фінансовим активом, буде еквівалентною величині нових модифікованих грошових потоків за договором. Група здійснює якісну оцінку на предмет значущості даної модифікації умов.

Якщо модифікація фінансового активу, оціненого за амортизованою вартістю чи за справедливою вартістю через інший сукупний дохід, не тягне за собою припинення визнання фінансового активу, то Група спочатку здійснює перерахунок валової балансової вартості фінансового активу за первісною ефективною ставкою відсотка за активом і визнає результуюче коригування як прибуток або збиток від модифікації у прибутку або збитку. Стосовно фінансових активів з плаваючою ставкою відсотка, первісна ефективна ставка відсотка, яка використовується при розрахунку прибутку або збитку від модифікації, коригується з тим, щоб відобразити поточні ринкові умови на момент проведення модифікації. понесені витрати та комісії й отримані комісії коригують балансову вартість модифікованого фінансового активу й амортизуються протягом строку дії модифікованого фінансового активу.

Якщо модифікація фінансового активу, що оцінюється за амортизованою вартістю або за справедливою вартістю через інший сукупний дохід, не призводить до припинення визнання фінансового активу, то Група спочатку перераховує валову балансову вартість фінансового активу, використовуючи первісну ефективну процентну ставку, та визнає результуюче коригування як зміну прибутку або збитку в прибутку або збитку.

Для кредитів, умовами яких передбачено право позичальника на дострокове погашення за номінальною вартістю без суттєвих штрафів, модифікація ставки відсотка до ринкового рівня у відповідь на зміну ринкових умов враховується Групою аналогічно порядку обліку для інструментів з плаваючою ставкою відсотка, тобто ставка відсотка переглядається перспективно.

Фінансові зобов'язання

Група припиняє визнання фінансового зобов'язання, коли його умови змінюються таким чином, що величина грошових потоків за модифікованим зобов'язанням значно змінюється. У цьому випадку нове фінансове зобов'язання з модифікованими умовами визнається за справедливою вартістю. Різниця між балансовою вартістю колишнього фінансового зобов'язання і вартістю нового фінансового зобов'язання з модифікованими умовами визнається в прибутку або збитку. Сплачена винагорода включає передані фінансові активи, якщо вони існують, і прийняття зобов'язань, включаючи нове модифіковане фінансове зобов'язання.

Група здійснює кількісну оцінку на предмет суттєвості модифікації умов. Для цілей проведення кількісної оцінки умови вважаються такими, що значно відрізняються, якщо дисконтована теперішня вартість грошових потоків відповідно до нових умов, в тому числі будь-які сплачені мита за вирахуванням отриманих платежів та дисконтованих за первісною ефективною процентною ставкою, щонайменше на 10 відсотків відрізняється від теперішньої вартості решти грошових потоків первинного фінансового зобов'язання.

3 Основні принципи облікової політики (продовження)

Якщо модифікація фінансового зобов'язання не обліковується як припинення визнання, то амортизована вартість зобов'язання перераховується шляхом дисконтування модифікованих грошових потоків із застосуванням первісної ефективної ставки відсотка, а результируючий прибуток або збиток визнається у прибутку або збитку. Стосовно фінансових зобов'язань з плаваючою ставкою відсотка, первісна ефективна ставка відсотка, яка використовується при розрахунку прибутку або збитку від модифікації, коригується з тим, щоб відобразити поточні ринкові умови на момент проведення модифікації.

Будь-які понесені витрати та виплачені комісії визнаються як коригування балансової вартості зобов'язання і амортизуються протягом залишкового строку дії модифікованого фінансового зобов'язання шляхом коригування первісної ефективної ставки відсотка за інструментом для врахування впливу таких комісій.

Облікова політика, застосовна до 1 січня 2018 р.

Фінансові активи

Якщо умови фінансового активу змінювалися, Група оцінювала, чи відрізнялися значно грошові потоки за таким модифікованим активом. Якщо потоки грошових коштів значно відрізнялися, то вважалося, що строк дії прав на передбачені договором грошові потоки за первісним фінансовим активом закінчився. У цьому випадку визнання первісного фінансового активу припинялося (див. Примітку 3 (е)), а новий фінансовий актив визнавався за справедливою вартістю.

Якщо модифікація умов фінансового активу була обумовлена фінансовими труднощами позичальника, а визнання активу не припинялося, зменшення корисності активу оцінювалося з використанням відсоткової ставки, що діяла до модифікації (див. Примітку 3 (з)).

Фінансові зобов'язання

Група припиняла визнання фінансового зобов'язання, коли його умови змінювалися таким чином, що величина грошових потоків за модифікованим зобов'язанням значно змінювалася. У цьому випадку нове фінансове зобов'язання з модифікованими умовами визнавалося за справедливою вартістю. Різниця між балансовою вартістю колишнього фінансового зобов'язання і сумою сплаченої винагороди визнавалася в прибутку або збитку. Сплачена винагорода включала передані фінансові активи, якщо вони існували, і прийняття зобов'язань, включаючи нове модифіковане фінансове зобов'язання.

Якщо модифікація фінансового зобов'язання не обліковувалася як припинення визнання, то всі відповідні витрати і комісії визнавалися як коригування балансової вартості зобов'язання і амортизувалися протягом залишкового строку дії модифікованого фінансового зобов'язання шляхом перерахування ефективної ставки відсотка за інструментом.

з) Зменшення корисності – Фінансові активи, зобов'язання з надання позик і договори фінансової гарантії

Політика, що застосовується з 1 січня 2018 р.

Модель зменшення корисності застосовується до фінансових інструментів, які не оцінюються за справедливою вартістю з відображенням результату переоцінки у прибутку або збитку:

- фінансові активи, що є борговими інструментами;
- дебіторська заборгованість за договорами оренди;
- зобов'язання з надання позик і зобов'язання за договорами фінансової гарантії (раніше зменшення корисності оцінювалося відповідно до МСБО 37 «Забезпечення, умовні зобов'язання та умовні активи»).

За інвестиціями в інструменти капіталу збиток від зменшення корисності не визнається.

Резерви під очікувані кредитні збитки визнаються в сумі, що дорівнює або очікуваним кредитним збиткам за 12 місяців, або очікуваним кредитним збиткам за весь строк дії інструмента. Очікувані кредитні збитки за весь строк дії інструмента – це очікувані кредитні збитки, що виникають внаслідок усіх можливих подій дефолту протягом усього очікуваного строку дії фінансового інструмента, тоді як очікувані кредитні збитки за 12 місяців становлять важливу частину очікуваних кредитних збитків, що виникають внаслідок подій дефолту, можливих протягом 12 місяців після звітної дати.

3 Основні принципи облікової політики (продовження)

Оцінка очікуваних кредитних збитків

Очікувані кредитні збитки являють собою розрахункову оцінку, зважену з урахуванням ймовірності кредитних збитків. Вони будуть оцінюватися таким чином:

- *щодо фінансових активів, які не є кредитно-знеціненими станом на звітну дату:* як теперішня вартість усіх очікуваних недоотримань грошових коштів (тобто різниця між грошовими потоками, що належать Групі відповідно до договору, і грошовими потоками, які Група очікує отримати);
- *щодо фінансових активів, які є кредитно-знеціненими станом на звітну дату:* як різниця між валовою балансовою вартістю активів і теперішньою вартістю очікуваних майбутніх грошових потоків;
- *щодо невикористаної частини зобов'язань з надання позик:* як теперішня вартість різниці між передбаченими договором грошовими потоками, які належать Групі за договором, якщо утримувач зобов'язання з надання позик скористається своїм правом на отримання позики, і грошовими потоками, які Група очікує отримати, якщо ця позика буде видана;
- *щодо договорів фінансової гарантії:* як теперішня вартість очікуваних виплат утримувачеві договору для компенсації понесеного ним кредитного збитку за вирахуванням сум, які Група очікує відшкодувати.

Фінансові активи, що є кредитно-знеціненими, визначаються як фінансові активи, за якими є об'єктивні докази збитку чи спостерігаються одна або декілька подій, що мають негативний вплив на очікувані майбутні грошові потоки за таким фінансовим активом.

- значні фінансові труднощі у позичальника чи емітента;
- порушення умов договору, таке як дефолт чи прострочення платежу;
- реструктуризація Групою кредиту чи авансового платежу на умовах, які Група не розглядала б за інших обставин;
- виникнення ймовірності банкрутства чи іншої фінансової реорганізації позичальника; чи
- зникнення активного ринку для цінного паперу в результаті фінансових труднощів.

Кредит, умови якого були переглянуті внаслідок погіршення фінансового стану позичальника, як правило, вважається кредитно-знеціненим, крім випадків, коли існує свідчення того, що ризик недоотримання передбачених договором грошових потоків суттєво знизився і відсутні інші ознаки зменшення корисності. Крім того, кредитно-знеціненими вважаються кредити, прострочені на 90 днів або більше.

Група для потреб оцінки очікуваних кредитних збитків класифікує фінансові інструменти відповідно до вимог МСФЗ 9 до однієї з трьох стадій знецінення. Стадія знецінення визначається, виходячи з того, наскільки суттєво змінився рівень кредитного ризику за фінансовим інструментом станом на звітну дату порівняно з датою його первісного визнання.

Фінансові інструменти, за якими відсутнє значне збільшення кредитного ризику порівняно з датою первісного визнання Група класифікує до першої стадії знецінення.

Фінансові інструменти, за якими наявні ознаки значного збільшення кредитного ризику порівняно з датою первісного визнання та не перебувають в стані дефолт Група класифікує до другої стадії знецінення.

Фінансові активи в стані дефолт відносяться Групою до третьої стадії знецінення знецінених фінансових активів. Фінансові активи, які є кредитно-знеціненими при первісному визнанні, класифікуються як придбані або створені фінансові активи. Група для придбаних або створених кредитно-знецінених фінансових активів на дату первісного визнання оціночний резерв не визнає – валова балансова вартість є його справедливою вартістю. Первісно очікувані кредитні збитки за таким фінансовим активом включаються в ефективну ставку відсотка, скориговану з урахуванням кредитного ризику. Будь-яка зміна очікуваних кредитних збитків визнається в прибутку або збитку, навіть якщо така зміна перевищує величину раніше сформованого резерву за таким фінансовим активом.

За придбаними або створеними кредитно-знеціненими фінансовими активами збитки завжди визнаються за весь строк дії інструмента.

3 Основні принципи облікової політики (продовження)

Визначення дефолту

Фінансовий актив відноситься Групою до фінансових активів, за якими настала подія дефолту, у таких випадках:

- малоімовірно, що кредитні зобов'язання позичальника перед Групою будуть погашені в повному обсязі без застосування Групою таких дій, як реалізація забезпечення (за його наявності);
- заборгованість позичальника за будь-яким із суттєвих кредитних зобов'язань Групи прострочена більш ніж на 90 днів (для залишків коштів у інших банках подія дефолту настає, якщо фінансовий актив прострочений на 30 днів). Овердрафти вважаються простроченою заборгованістю на наступний день, коли клієнт порушив рекомендований ліміт або йому був рекомендований ліміт, менший, ніж сума поточної непогашеної заборгованості.
- зміна умов кредитування, пов'язана із фінансовими труднощами боржника.
- початок судового провадження, ліквідації або процедури банкрутства позичальника.

При оцінці настання події дефолту за зобов'язаннями позичальника Група враховує такі показники:

- якісні: наприклад, порушення обмежувальних умов договору (ковенант);
- кількісні: наприклад, статус простроченої заборгованості та несплата за іншим зобов'язанням одного і того ж емітента Групи; а також
- на основі даних, отриманих із зовнішніх джерел;
- початок ліквідації або процедура банкрутства позичальника.

Вхідні дані при оцінці виникнення події дефолту за фінансовим інструментом та їхня значимість можуть змінюватися з плином часу з тим, щоб відобразити зміни в обставинах.

Темп оздоровлення

Група встановлює певний період, необхідний для відновлення якості фінансових активів. Умови періоду відновлення якості вважаються виконаними, якщо впродовж 6 місяців від дня запровадження Групою заходів, спрямованих на відновлення здатності контрагента виконувати зобов'язання, відсутні ознаки знецінення, забезпечується виконання зобов'язань перед Групою.

Значне збільшення кредитного ризику

При визначенні того, чи має місце значне збільшення кредитного ризику (тобто ризику дефолту) за фінансовим інструментом з моменту його первісного визнання, Група розглядає обґрунтовану і підтверджену інформацію, актуальну і доступну без надмірних витрат або зусиль, включаючи як кількісну, так і якісну інформацію, а також аналіз, заснований на історичному досвіді Групи, експертній грошовій оцінці якості кредиту і прогнозній інформації.

Якщо кредитний договір було модифіковано, свідченням невідповідності критерію визнання очікуваних кредитних збитків протягом всього строку активу є, зокрема, історія платежів на поточну дату згідно зі модифікованими умовами кредитного договору. Група в першу чергу виявляє, чи відбулося значне збільшення кредитного ризику для експозицій, що зазнають кредитного ризику, у таких випадках:

- прострочення погашення, визначених умовами кредитного договору, платежів становить більше 30 днів, але менше ніж на 90 днів. Овердрафти вважаються простроченою заборгованістю на наступний день, коли клієнт порушив рекомендований ліміт або йому був рекомендований ліміт, менший, ніж сума поточної непогашеної заборгованості;
- порушення обмежувальних умов договору (ковенант), ідентифікації загрозливих ознак, що можуть ймовірно вплинути на якість обслуговування заборгованості;
- вплив внутрішньої інформації та інформації про позичальника із зовнішніх джерел;
- для банків значне збільшення кредитного ризику відбувається, якщо рейтинг позичальників зменшився на 3 пункти.

3 Основні принципи облікової політики (продовження)

Група здійснює перевірку ефективності критеріїв, використовуваних для виявлення значного збільшення кредитного ризику шляхом регулярних перевірок аби переконатися, що:

- через застосування критеріїв можливо виявляти значне збільшення кредитного ризику до того, як за експозицією, що зазнає кредитного ризику, станеться дефолт;
- критерії не збігаються з моментом часу, коли оплата за активом прострочена більш ніж на 30 днів;
- середній час між виявленням значного збільшення кредитного ризику і дефолту вбачається розумним;
- ризикові позиції не переходять безпосередньо зі складу оцінки очікуваних кредитних збитків за 12 місяців до складу кредитно-знецінених.

Вхідні дані при оцінці очікуваних кредитних збитків

Основними вхідними даними при оцінці очікуваних кредитних збитків є часові структури наступних змінних:

- ймовірність дефолту (PD);
- величина збитку у випадку дефолту (LGD);
- сума під ризиком у випадку дефолту (EAD).

Дані показники отримані з внутрішніх статистичних моделей та інших історичних даних, які використовуються в моделях для розрахунку регулятивного капіталу. Вони будуть скориговані, щоб відображати прогнозу інформацію, наведену нижче.

PD оцінки розраховуються згідно з статистичними моделями та оцінена з використанням інструментів, адаптованих до різних категорій контрагентів і експозицій, що зазнають кредитного ризику. PD оцінки базуються на матрицях міграції, що будуються залежно від типу кредитного продукту та періодами прострочення платежів.

Величина збитку у випадку дефолту (LGD) являє собою величину ймовірного збитку у випадку дефолту. Група оцінює показники LGD, виходячи з інформації щодо коефіцієнтів повернення коштів за вимогами до неплатників залежно від спливу часу від дати дефолту.

Сума під ризиком у випадку дефолту (EAD) являє собою очікувану величину експозиції, що зазнає кредитного ризику, в дату настання дефолту. Даний показник розраховується Групою виходячи з поточної величини EAD та її можливих змін, припустимих за договором, включаючи амортизацію і дострокове погашення. Для фінансового активу величиною EAD є валова балансова вартість у випадку дефолту. Для зобов'язань з надання позик і договорів фінансової гарантії величина EAD враховує отриману суму, а також можливі майбутні суми, що можуть бути отримані або погашені за договором, які будуть оцінюватися на основі історичних спостережень і прогнозів.

Як описано вище, за умови використання максимально коефіцієнта ймовірності дефолту за строками 12 місяців для фінансових активів, за якими не відбулося значного збільшення кредитного ризику, Група оцінює очікувані кредитні збитки з урахуванням ризику дефолту протягом максимального періоду за договором (включаючи будь-які опції позичальника на пролонгацію), протягом якого наражається на кредитний ризик, навіть якщо для цілей управління ризиками Група розглядає більш тривалий період.

Відносно овердрафтів та кредитних карт для фізичних осіб і деяких поновлюваних механізмів кредитування для юридичних осіб, які включають як кредит, так і незатребуваний компонент прийнятого на себе зобов'язання, Група оцінює очікувані кредитні збитки протягом періоду, що перевищує максимальний період за договором, якщо передбачена договором можливість Групи вимагати погашення кредиту і анулювати незатребуваний компонент прийнятого на себе зобов'язання не обмежує існування ризику кредитних збитків для Групи, визначеним у договорі строком для подачі повідомлення про припинення.

Дані механізми кредитування не мають фіксованого строку або схеми погашення, і управління ними здійснюється на груповій основі. Група може анулювати їх з негайним набранням чинності рішенням про анулювання, але дане передбачене договором право використовується не в рамках звичайного поточного управління, а тільки в тих випадках, коли Групі стає відомо про збільшення кредитного ризику на рівні механізму кредитування. Даний більш тривалий період буде оцінюватися з урахуванням дій з управлінням кредитним ризиком, які Група очікує здійснити і які служать для зменшення наслідків очікуваних кредитних збитків. До них відносяться зменшення лімітів та анулювання кредитного механізму.

3 Основні принципи облікової політики (продовження)

Якщо моделювання параметра здійснюється на груповій основі, то фінансові інструменти будуть згруповані на основі загальних характеристик ризику, які включають в тому числі:

- тип інструмента;
- тип клієнта;
- період прострочення боргу;
- географічне положення позичальника;
- валюту договору.

ECL за позиціями, що зазнають кредитного ризику на Стадії 1, розраховуються шляхом множення PD за 12 місяців на LGD та EAD. ECL за весь строк дії фінансового інструмента розраховуються шляхом множення PD за весь строк дії фінансового інструмента на LGD та EAD. Групи підлягають регулярній перевірці для забезпечення того, щоб експозиції, що зазнають кредитного ризику, в межах певної групи залишалися однорідними.

Прогнозна інформація

Група включає прогнозу інформацію у свою оцінку очікуваних кредитних збитків. Ця оцінка базується на зовнішній інформації. Зовнішня інформація може включати економічні дані і прогнози, що публікуються державними органами, а також окремі індивідуальні та наукові прогнози, як наприклад Міністерства економічного розвитку і торгівлі України, Державної служби статистики України, Національного банку України.

Група буде періодично проводити стрес-тестування «шокових» сценаріїв з тим, щоб скорегувати свій підхід до визначення даних репрезентативних сценаріїв.

Група виділила і документально оформила основні чинники кредитного ризику і кредитних збитків для кожного портфеля фінансових інструментів і, використовуючи аналіз історичних даних, оцінила взаємозв'язок між макроекономічними змінними, кредитним ризиком і кредитними збитками. Основними рушійними факторами є прогнози рівня безробіття та динаміки нарахованої заробітної плати, в тому числі в розрахунку на 1 працівника, що сприяло позитивній динаміці резерву під очікувані кредитні збитки за кредитами та авансами клієнтам у 2018 році. Для базового сценарію оцінки очікуваних кредитних збитків за кредитами та авансами клієнтам на 31 грудня 2018 та 1 січня 2018 були використані наступні макроекономічні змінні.

Показник	01.01.2018	01.01.2019	01.01.2020	01.01.2021	01.01.2022
Нарахована заробітна плата штатних працівників (до відповідного місяця попереднього року, %)	135,5	121	115	114,6	114,6
Рівень зареєстрованого безробіття (%)	1,4	1,5	1,5	1,5	1,5
Середньомісячна заробітна плата 1 штатного працівника (до відповідного періоду попереднього року, %)	137,1	122,4	115,2	115,2	115,2

На 31 грудня 2018 року Група включає 3 макроекономічні сценарії, зважені на 15,9% для оптимістичного сценарію, 68,2% для базового сценарію і 15,9% для песимістичного сценарію (1 січня 2018 року: 10%, 50% та 40% відповідно). Менеджмент Групи вважає, що макроекономічні прогнози мають позитивний вплив на резерв під очікувані кредитні збитки за кредитами та авансами клієнтів.

Забезпечення

Як засіб покращення кредитної якості, Група під час розрахунку розміру очікуваних кредитних збитків для кредитно-знецінених активів, приймає вартість застави, яка відповідає встановленим критеріям прийнятності, встановлених Групою та визначених регулятором.

3 Основні принципи облікової політики (продовження)

Списання

Списання валової балансової вартості фінансового інструменту за рахунок сформованого резерву відбувається після визнання його безнадійним, наявності сформованого резерву під очікувані кредитні збитки, та одночасного виконання інших передумов, визначених вимогами чинного законодавства України та внутрішніх нормативних документів Групи. Як правило, це той випадок, коли Група визначає, що у позичальника немає активів чи джерел доходу, що можуть генерувати грошові потоки у обсязі, достатньому для погашення сум заборгованості, що підлягають списанню. Ця оцінка проводиться на рівні окремого активу.

Відшкодування раніше списаних сум включаються до статті «Результат оцінки очікуваних кредитних збитків» звіту про прибутки та збитки та інший сукупний дохід.

На фінансові активи, що списуються, все ж може бути звернене стягнення для виконання процедур Групи щодо відшкодування сум заборгованості.

Подання резерву під очікувані кредитні збитки у консолідованому звіті про фінансовий стан

Резерви під очікувані кредитні збитки представлені у консолідованому звіті про фінансовий стан таким чином:

- *фінансові активи, що оцінюються за амортизованою вартістю*: як зменшення валової балансової вартості цих активів;
- *зобов'язання з надання кредитів і договори фінансової гарантії*: як резерв у складі інших фінансових зобов'язань;
- *якщо фінансовий інструмент містить як затребуваний, так і незатребуваний компонент, і Група не може визначити очікувані кредитні збитки за прийнятим зобов'язанням з надання кредиту окремо від очікуваних кредитних збитків за вже затребуваною частиною*: Група подає сукупний резерв під збитки по обох компонентах. Сукупна сума подається як зменшення валової балансової вартості використаного компонента. Будь-яке перевищення оціненого резерву під збитки над валовою вартістю використаного компонента подається як резерв; і
- *боргові інструменти, що оцінюються за справедливою вартістю через інший сукупний дохід*: резерв під збитки не визнається у консолідованому звіті про фінансовий стан, оскільки балансова вартість цих активів є їх справедливою вартістю. Однак величина розрахункового резерву під збитки розкривається і визнається у складі резерву змін справедливої вартості.

Облікова політика, застосовна до 1 січня 2018 р.

Знецінення фінансових активів, що обліковуються за амортизованою вартістю, та фінансові активи наявні для продажу. Збитки від знецінення визнаються у прибутку чи збитку за рік по мірі їх виникнення у результаті однієї або декількох подій («збиткових подій»), що відбулись після початкового визнання фінансового активу і чинять вплив на суму або строки оціночних грошових потоків, які пов'язані з фінансовим активом або групою фінансових активів, якщо ці збитки можна достовірно оцінити. Якщо Група визначає відсутність об'єктивних ознак знецінення для окремо оціненого фінансового активу (незалежно від його суттєвості), вона відносить цей актив до групи фінансових активів, що мають схожі характеристики кредитного ризику, та здійснює їх колективну оцінку на предмет знецінення. Основними факторами, які враховує Група при визначенні знецінення фінансового активу, є його прострочений статус та можливість реалізації відповідної застави, за її наявності.

3 Основні принципи облікової політики (продовження)

Нижче перелічені інші основні критерії, на підставі яких визначається наявність об'єктивних ознак збитку від знецінення:

- прострочення будь-якого чергового платежу, при цьому несвоєчасна оплата не може пояснюватись затримкою у роботі розрахункових систем;
- позичальник зазнає суттєвих фінансових труднощів, що підтверджує отримана Групою фінансова інформація позичальника;
- ймовірність банкрутства чи фінансової реорганізації позичальника;
- платоспроможність позичальника погіршилася внаслідок змін загальнонаціональних або місцевих економічних умов, які чинять вплив на діяльність позичальника;
- вартість застави суттєво зменшилась у результаті погіршення ситуації на ринку;
- внесення змін до договорів з боржником щодо продовження їх строку дії, зміни графіка платежів, схеми платежів та інших змін до початкових умов договору, які б не були зроблені якби у позичальників не було фінансових труднощів.

Для цілей колективної оцінки на предмет знецінення фінансові активи об'єднуються у групи на основі схожих характеристик кредитного ризику. Ці характеристики враховуються при визначенні очікуваних майбутніх грошових потоків для групи таких активів та є індикаторами спроможності дебітора сплатити суми заборгованості відповідно до умов договору по активах, що оцінюються.

Майбутні грошові потоки в групі фінансових активів, що колективно оцінюються на предмет знецінення, розраховуються на основі передбачених договорами грошових потоків від активів та досвіду керівництва стосовно того, якою мірою ці суми стануть простроченими в результаті минулих збиткових подій і якою мірою такі прострочені суми можна буде відшкодувати. Попередній досвід коригується з урахуванням існуючих даних, що відображають вплив поточних умов, які не впливали на той період, на якому базується попередній досвід збитків, та вилучається вплив тих умов у попередньому періоді, які не існують на даний момент.

Якщо умови кредитного договору щодо знеціненого фінансового активу, що обліковується за амортизованою вартістю, переглядаються або іншим чином змінюються внаслідок фінансових труднощів позичальника чи емітента, знецінення такого активу оцінюється із використанням ефективної процентної ставки, яка застосовувалася до зміни його умов. Визнання переглянутого активу припиняється, а новий актив визнається за справедливою вартістю тільки у разі, якщо ризики і вигоди від активу суттєво змінились. Про це зазвичай свідчить істотна різниця між поточною вартістю первісних грошових потоків і нових очікуваних грошових потоків після перегляду умов кредитного договору.

Збитки від знецінення завжди визнаються шляхом створення резерву у сумі, необхідній для зменшення балансової вартості активу до поточної вартості очікуваних грошових потоків (без урахування майбутніх, ще не понесених кредитних збитків), дисконтованих за первісною ефективною процентною ставкою для даного активу. Розрахунок поточної вартості оціночних майбутніх грошових потоків забезпеченого заставою фінансового активу відображає грошові потоки, що можуть виникнути у результаті звернення стягнення на предмет застави за вирахуванням витрат на отримання та продаж застави незалежно від ступеня ймовірності звернення стягнення на предмет застави.

Якщо у наступному періоді сума збитку від знецінення активу зменшується і це зменшення може бути об'єктивно віднесене до події, яка відбулась після визнання збитку від знецінення (наприклад, через підвищення кредитного рейтингу дебітора), то визнаний раніше збиток від знецінення сторнується шляхом коригування рахунку резерву. Сума зменшення відображається у прибутку чи збитку за рік.

Активи, погашення яких неможливе, списуються за рахунок відповідного резерву збитків від знецінення після завершення всіх необхідних процедур для відшкодування активу та після визначення остаточної суми збитку. Повернення раніше списаних сум кредитується на рахунок відповідного резерву збитків від знецінення у прибутку чи збитку за рік.

Зменшення корисності для фінансових активів, наявних для продажу, розкривається у Примітці 3 (о).

3 Основні принципи облікової політики (продовження)

и) Проценти та процентні доходи і витрати

Політика, що застосовується з 1 січня 2018 р.

Ефективна ставка відсотка

Група визнає за фінансовими інструментами процентний дохід/витрати за ефективною ставкою відсотка протягом періоду від дати їх початкового визнання до дати припинення визнання (продаж, погашення), рекласифікації. Ефективна ставка відсотка – ставка, яка точно дисконтує очікуваний потік майбутніх грошових платежів або надходжень упродовж очікуваного терміну дії фінансового активу або фінансового зобов'язання до валової балансової вартості фінансового активу або до амортизованої вартості фінансового зобов'язання.

При розрахунку ефективної ставки відсотка для придбаних або створених фінансових інструментів, які не є кредитно-знеціненими активами, Група оцінює майбутні грошові потоки з урахуванням всіх контрактних умов фінансових інструментів, але не очікувані кредитні збитки. Для придбаних або створених фінансових активів, що є кредитно-знеціненими, розраховується відкоригована на кредитний ризик ефективна ставка відсотка з використанням оцінених майбутніх грошових потоків, включаючи очікувані кредитні збитки.

Ефективна ставка відсотка, скоригована з урахуванням кредитного ризику – ставка, яка точно дисконтує очікуваний потік майбутніх грошових платежів або надходжень упродовж очікуваного терміну дії фінансового активу до амортизованої вартості фінансового активу, який є придбаним або створеним знеціненим фінансовим активом. Під час розрахунку ефективної ставки відсотка, скоригованої з урахуванням кредитного ризику, приймаються до уваги всі контрактні умови фінансового активу та очікувані кредитні збитки.

Розрахунок ефективної ставки відсотка включає витрати на операції, а також винагороди і суми, виплачені або отримані, які є невід'ємною частиною ефективної ставки відсотка. Витрати на проведення операції включають додаткові витрати, що безпосередньо відносяться до придбання або випуску фінансового активу чи фінансового зобов'язання.

Амортизована вартість фінансового активу або фінансового зобов'язання – сума, в якій оцінюється фінансовий актив або фінансове зобов'язання під час первісного визнання, за вирахуванням отриманих або сплачених коштів (основної суми боргу, процентних доходів (витрат) або інших платежів, що пов'язані з ініціюванням фінансового активу або фінансового зобов'язання), яка збільшена або зменшена на величину накопиченої амортизації, розрахованої з використанням ефективної ставки відсотка, – різниці між первісно визнаною сумою та сумою погашення фінансового інструменту, а також для фінансових активів скоригована з урахуванням оціночного резерву під очікувані кредитні збитки (або резерву під збитки від зменшення корисності до 1 січня 2018 року).

Валова балансова вартість фінансового активу – амортизована вартість фінансового активу до коригування на величину оціночного резерву під очікувані кредитні збитки.

Розрахунок процентних доходів та витрат

Процентні доходи за фінансовими активами, які оцінюються за амортизованою вартістю, визнаються за ефективною ставкою відсотка до валової балансової вартості за виключенням:

- придбаних або створених знецінених фінансових активів. Для таких фінансових активів застосовується ефективна ставка відсотка, скоригована з урахуванням кредитного ризику, до амортизованої вартості фінансового активу з моменту первісного визнання. Розрахунок процентного доходу за такими активів не здійснюється на основі валової балансової вартості, навіть якщо кредитний ризик за ними у подальшому зменшиться. ;
- фінансових активів, які не є придбаними або створеними знеціненими фінансовими активами, але які в подальшому стали знеціненими фінансовими активами. У випадку таких фінансових активів Група має застосовувати ефективну процентну ставку до амортизованої вартості фінансового активу у наступних після дати визнання їх знеціненими звітних періодах. Якщо фінансовий актив більше не є кредитно-знеціненим, то розрахунок процентного доходу знову проводиться на основі валової балансової вартості.

Більш детальна інформація щодо того, коли фінансовий актив стає кредитно-знеціненим, наведена в Примітці 3 (з).

3 Основні принципи облікової політики (продовження)

Ефективна ставка відсотка переглядається в результаті періодичної переоцінки потоків грошових коштів за інструментами з плаваючою ставкою відсотка з метою відображення зміни ринкових ставок відсотка.

Подання інформації

Процентні доходи, розраховані з використанням методу ефективного відсотка, представлені в консолідованому звіті про прибутки та збитки та інший сукупний дохід, включають:

- процентні доходи, розраховані з використанням методу ефективного відсотка, за фінансовими активами, оцінюваними за амортизованою вартістю;
- процентні доходи, розраховані з використанням методу ефективного відсотка за борговими інструментами, оцінюваними за справедливою вартістю через інший сукупний дохід (FVOCI).

Стаття «Інші процентні доходи» консолідованого звіту про прибутки та збитки та інший сукупний дохід включає процентні доходи за непохідними борговими фінансовими активами, оцінюваними за справедливою вартістю через прибуток або збиток, і чисті інвестиції в фінансову оренду.

Процентні витрати, представлені у консолідованому звіті про прибутки та збитки та інший сукупний дохід, включають фінансові зобов'язання, що оцінюються за амортизованою вартістю.

Облікова політика, застосовна до 1 січня 2018 р.

Процентні доходи та витрати за всіма борговими інструментами відображаються у прибутку чи збитку за рік відповідно до методу нарахування із використанням методу ефективною процентною ставкою. Цей метод включає до складу процентних доходів та витрат і розподіляє протягом всього періоду дії усі комісії, які виплачують або отримують сторони договору і які є невід'ємною частиною ефективною процентною ставкою, витрати за угодою, а також усі інші премії та дисконти.

Процентний дохід за фінансовими активами, за якими визнано зменшення корисності, визнається на балансову вартість такого активу з використанням ефективною ставки відсотка, що застосовується для дисконтування оцінених очікуваних грошових потоків під час визначення зменшення корисності фінансового активу.

Подання інформації

Процентний дохід, розрахований з використанням методу ефективного відсотка, відображений у звіті про прибутки та збитки та інший сукупний дохід, включає:

- відсотки за фінансовими активами, які оцінюються за амортизованою вартістю;
- відсотки за борговими інструментами, які оцінюються за справедливою вартістю через інший сукупний дохід (FVOCI).

Інші процентні доходи, що відображаються у звіті про прибутки та збитки та інший сукупний дохід, включають процентні доходи за недеривативними борговими фінансовими інструментами, які оцінюються за справедливою вартістю через прибуток або збиток (FVTPL), і чисті інвестиції в фінансову оренду.

Процентні витрати, що відображаються у звіті про прибутки та збитки та інший сукупний дохід, включають процентні витрати за фінансовими зобов'язаннями, які оцінюються за амортизованою вартістю.

к) Комісійні доходи та витрати

Комісійні доходи і витрати, які є невід'ємною частиною ефективною ставки відсотка за фінансовим активом або фінансовим зобов'язанням, включаються до розрахунку ефективною ставки відсотка. Комісійні доходи за зобов'язання із надання кредиту за ринковими процентними ставками, отримані Групою, є невід'ємною частиною ефективною процентною ставкою, якщо існує ймовірність того, що Група укладе конкретний кредитний договір та не плануватиме реалізації кредиту протягом короткого періоду часу після його надання. Якщо відсутня висока ймовірність того, що в рамках зобов'язання з надання кредиту він буде виданий позичальнику, то комісійні платежі за надання кредиту визнаються рівномірно протягом строку дії зобов'язання з надання кредиту.

3 Основні принципи облікової політики (продовження)

Договір з клієнтом, результатом якого є визнання фінансового інструмента в консолідованій фінансовій звітності Групи, може частково відноситися до сфери застосування МСФЗ 9 і частково - до сфери застосування МСФЗ 15. У цьому випадку Група спочатку застосовує МСФЗ 9, щоб відокремити й оцінити ту частину договору, яка відноситься до сфери застосування МСФЗ 9, а потім застосовує МСФЗ 15 до решти цього договору.

Всі інші виплати, комісійні та інші доходи і витрати, як правило, обліковуються за методом нарахування залежно від ступеня завершеності конкретної операції, що визначається як частка фактично наданої послуги у загальному обсязі послуг, які мають бути надані. Інші комісійні доходи, включаючи комісію за обслуговування рахунків, винагороду за послуги з управління інвестиціями, інші комісійні винагороди, визнаються по мірі надання відповідних послуг.

Комісійні в результаті переговорів або участі в переговорах про проведення операції для третьої сторони (наприклад, придбання кредитів, акцій або інших цінних паперів чи придбання або продаж компанії), які Група отримує після завершення відповідної операції, визнаються після завершення зазначеної операції.

л) Грошові кошти та їх еквіваленти

Грошові кошти та їх еквіваленти являють собою активи, які можна конвертувати у відому суму готівки за першою вимогою і яким притаманний незначний ризик зміни вартості. Грошові кошти та їх еквіваленти включають залишки на рахунках в НБУ, які не є обмеженими для використання, депозитні сертифікати та всі розміщені кошти на міжбанківському ринку з первісним строком погашення не більше трьох місяців. Кошти, щодо яких існують обмеження стосовно їх використання протягом періоду, виключаються з грошових коштів та їх еквівалентів. Грошові кошти та їх еквіваленти обліковуються за амортизованою вартістю.

м) Заборгованість інших банків

Заборгованість інших банків обліковується тоді, коли Група надає банкам-контрагентам грошові кошти, які підлягають погашенню на встановлену чи визначену дату; при цьому Група не має наміру здійснювати торгові операції з дебіторською заборгованістю, що виникає. Ця дебіторська заборгованість не пов'язана з похідними фінансовими інструментами та не має ринкових котирувань. Заборгованість інших банків обліковується за амортизованою вартістю.

н) Кредити та аванси клієнтам

Політика, що застосовується з 1 січня 2018 р.

Стаття «Кредити та аванси клієнтам» консолідованого звіту про фінансовий стан включає:

- Кредити, видані клієнтам, що оцінюються за амортизованою вартістю; їх первісна оцінка здійснюється за справедливою вартістю плюс додаткові прямі витрати на операції і, в подальшому, за їх амортизованою вартістю з використанням методу ефективного відсотка;
- чисті суми інвестицій у фінансову оренду.

Облікова політика, застосовна до 1 січня 2018 р.

Кредити та аванси клієнтам обліковуються, коли Група надає грошові кошти клієнтам з метою придбання або створення дебіторської заборгованості, в тому числі за фінансовою орендою, яка не пов'язана з похідними фінансовими інструментами, не котирується на активному ринку та має бути погашена на встановлену чи визначену дату; при цьому Група не має наміру здійснювати торгові операції з цією дебіторською заборгованістю. Кредити та аванси клієнтам обліковуються за амортизованою вартістю.

Кредити та дебіторська заборгованість - це непохідні фінансові активи з фіксованими або визначеними платежами, які не котируються на активному ринку. Вони не укладаються з наміром негайного або короткострокового перепродажу і не класифікуються як торгові цінні папери або класифіковані на розсуд Групи як інвестиційні цінні папери наявні для продажу. Такі активи оцінюються за амортизованою вартістю з використанням методу ефективного відсотка. Прибутки та збитки визнаються у консолідованому звіті про прибутки та збитки та інший сукупний дохід, коли визнання позик та дебіторської заборгованості припиняється або знецінюються, та через амортизацію.

3 Основні принципи облікової політики (продовження)

о) Інвестиційні цінні папери

Політика, що застосовується з 1 січня 2018 р.

Стаття «Інвестиційні цінні папери» консолідованого звіту про фінансовий стан включає:

- боргові цінні папери, що оцінюються за амортизованою вартістю; їх первісна оцінка здійснюється за справедливою вартістю плюс додаткові прямі витрати на операції і, в подальшому, за їх амортизованою вартістю з використанням методу ефективного відсотка;
- боргові цінні папери, що оцінюються за FVOCI; і
- інструменти капіталу, що класифікуються на розсуд Групи в категорію оцінки за FVOCI.

Облікова політика, застосовна до 1 січня 2018 р.

Інвестиційні цінні папери для подальшого продажу. Ця класифікація включає інвестиційні цінні папери, які Група має намір утримувати протягом невизначеного часу і які можуть бути продані для покриття потреб ліквідності або внаслідок змін процентних ставок, курсу обміну або цін акцій. Група здійснює відповідну класифікацію інвестиційних цінних паперів для подальшого продажу у момент їх придбання.

Інвестиційні цінні папери для подальшого продажу обліковуються за справедливою вартістю. Процентні доходи, зароблені по боргових цінних паперах для подальшого продажу, обчислюються за методом ефективною процентної ставки та відображаються у прибутку чи збитку за рік.

Фінансові активи, наявні для продажу, - це ті недеривативні фінансові активи, які класифіковані на розсуд Групи як наявні для продажу або не класифіковані за жодною з трьох попередніх категорій. Після первісного визнання фінансові активи, наявні для продажу, оцінюються за справедливою вартістю, при цьому прибутки або збитки будуть визнаватися в іншому сукупному доході до того часу, поки інвестиції не будуть припинені, або доки інвестиції не будуть визнані знеціненими, тоді як сукупний прибуток або збиток, що раніше відображався в іншому сукупному доході рекласифікується до консолідованого звіту про прибуток та збитки.

Збитки від знецінення визнаються у прибутку чи збитку за рік по мірі їх понесення в результаті однієї або кількох подій («збиткових подій»), що відбулися після початкового визнання інвестиційних цінних паперів для подальшого продажу.

Накопичений збиток від знецінення, що рекласифікується з капіталу до прибутку або збитку, є різницею між вартістю придбання (за винятком виплати основного боргу та амортизації боргу) та поточною справедливою вартістю мінус будь-який збиток від знецінення активу, раніше визнаний у прибутку чи збитку. Якщо в наступному періоді справедлива вартість боргового інструменту для подальшого продажу збільшується і це збільшення може бути об'єктивно віднесене до події, яка відбулась після визнання збитку від знецінення у прибутку чи збитку, то збиток від знецінення сторнується через прибуток чи збиток за рік.

Інвестиційні цінні папери, утримувані до погашення. У цю групу включаються непохідні фінансові активи, які котируються на активному ринку, з фіксованими або обумовленими виплатами та фіксованим строком погашення, які, відповідно за твердим наміром і можливістю керівництва Групи, будуть утримуватися до погашення. Інвестиційні цінні папери не класифікуються як утримувані до погашення, якщо Група має право вимагати від емітента погашення або викупу цих інвестиційних паперів до настання строку погашення, оскільки право дострокового викупу суперечить наміру утримувати актив до погашення. Керівництво класифікує інвестиційні цінні папери, утримувані до погашення, в момент первісного визнання та переглядає цю класифікацію на кінець кожного звітного періоду. Інвестиційні цінні папери, утримувані до погашення, відображаються за амортизованою вартістю.

Заборгованість перед іншими банками. Заборгованість перед іншими банками обліковується з моменту надання Групі грошових коштів або інших активів банками-контрагентами. Непохідні фінансові зобов'язання обліковуються за амортизованою вартістю.

3 Основні принципи облікової політики (продовження)

п) Кошти клієнтів, кошти інших фінансових організацій та випущені боргові цінні папери

Кошти клієнтів, кошти інших фінансових організацій та випущені боргові цінні папери первісно оцінюються за справедливою вартістю за мінусом відповідних витрат за операцією і в подальшому за їх амортизованою вартістю з використанням методу ефективного відсотка (див. Примітку 3 (г)).

р) Фінансові гарантії та зобов'язання з надання кредитів

Група бере на себе зобов'язання, пов'язані з кредитуванням, у тому числі зобов'язання з надання кредитів, акредитиви та фінансові гарантії. Фінансові гарантії – це безвідкличні гарантії здійснити платежі у випадку, якщо клієнт виявиться неспроможним виконати свої зобов'язання перед третіми сторонами. Фінансовим гарантіям притаманний той самий ризик, що і кредитам.

Договір фінансової гарантії – це договір, який зобов'язує Групу зробити певні виплати власникові гарантії для компенсації збитку, понесеного останнім в результаті того, що вказаний в договорі боржник не зміг здійснити платіж у строки, встановлені умовами боргового інструменту. Зобов'язання з надання кредиту – це тверде зобов'язання надати кредит на заздалегідь узгоджених умовах і у встановлені строки.

Видані фінансові гарантії або зобов'язання з надання кредитів за ставкою нижче ринкової первісно оцінюються за справедливою вартістю. У подальшому вони оцінюються таким чином:

- з 1 січня 2018 р.: за більшою з двох величин: сумою резерву під збитки, визначеною відповідно до МСФЗ 9 (див. Примітку 3 (з)), або первісно визнаною сумою за вирахуванням, у відповідних випадках, накопиченої суми доходу, визнаної відповідно до принципів МСФЗ 15; і
- до 1 січня 2018 р.: за більшою з двох величин: сумою, що відображає справедливу вартість при первісному визнанні, яка амортизується протягом строку гарантії або зобов'язання з надання кредиту, та теперішньою вартістю будь-якого очікуваного платежу з метою погасити зобов'язання, коли платіж за договором стає ймовірним.

Група не випускала зобов'язань з надання кредитів, що оцінюються за FVTPL.

Для інших зобов'язань з надання кредиту:

- з 1 січня 2018 р.: Група визнає резерв під очікувані кредитні збитки (див. Примітку 3 (з));
- до 1 січня 2018 р.: Група визнавала резерв відповідно до МСБО 37.

Зобов'язання, визнані щодо виданих фінансових гарантій та випущених зобов'язань з надання кредитів, включені до складу резервів.

с) Інші статті консолідованого звіту про фінансовий стан

Заставне майно, що перейшло у власність Групи. Заставне майно, що перейшло у власність Групи, - це фінансові та нефінансові активи, отримані Групою при врегулюванні прострочених кредитів. Ці активи спочатку визнаються за справедливою вартістю (але не перевищують балансову вартість погашених прострочених кредитів) та включаються до основних засобів, інших фінансових активів або інших активів в залежності від їх характеру, а також намірів Групи щодо відшкодування вартості цих активів, а в подальшому обліковуються відповідно до облікової політики для цих категорій активів.

3 Основні принципи облікової політики (продовження)

Інвестиційна нерухомість. Інвестиційна нерухомість - це нерухомість, що утримується Групою з метою отримання орендного доходу або зростання вартості вкладеного капіталу, або для досягнення обох цілей. Інвестиційна нерухомість включає незавершене будівництво, яке в майбутньому буде використовуватись як інвестиційна нерухомість.

Один і той самий об'єкт нерухомості може бути розділений на конструктивно відокремлені частини, що використовуються з різною метою: одна частина - для отримання доходу від орендної плати або збільшення капіталу, інша - для використання в процесі діяльності групи або для адміністративних цілей.

При первинному визнанні інвестиційна нерухомість відображається за вартістю придбання, включаючи витрати на проведення операції, а згодом переоцінюється за справедливою вартістю з метою відображення ринкових умов на кінець звітної періоду.

Справедлива вартість інвестиційної нерухомості - це ціна, яка була б отримана від продажу активу при звичайній операції без вирахування витрат на проведення операції. Справедлива вартість інвестиційної нерухомості Групи визначається на підставі звітів внутрішнього оцінювача, який володіє відповідною професійною кваліфікацією і має актуальний досвід оцінки майна з аналогічним розташуванням та категорією. В основу оцінки була покладена ринкова вартість активів.

Зароблений орендний дохід відображається в прибутках або збитках за рік в складі інших операційних доходів. Доходи та витрати, пов'язані зі зміною справедливої вартості інвестиційної нерухомості, відображаються в прибутках або збитках за рік в окремому рядку.

Приміщення, вдосконалення орендованого майна та обладнання. Приміщення, вдосконалення орендованого майна та обладнання відображаються в бухгалтерському обліку за первісною вартістю, або переоціненою вартістю, як описано нижче, за вирахуванням накопиченого зносу та резерву під знецінення (у разі необхідності).

Починаючи з 2012 року будівлі обліковуються за моделлю переоцінки. На дату переоцінки накопичена амортизація будівель була виключена із балансової вартості активів, а чиста вартість була скоригована до переоціненої вартості активів.

Власні будівлі Групи підлягають регулярній переоцінці для того, щоб балансова вартість суттєво не відрізнялася від тієї, яка була б визначена із застосуванням справедливої вартості на кінець звітної періоду. Збільшення балансової вартості в результаті переоцінки зараховується до складу іншого сукупного доходу та переоцінки в капіталі, за вирахуванням сум відновлення попереднього зменшення вартості цього активу, раніше відображеного у консолідованому звіті про прибутки та збитки та інший сукупний дохід. У цьому випадку сума збільшення вартості активу відображається у консолідованому звіті про прибутки та збитки та інший сукупний дохід. Зменшення вартості активів, в межах проведеної раніше переоцінки, визнається у складі іншого сукупного доходу і знижує раніше визнану переоцінку в капіталі. Інше зменшення вартості відображається у прибутку чи збитку за рік. Резерв переоцінки будівель, включений у капітал, переноситься безпосередньо на нерозподілений прибуток в момент списання або вибуття активу, або шляхом річної амортизації резерву переоцінки.

Витрати на ремонт та технічне обслуговування визнаються витратами по мірі їх виникнення. Витрати на заміну значних компонентів основних засобів капіталізуються із наступним списанням заміненого компоненту.

Наприкінці кожного звітної періоду керівництво Групи оцінює наявність ознак знецінення приміщень, вдосконалень орендованого майна та обладнання. Якщо такі ознаки існують, керівництво розраховує вартість відшкодування, яка дорівнює справедливій вартості активу мінус витрати на продаж або вартості використання, залежно від того, яка з цих сум більша. Балансова вартість активу зменшується до вартості відшкодування, а збиток від знецінення визнається у прибутку чи збитку за рік. Збиток від знецінення, відображений щодо будь-якого активу у минулих періодах, сторнується, якщо мала місце зміна в оцінках, що використовувались для визначення вартості використання активу або його справедливої вартості за мінусом витрат на продаж.

Прибуток або збитки від вибуття основних засобів визначаються шляхом порівняння суми надходжень із балансовою вартістю та визнаються у прибутку чи збитку за рік (у складі інших операційних доходів або витрат).

3 Основні принципи облікової політики (продовження)

Амортизація. Земля та незавершене будівництво не амортизуються. Амортизація об'єктів приміщень, вдосконалень орендованого майна та обладнання розраховується лінійним методом з метою рівномірного зменшення первісної вартості до ліквідаційної вартості протягом строку їх експлуатації за наступними нормами:

	Строки експлуатації (у роках)
Приміщення	70
Меблі та пристосування	5-15
Транспортні засоби	7
Комп'ютери та обладнання	5-15
Вдосконалення орендованого майна	протягом строку оренди

Нематеріальні активи. Нематеріальні активи Групи мають кінцевий термін використання та включають переважно капіталізоване програмне забезпечення. Придбані ліцензії на комп'ютерне програмне забезпечення капіталізуються на основі витрат, понесених на придбання та введення в експлуатацію програмного забезпечення.

Витрати, безпосередньо пов'язані з розробкою унікальних програмних продуктів, які можуть бути ідентифіковані, контролюються Групою і, ймовірно, принесуть додаткові економічні вигоди, що перевищують витрати, обліковуються у складі нематеріальних активів. Капіталізовані витрати включають витрати на персонал, який займається розробкою програмного забезпечення, та відповідну частину накладних витрат. Усі інші витрати, пов'язані з програмним забезпеченням (наприклад, його обслуговуванням), відносяться на видатки по мірі їх здійснення. Амортизація на капіталізоване програмне забезпечення нараховується лінійним методом протягом очікуваного строку його використання, який становить не більше 10 років (у 2017 році – до 10 років).

Операційна оренда. У випадках, коли Група виступає орендарем в рамках оренди, за якою всі ризики та вигоди, притаманні володінню активом, не передаються орендодавцем Групі, загальна сума орендних платежів включається до витрат рівними частинами протягом строку оренди.

Оренда, вбудована в інші договори, відокремлюється, якщо (i) виконання договору пов'язане з використанням конкретного активу або активів та (ii) договір передбачає передачу права на використання активу. Якщо активи надаються в оперативну оренду, орендні платежі, що підлягають отриманню, визнаються як орендні доходи рівними частинами протягом строку оренди.

Фінансова оренда. Коли Група виступає в ролі орендодавця за договором оренди, за яким орендарю передаються всі ризики та вигоди від володіння активом, то такий актив класифікується як фінансова оренда та дебіторська заборгованість, яка дорівнює вартості чистих інвестицій в оренду, та відображається у складі кредитів та авансів клієнтам.

Податки на прибуток. У цій фінансовій звітності оподаткування показано відповідно до вимог законодавства України із використанням податкових ставок та законодавчих норм, які діяли або фактично були введені в дію станом на звітну дату. Витрати/(кредит) з податку на прибуток включають поточні податки та відстрочене оподаткування та відображаються у прибутку чи збитку за рік, якщо тільки вони не мають бути відображені у складі іншого сукупного доходу або безпосередньо у складі капіталу у зв'язку з тим, що вони стосуються операцій, які також відображені у цьому самому або іншому періоді у складі іншого сукупного доходу або безпосередньо у складі капіталу.

Поточний податок – це сума, що, як очікується, має бути сплачена податковим органам або ними відшкодована стосовно оподаткованого прибутку чи збитків за поточний та попередні періоди. Інші податки, за винятком податку на прибуток, обліковуються у складі адміністративних та інших операційних витрат.

3 Основні принципи облікової політики (продовження)

Відстрочений податок на прибуток розраховується за методом балансових зобов'язань відносно перенесених податкових збитків та тимчасових різниць, що виникають між податковою базою активів та зобов'язань та їхньою балансовою вартістю для цілей фінансової звітності. Відповідно до виключення при початковому визнанні, відстрочений податок не визнається для тимчасових різниць, що виникають при початковому визнанні активу або зобов'язання у результаті операції, яка не є об'єднанням компаній і яка не впливає на фінансовий результат або оподатковуваний прибуток. Активи та зобов'язання з відстроченого оподаткування визначаються із використанням ставок оподаткування, які введені в дію або практично були введені в дію станом на звітну дату і які, як очікується, застосовуватимуться у періоді, коли будуть сторновані тимчасові різниці. Відстрочені податкові активи по тимчасових різницях, що зменшують оподатковувану базу, та перенесені податкові збитки відображаються лише тією мірою, в якій існує імовірність отримання оподаткованого прибутку, відносно якого можна буде реалізувати тимчасові різниці.

Відстрочений податок на прибуток не визнається стосовно нерозподіленого прибутку після придбання чи інших змін в резервах дочірніх компаній, чію дивідендну політику контролює Група, якщо цілком імовірно, що різниця не буде відшкодована через дивіденди або іншим чином в майбутньому.

Невизначені податкові позиції. Керівництво переоцінює невизначені податкові позиції Групи на кожен звітну дату. Зобов'язання, що відображаються щодо податку на прибуток, визначаються керівництвом як позиції із невисокою імовірністю того, що їх вдасться відстояти у випадку виникнення претензій з боку податкових органів. Така оцінка виконується виходячи з тлумачення Групою податкового законодавства, яке є чинним або фактично набуло чинності на звітну дату, та будь-якого відомого рішення судових або інших органів з подібних питань. Зобов'язання зі штрафів, процентів та податків, крім тих, що пов'язані з оподаткуванням прибутку, визнаються на підставі розрахованих керівництвом витрат, необхідних для врегулювання зобов'язання на звітну дату.

Кредиторська заборгованість за основною діяльністю та інша кредиторська заборгованість. Кредиторська заборгованість за основною діяльністю визнається, якщо контрагент виконав свої зобов'язання за угодою, і обліковується за амортизованою вартістю.

Статутний капітал

Прості акції. Прості акції показані у складі капіталу. Витрати, безпосередньо пов'язані з емісією нових акцій, показуються у складі капіталу як зменшення суми надходжень за вирахуванням податків. Перевищення справедливої вартості внесених у капітал сум над номінальною вартістю випущених акцій обліковується у складі капіталу як емісійний дохід.

Власний капітал компанії, створеної у формі товариства з обмеженою відповідальністю. Компанію «Приватні Інвестиції» створено у формі товариства з обмеженою відповідальністю. Капітал такого товариства складається з внесків учасників товариства.

Зобов'язання Компанії як товариства з обмеженою відповідальністю виплачувати учасникам частку їхньої участі у капіталі товариства на їх вимогу являє собою інструмент з правом довгострокового погашення згідно з визначенням МСБО 32 «Фінансові інструменти: подання». Ці інструменти можуть бути класифіковані як власний капітал з того моменту, коли вони набувають всіх ознак і відповідають критеріям МСБО 32. Однією з умов віднесення цих інструментів до категорії «власний капітал» є те, що загальна сума очікуваних грошових потоків за цими інструментами протягом строку їх дії ґрунтується переважно на прибутку чи збитку, зміні визнаних чистих активів чи зміні справедливої вартості визнаних і невизнаних чистих активів суб'єкта господарювання. У цьому контексті прибуток чи збиток і зміна визнаних чистих активів оцінюється згідно з відповідними МСФЗ.

Для цілей складання цієї консолідованої фінансової звітності банківської групи, управлінський персонал визначив, що всі умови, необхідні для класифікації фінансового інструмента з правом довгострокового погашення, який являє собою частки учасників у компанії, створеної у формі товариства з обмеженою відповідальністю, як власний капітал, були дотримані.

Витрати на виплати працівникам. Витрати на заробітну плату, внески до державного пенсійного фонду України і фондів соціального страхування, оплачувані річні відпустки та лікарняні, премії, а також негрошові винагороди нараховуються у тому році, в якому відповідні послуги надавались працівниками Групи. Група не має юридичного чи умовного зобов'язання сплачувати пенсійні чи інші платежі, окрім платежів по державній системі соціального страхування.

3 Основні принципи облікової політики (продовження)

т) Перерахунок іноземної валюти

Функціональною валютою Банку та Компанії є валюта економічного середовища, в якому працюють Банк та Компанія. Функціональною валютою та валютою подання є національна валюта України – гривня.

Монетарні активи і зобов'язання перераховуються у функціональну валюту за офіційним обмінним курсом НБУ на відповідну звітну дату. Доходи і збитки від курсових різниць, що виникають у результаті розрахунків по операціях і перерахунку монетарних активів і зобов'язань у функціональну валюту за офіційним обмінним курсом НБУ на кінець року, відображаються у фінансовому результаті. Перерахунок за курсами на кінець року не застосовується до немонетарних позицій, в тому числі інвестицій до капіталу. Вплив змін обмінного курсу на справедливу вартість інструментів капіталу обліковується як частина прибутку або збитку від змін справедливої вартості.

Основні курси обміну, що застосовувались для перерахунку сум в іноземній валюті, були такими:

	31 грудня 2018 року,	31 грудня 2017 року,
	гривень	гривень
1 доллар США	27,6883	28,0672
1 евро	31,7141	33,4954
1 польський злотий	7,3706	8,0117
1 російський рубль	0,3983	0,4870

у) Взаємозалік

Фінансові активи та зобов'язання згортаються і в консолідованому звіті про фінансовий стан відображається чиста величина тільки в тих випадках, коли існує законодавчо встановлене право зробити взаємозалік відображених сум, а також намір або зробити взаємозалік, або одночасно реалізувати актив і врегулювати зобов'язання. Право на взаємозалік, що розглядається 1) не повинно залежати від можливих майбутніх подій і 2) повинно мати юридичну можливість здійснення при наступних обставинах: (а) в ході здійснення звичайної фінансово-господарської діяльності, (б) при невиконанні зобов'язання по платежах (подія дефолту) і (в) у разі неплатоспроможності або банкрутства.

ф) Звітність за сегментами

Звітність за сегментами складається у відповідності до внутрішньої звітності, яка надається керівництву, що виконує роль органу, відповідального за прийняття операційних рішень. Сегменти, доходи, фінансові результати й активи яких перевищують 10% від загальних показників за всіма сегментами, розкриваються окремо. Географічні сегменти Групи показані у цій консолідованій фінансовій звітності окремо виходячи з резидентності контрагента. Резидентність та фактичне місце діяльності контрагентів в більшості випадків співпадають.

х) Зміни у форматі фінансової звітності

Внаслідок зміни облікових політик, пов'язаних із першим застосуванням МСФЗ 9 з 1 січня 2018 року презентація порівняльних даних за 2017 рік консолідованого звіту про фінансовий стан була змінена. Зміни стосувалися Інвестиційних цінних паперів для подальшого продажу та Інвестиційних цінних паперів в портфелі до погашення - ці позиції об'єднано в рядок Інвестиційні цінні папери. Ефект зміни відображено нижче в таблиці:

<i>У тисячах гривень</i>	Початково відображено у звітності	Коригування	Після коригування
Інвестиційні цінні папери для подальшого продажу	1 924 325	(1 924 325)	-
Інвестиційні цінні папери в портфелі до погашення	1 185 365	(1 185 365)	-
Інвестиційні цінні папери	-	3 109 690	3 109 690

3 Основні принципи облікової політики (продовження)

Внаслідок переходу на МСФЗ 9 та узгодження презентації попереднього року з елементами поточного року, у консолідованому звіті про прибутки та збитки та інший сукупний дохід за 2017 рік здійснено зміни презентації внаслідок рекласифікацій окремих складових доходів та витрат. Зміст коригування вміщено в таблиці нижче:

<i>У тисячах гривень</i>	Початково відображено у звітності	Коригування	Після коригування
Процентні доходи	1 534 307	(1 534 307)	-
Процентні доходи, розраховані з використанням методу ефективного відсотка	-	1 505 193	1 505 193
Інші процентні доходи	-	29 114	29 114
Прибутки від реалізації інвестиційних цінних паперів для подальшого продажу	1 430	(1 430)	-
Результат від припинення визнання інвестиційних цінних паперів, що оцінюються за справедливою вартістю через інший сукупний дохід	-	1 430	1 430
Резерв на знецінення кредитів	(163 510)	163 510	-
Резерв під інші фінансові та нефінансові активи	2 661	(2 661)	-
Резерв на покриття інших втрат та збитків за зобов'язаннями, пов'язаними з кредитуванням	(8 387)	8 387	-
Резерв за іншими нефінансовими активами	-	2 522	2 522
Результат оцінки очікуваних кредитних збитків	-	(163 238)	(163 238)
Резерв за зобов'язаннями	-	(8 520)	(8 520)
Адміністративні та інші операційні витрати	(911 985)	475 337	(436 648)
Витрати на виплати працівникам	-	(364 793)	(364 793)
Витрати на знос та амортизацію	-	(110 544)	(110 544)

У консолідованому звіті про рух грошових коштів за 2017 рік здійснено зміни презентації внаслідок рекласифікацій окремих складових руху грошових коштів. Зміст коригування вміщено в таблиці нижче:

<i>У тисячах гривень</i>	Початково відображено у звітності	Коригування	Після коригування
Придбання інвестиційних цінних паперів для подальшого продажу	(1 302 003)	1 302 003	-
Придбання інвестиційних цінних паперів	-	(1 302 003)	(1 302 003)
Надходження від реалізації та погашення інвестиційних цінних паперів для подальшого продажу	912 071	(912 071)	-
Надходження від погашення інвестиційних цінних паперів в портфелі до погашення	522 386	(522 386)	-
Надходження від реалізації та погашення інвестиційних цінних паперів	-	1 434 457	1 434 457

ц) Подання статей звіту про фінансовий стан в порядку ліквідності

У Групи немає чітко визначеного операційного циклу, і тому Група не представляє окремо короткострокові та довгострокові активи і зобов'язання в звіті про фінансовий стан. Замість цього активи та зобов'язання представлені в порядку ліквідності. У таблиці, поданій нижче, представлена інформація по кожному рядку звіту про фінансовий стан, в якій об'єднані суми, залежно від контрактних строків відшкодування або погашення.

3 Основні принципи облікової політики (продовження)

	31 грудня 2018 року			31 грудня 2017 року		
	Суми, очікувані до погашення/повернення		Всього	Суми, очікувані до погашення/повернення		Всього
	протягом 12 місяців після закінчення звітного періоду	після 12 місяців після закінчення звітного періоду		протягом 12 місяців після закінчення звітного періоду	після 12 місяців після закінчення звітного періоду	
	<i>У тисячах гривень</i>					
Активи						
Грошові кошти та їх еквіваленти	2 157 346	-	2 157 346	2 322 058	-	2 322 058
Заборгованість інших банків	8 436	-	8 436	11 857	3 513	15 370
Кредити та аванси клієнтам	4 436 345	5 218 150	9 654 495	3 505 751	4 379 339	7 885 090
Інвестиційні цінні папери, що оцінюються за справедливою вартістю з визнанням переоцінки через інший сукупний дохід (2017 р.- для подальшого продажу)	1 836 377	1 056 243	2 892 620	1 020 647	903 678	1 924 325
Інвестиційні цінні папери, що оцінюються за амортизованою вартістю (2017 р. - до погашення)	755 405	135 259	890 664	1 185 365	-	1 185 365
Передоплата з поточного податку на прибуток	2 234	-	2 234	1 018	2 083	3 101
Відстрочений актив з податку на прибуток	-	30 496	30 496	-	19 734	19 734
Інвестиційна нерухомість	-	40 857	40 857	-	21 923	21 923
Нематеріальні активи	-	103 292	103 292	-	84 562	84 562
Приміщення, вдосконалення орендованого майна та обладнання	-	872 768	872 768	-	756 701	756 701
Інші фінансові активи	48 151	1 261	49 412	34 688	455	35 143
Інші активи	121 281	83 518	204 799	100 369	79 346	179 715
Активи, утримувані для продажу	-	-	-	4 636	-	4 636
Всього активи	9 365 575	7 541 844	16 907 419	8 186 389	6 251 334	14 437 723
Зобов'язання						
Заборгованість перед іншими банками	2 021 544	-	2 021 544	1 624 499	-	1 624 499
Кошти клієнтів	11 832 975	91 200	11 924 175	10 706 444	137 637	10 844 081
Кошти інших фінансових організацій	160 511	-	160 511	2 694	99 771	102 465
Випущені боргові цінні папери	304 076	-	304 076	4 759	-	4 759
Зобов'язання з поточного податку на прибуток	12 900	-	12 900	20 313	-	20 313
Інші фінансові зобов'язання	141 581	6	141 587	55 101	-	55 101
Інші нефінансові зобов'язання	138 836	-	138 836	102 645	327	102 972
Всього зобов'язання	14 612 423	91 206	14 703 629	12 516 455	237 735	12 754 190

*Випущені боргові цінні папери відображаються за датою оферти.

4 Основні облікові оцінки та професійні судження, що використовувались при застосуванні облікової політики

Група використовує оцінки та припущення, які впливають на суми, що визнаються у фінансовій звітності, та на балансову вартість активів і зобов'язань протягом наступного фінансового року. Розрахунки та судження постійно переглядаються і базуються на попередньому досвіді керівництва та інших факторах, у тому числі на очікуваннях щодо майбутніх подій, які вважаються обґрунтованими за існуючих обставин. Крім суджень, які передбачають облікові оцінки, керівництво Групи також використовує професійні судження при застосуванні облікової політики. Професійні судження, які чинять найбільш суттєвий вплив на суми, що відображаються у фінансовій звітності, та оцінки, результатом яких можуть бути значні коригування балансової вартості активів та зобов'язань протягом наступного фінансового року, включають:

Застосовується до 2018 року:

- класифікація фінансових активів: оцінка бізнес-моделі, в рамках якої утримуються фінансові активи, і оцінка того, чи передбачають договірні умови фінансового активу виплату виключно основної суми і відсотків на непогашений залишок основної суми – Примітка 3.
- очікувані кредитні збитки (знецінення) фінансових інструментів: оцінка того, чи відбулося значне зростання кредитного ризику за активом з моменту його первісного визнання, та включення прогнозованої інформації в оцінку очікуваних кредитних збитків – Примітка 3.

Застосовується до 2017 року:

Збитки від знецінення за кредитами та авансами. Банк регулярно переглядає свої кредитні портфелі для проведення оцінки знецінення кредитів. При визначенні того, чи повинен збиток від зменшення корисності відобразитися у прибутку або збитку за рік, Банк приймає судження про те, чи є якісь спостережувані дані, що вказують на те, що існує вимірюване зменшення очікуваних майбутніх грошових потоків від портфеля кредитів до того як зменшення, можна буде ідентифікувати на рівні індивідуального кредиту в цьому портфелі. Ці докази можуть включати спостережувані дані, що вказують на негативну зміну статусу платоспроможності позичальників у групі або національні або місцеві економічні умови, які корелюють з дефолтами активів у групі. Керівництво використовує оцінки на основі історичного досвіду збитків для активів з характеристиками кредитного ризику та об'єктивними ознаками знецінення, подібними до тих, що є в портфелі, при плануванні своїх майбутніх грошових потоків. Методологія та припущення, що використовуються для оцінки суми та строків майбутніх грошових потоків, регулярно переглядаються, для того щоб зменшити будь-які відмінності між оцінкою збитків та фактичним досвідом втрат.

Збитки від знецінення окремих значних кредитів визначені на підставі оцінки дисконтованих майбутніх грошових потоків від окремих кредитів з урахуванням їх погашення та реалізації будь-яких активів, наданих у заставу як забезпечення кредитів. Збільшення або зменшення на 10% фактичних збитків у порівнянні з розрахунковими майбутніми дисконтованими грошовими потоками від окремих значних кредитів внаслідок можливих відмінностей у сумах та строках грошових потоків призвело б до зменшення/збільшення чистої балансової вартості кредитів та авансів клієнтам або збільшення/зменшення збитків від знецінення кредитів на 12 296 тисяч гривень (у 2017 році – на 19 122 тисячі гривень), відповідно.

Застосовується до 2017 та 2018 років

Припущення щодо безперервності діяльності Групи. Керівництво підготувало цю фінансову звітність відповідно до принципу подальшого безперервного функціонування.

Формуючи таке професійне судження, керівництво врахувало щодо Банку та Компанії їх фінансовий стан, свої існуючі наміри, постійну фінансову підтримку з боку материнської компанії, заплановану в бюджеті прибутковості діяльності у майбутньому та доступ до фінансових ресурсів, а також проаналізувало вплив поточної фінансової та економічної ситуації на майбутню діяльність.

За рік, що закінчився 31 грудня 2018 р. Компанія «Приватні інвестиції» мала чистий збиток у сумі 14 527 тисяч гривень. Управлінський персонал вважає, що прийнятність застосування принципу безперервності діяльності залежить від рішення Материнської компанії щодо продовження господарської діяльності Компанії в Україні. В рамках такої оцінки, у процесі складання цієї фінансової звітності на 31 грудня 2018 р. та за рік, що закінчився на цю дату, Bankowe Towarzystwo Kapitałowe S.A надав письмове підтвердження того, що він продовжуватиме надавати підтримку Компанії протягом щонайменше дванадцяти місяців після звітної дати і не має наміру ліквідувати Компанію.

4 Основні облікові оцінки та професійні судження, що використовувались при застосуванні облікової політики (продовження)

Керівництво вважає, що подальша підтримка з боку фактичної материнської компанії, про яку йшлося вище, дозволить компанії «Приватні інвестиції» здійснювати безперервну діяльність у найближчому майбутньому. Тому керівництво вважає прийнятним застосування принципу безперервності діяльності для цілей складання цієї консолідованої фінансової звітності банківської групи з огляду на відсутність значної невизначеності щодо спроможності компанії продовжувати безперервну діяльність.

Оцінка власних приміщень. Як зазначено в Примітці 3, власні будівлі підлягають регулярній переоцінці. Така переоцінка була здійснена на підставі звітів внутрішнього оцінювача, який володіє відповідною професійною кваліфікацією і має актуальний досвід оцінки майна з аналогічним розташуванням та категорією. Основу оцінки складає метод порівняння аналогів. При проведенні оцінки застосовувались певні судження, зокрема для визначення подібних приміщень, при визначенні вартості за методом порівняння цін продажу. Оскільки станом на 31 грудня 2018 року та 31 грудня 2017 року різниця між балансовою та ринковою вартістю будівель виявилась неістотною, переоцінка не відображалася в обліку. Зміна таких припущень може вплинути на справедливу вартість активів. У разі якщо ціна квадратного метра відрізнятиметься на 10%, справедлива вартість будівель збільшилась/зменшилась би на 26 987 тисяч гривень (у 2017 році – на 30 664 тисяч гривень).

Чисті активи, що належать учасникам. Зобов'язання Компанії як товариства з обмеженою відповідальністю виплачувати учасникам частку їхньої участі у капіталі товариства на їх вимогу являє собою інструмент з правом дострокового погашення згідно з визначенням МСБО 32 «Фінансові інструменти: подання». Ці інструменти можуть бути класифіковані як власний капітал з того моменту, коли вони набувають всі ознаки і відповідають критеріям, визначеним у МСБО 32. Однією з умов віднесення цих інструментів до категорії 'власний капітал' є те, що загальна сума очікуваних грошових потоків за цими інструментами протягом строку їх дії ґрунтується переважно на прибутку або збитку, зміні визнаних чистих активів чи зміні справедливої вартості визнаних і невизнаних чистих активів суб'єкта господарювання. У цьому контексті прибуток або збиток і зміна визнаних чистих активів оцінюються згідно з відповідними МСФЗ.

Компанія визначила, що ці інструменти з правом дострокового погашення мають ознаки і відповідають критеріям визнання їх як власного капіталу.

5 Запровадження нових або переглянутих стандартів та тлумачень

Група застосувала МСФЗ 9 «Фінансові інструменти» (Стандарт), в редакції липня 2014 року, з 1 січня 2018 року. Стандарт замінив діючий раніше МСБО 39 «Фінансові інструменти: визнання та оцінка». У зв'язку з обраними Групою методами переходу при застосуванні МСФЗ 9, порівняльна інформація у цій фінансовій звітності в цілому не була перерахована відповідно до його вимог.

Вплив початкового застосування цього стандарту пов'язаний, переважно, зі збільшенням збитків від зменшення корисності, визнаних за фінансовими активами (див нижче).

Група почала застосовувати МСФЗ 15 «Виручка за контрактами з клієнтами» з 1 січня 2018 р. Застосування МСФЗ 15 не мало суттєвого впливу на фінансову звітність та не вплинуло на строки визнання або суму комісійного доходу за договорами з клієнтами і величини відповідних активів і зобов'язань, визнаних Групою.

МСФЗ 9 «Фінансові інструменти»

МСФЗ 9 встановлює вимоги щодо визнання та оцінки фінансових активів, фінансових зобов'язань і деяких договорів на покупку або продаж нефінансових об'єктів. Даний стандарт замінює МСБО 39 «Фінансові інструменти: визнання та оцінка». Вимоги МСФЗ 9 суттєво відрізняються від вимог МСФЗ 39. Новий стандарт вносить фундаментальні зміни в облік фінансових активів.

В результаті переходу на МСФЗ 9 Група також застосувала супутні зміни до МСФЗ 1 «Подання фінансової звітності», відповідно до яких вимагається подавати окремо процентні доходи, розраховані з використанням методу ефективного відсотка, в консолідованому звіті про прибутки та збитки та інший сукупний дохід та окреме представлення прибутку (збитку), що виникає внаслідок припинення визнання фінансових активів за амортизованою вартістю. Раніше Група розкривала цю суму у примітках до консолідованої фінансової звітності.

5 Запровадження нових або переглянутих стандартів та тлумачень (продовження)

Крім того, Група прийняла супутні поправки до МСФЗ 7 «Фінансові інструменти: розкриття інформації», які застосовуються до розкриття інформації за 2018 рік, але, як правило, не застосовуються до порівняльної інформації.

Основні зміни облікової політики Групи в результаті застосування МСФЗ 9 в узагальненому вигляді представлено нижче.

Класифікація фінансових активів і фінансових зобов'язань

МСФЗ 9 містить три основні категорії, за якими класифікуються фінансові активи, а саме фінансові активи, оцінені за амортизованою вартістю, за справедливою вартістю через інший сукупний дохід (FVOCI) та за справедливою вартістю через прибуток або збиток (FVTPL). Класифікація фінансових активів згідно з МСФЗ 9 загалом базується на моделі бізнесу, в рамках якої здійснюється управління фінансовим активом, та характеристиках руху грошових коштів за цим активом згідно з контрактом. Зазначений стандарт скасовує існуючу класифікацію фінансових активів згідно з МСБО 39 у категорії утримуваних до погашення, кредитів і дебіторської заборгованості та наявних для продажу. Згідно з МСФЗ 9, похідні фінансові інструменти, вбудовані у контракти, основним контрактом яких є фінансовий актив, що належить до сфери застосування цього МСФЗ, не відокремлюються від основного контракту. Натомість відповідні вимоги до класифікації застосовуються до всього гібридного фінансового інструмента. Пояснення щодо того, яким чином Група класифікує фінансові активи відповідно до МСФЗ 9, наведені у Примітці 3 (г).

У МСФЗ 9 великою мірою зберігаються існуючі вимоги МСБО 39 щодо класифікації фінансових зобов'язань. Разом з тим, відповідно до МСБО 39 усі зміни справедливої вартості фінансових зобов'язань, класифікованих як такі, що оцінюються за справедливою вартістю через прибуток або збиток, визнаються в прибутку або збитку, тоді як відповідно до МСФЗ 9 ці зміни, в загальному випадку, визнаються таким чином:

- величина, що відображає зміну справедливої вартості фінансового зобов'язання, обумовлену змінами кредитного ризику за таким зобов'язанням, визнається у складі іншого сукупного доходу;
- величина зміни справедливої вартості, що залишилася, визнається у прибутку або збитку.

Пояснення щодо того, яким чином Група класифікує фінансові зобов'язання відповідно до МСФЗ 9, наведені у Примітці 3.

МСФЗ 9 замінює модель «понесені збитки» за МСБО 39 з використанням моделі «очікуваних збитків». Нова модель знецінення застосовується також до певних кредитних зобов'язань та договорів фінансової гарантії, але не до інвестицій в акціонерний капітал.

Відповідно до МСФЗ 9, кредитні збитки визнаються раніше, ніж за МСБО 39. Для пояснення того, як Група застосовує вимоги щодо зменшення корисності МСФЗ 9, див. Примітку 3.

Перехідні положення

Зміни в обліковій політиці в результаті застосування МСФЗ 9 були застосовані ретроспективно, за винятком ситуацій, зазначених нижче:

- Дані за порівняльні періоди не перераховувалися. Різниця між колишньою балансовою вартістю інструментів і їх балансовою вартістю відповідно до МСФЗ 9 визнається в складі нерозподіленого прибутку і резервів власного капіталу станом на 1 січня 2018 р. Відповідно, інформація, подана станом на та за рік, що закінчився 31 грудня 2017 р., не відображає вимог МСФЗ 9, а отже, вона неспівставна з інформацією, поданою відповідно до вимог МСФЗ 9 станом на та за рік, що закінчився 31 грудня 2017 р.

Група скористалася звільненням, що дозволяє не перераховувати дані за порівняльні періоди, але з урахуванням того, що зміни, внесені МСФЗ 9 до МСБО 1, ввели вимогу подавати «процентні доходи, розраховані з використанням методу ефективного відсотка» окремою статтею в консолідованому звіті про прибутки та збитки та інший сукупний дохід, Група перекласифікувала порівняльні дані відповідним чином: процентні доходи за непохідними борговими фінансовими активами, оцінюваними за справедливою вартістю через прибуток або збиток, і чисті інвестиції в фінансову оренду перекласифіковано зі складу статті «процентні доходи» і подано в складі статті «інші процентні доходи», найменування статті «процентні доходи» змінено на «процентні доходи, розраховані з використанням методу ефективного відсотка». Також були внесені інші зміни до формату фінансової звітності, що описані у Примітці 3 (х).

5 Запровадження нових або переглянутих стандартів та тлумачень (продовження)

- Виходячи з фактів та обставин, що існували на дату початкового застосування, було зроблено такі оцінки:
 - Визначення бізнес-моделі, у рамках якої утримується фінансовий актив.
 - Визначення на розсуд Групи деяких інвестицій у дольові інструменти, які не утримуються для торгових операцій, у категорію таких, що оцінюються за справедливою вартістю через інший сукупний дохід (FVOCI).
- Якщо інвестиція в борговий цінний папір мала низький кредитний ризик на дату початкового застосування МСФЗ 9, то Група робила припущення, що значного зростання кредитного ризику за активом з моменту первісного визнання не було.

Вплив застосування МСФЗ 9 «Фінансові інструменти» на класифікацію фінансових інструментів

Застосування описаних вище змін облікових політик має наступний вплив на класифікацію та оцінку фінансових інструментів станом на 1 січня 2018 р.:

- Кредити, видані банкам і клієнтам, які класифікувалися як кредити та дебіторська заборгованість і оцінювалися за амортизованою вартістю відповідно до МСБО 39, оцінюються за амортизованою вартістю відповідно до МСФЗ 9.
- Інвестиційні цінні папери, утримувані до погашення, оцінені за амортизованою вартістю згідно з МСБО 39, оцінюються за амортизованою вартістю згідно з МСФЗ 9.
- Боргові інвестиційні цінні папери, які класифікувалися як наявні для продажу відповідно до МСБО 39, оцінюються за справедливою вартістю через інший сукупний дохід згідно з МСФЗ 9.
- Інструменти капіталу, що класифікувалися як наявні для продажу відповідно до МСБО 39, оцінюються за справедливою вартістю через інший сукупний дохід згідно з МСФЗ 9.
- Класифікація фінансових зобов'язань не змінилася внаслідок застосування МСФЗ 9.

Таблиця, вміщена нижче відображає категорії оцінки фінансових інструментів відповідно до МСБО 39 та нові категорії, визначені згідно МСФЗ 9 станом на 1 січня 2018 року:

<i>У тисячах гривень</i>	Категорія оцінки за МСБО 39	Категорія оцінки за МСФЗ 9	Балансова вартість за МСБО 39	Балансова вартість за МСФЗ 9
Фінансові активи				
Грошові кошти та їх еквіваленти	Кредити та дебіторська заборгованість	Амортизована вартість	2 322 058	2 321 435
Заборгованість інших банків	Кредити та дебіторська заборгованість	Амортизована вартість	15 370	15 147
Кредити та аванси клієнтам	Кредити та дебіторська заборгованість	Амортизована вартість	7 885 090	7 901 731
- кредити клієнтам	Кредити та дебіторська заборгованість	Амортизована вартість	7 676 890	7 691 949
- дебіторська заборгованість за фінансовою орендою	Кредити та дебіторська заборгованість	-	208 200	209 107
- кредити клієнтам	Кредити та дебіторська заборгованість	Справедлива вартість, з переоцінкою через інший сукупний дохід	-	675
Інвестиційні цінні папери для подальшого продажу	Фінансові активи доступні для продажу	Справедлива вартість, з переоцінкою через інший сукупний дохід	1 924 325	1 924 325
Інвестиційні цінні папери в портфелі до погашення	Фінансові активи, що утримуються до погашення	Амортизована вартість	1 185 365	1 180 950
Інші фінансові активи	Кредити та дебіторська заборгованість	Амортизована вартість	35 143	35 143
Всього фінансових активів			13 367 351	13 378 731
Фінансові зобов'язання				
Заборгованість перед іншими банками	Амортизована вартість	Амортизована вартість	1 624 499	1 624 499
Кошти клієнтів	Амортизована вартість	Амортизована вартість	10 844 081	10 844 081
Кошти інших фінансових організацій	Амортизована вартість	Амортизована вартість	102 465	102 465
Випущені боргові цінні папери	Амортизована вартість	Амортизована вартість	4 759	4 759
Інші фінансові зобов'язання	Амортизована вартість	Амортизована вартість	55 101	72 784
Всього фінансових зобов'язань			12 630 905	12 648 588

Примітки до консолідованої фінансової звітності банківської групи – 31 грудня 2018 року

5 Запровадження нових або переглянутих стандартів та тлумачень (продовження)

У поданій нижче таблиці представлено вплив на зміни балансової вартості фінансових інструментів застосування вимог МСФЗ 9 щодо класифікації та оцінки:

<i>У тисячах гривень</i>	31 грудня 2017 року згідно МСБО 39	Рекласифі кація	Зміна оцінок	1 січня 2018 року згідно МСФЗ 9	Вплив на накопи- чений дефіцит	Вплив на резерв переоцінки
Фінансові активи						
Грошові кошти та їх еквіваленти	2 322 058	-	(623)	2 321 435	(623)	-
Заборгованість інших банків	15 370	-	(223)	15 147	(223)	-
Кредити та аванси клієнтам	7 885 090	-	16 641	7 901 731	16 641	-
Інвестиційні цінні папери для подальшого продажу МСБО 39/ Інвестиційні цінні папери, що оцінюються за справедливою вартістю з визнанням переоцінки через інший сукупний дохід - МСФЗ 9	1 924 325	-	-	1 924 325	(24 502)	24 502
Інвестиційні цінні папери в портфелі до погашення МСБО39 / Інвестиційні цінні папери, що оцінюються за амортизованою вартістю - МСФЗ 9	1 185 365	-	(4 415)	1 180 950	(4 415)	-
Інші фінансові активи	35 143	-	-	35 143	-	-
Всього фінансових активів	13 367 351	-	11 380	13 378 731	(13 122)	24 502
Фінансові зобов'язання						
Заборгованість перед іншими банками	1 624 499	-	-	1 624 499	-	-
Кошти клієнтів	10 844 081	-	-	10 844 081	-	-
Кошти інших фінансових організацій	102 465	-	-	102 465	-	-
Випущені боргові цінні папери	4 759	-	-	4 759	-	-
Інші фінансові зобов'язання	55 101	-	17 683	72 784	(17 683)	-
Всього фінансових зобов'язань	12 630 905	-	17 683	12 648 588	(17 683)	-

Група здійснила рекласифікацію облігацій українського банку, що визнаний неплатоспроможним в попередніх звітних періодах, в сумі 23 261 тисяч гривень до вираховання резерву та балансовою вартістю рівною нулю з категорії «Інвестиційні цінні папери для подальшого продажу» в оціночну категорію «амортизована вартість».

Зміна суми сформованих резервів під кредитні збитки за МСБО 39 та МСФЗ 9 представлена нижче:

<i>У тисячах гривень</i>	31 грудня 2017 року згідно МСБО 39/ МСБО 37	Врахування накопиченого коригування відсоткових доходів за знеціненими кредитами	Рекласи фікація	Зміна оцінок	1 січня 2018 року згідно МСФЗ 9	Вплив на накопиче ний дефіцит
Фінансові активи						
Грошові кошти та їх еквіваленти	1 177	-	-	623	1 800	(623)
Заборгованість інших банків	-	-	-	223	223	(223)
Кредити та аванси клієнтам	1 478 177	22 529	-	(16 641)	1 484 065	16 641
Інвестиційні цінні папери для подальшого продажу МСБО 39/ Інвестиційні цінні папери, що оцінюються за справедливою вартістю з визнанням переоцінки через інший сукупний дохід МСФЗ 9	23 261	-	(23 261)	24 502	24 502	(24 502)
Інвестиційні цінні папери в портфелі до погашення МСБО39 / Інвестиційні цінні папери, що оцінюються за амортизованою вартістю МСФЗ 9	-	-	23 261	4 415	27 676	(4 415)
Інші фінансові активи	8 587	-	-	-	8 587	-
Всього фінансових активів	1 511 202	22 529	-	13 122	1 546 853	(13 122)
Фінансові зобов'язання						
Інші фінансові зобов'язання - резерв за зобов'язаннями кредитного характеру	104	-	-	17 683	17 787	(17 683)
Всього фінансових зобов'язань	104	-	-	17 683	17 787	(17 683)

Примітки до консолідованої фінансової звітності банківської групи – 31 грудня 2018 року

5 Запровадження нових або переглянутих стандартів та тлумачень (продовження)

Врахування накопиченого коригування відсоткових доходів за знеціненими кредитами включає збільшення резервів на суму знецінених відсотків в сумі 22 529 тисяч гривень, що згідно з МСБО 39 зменшувало балансову вартість до вирахування резерву під знецінення.

Нижче подано загальний вплив застосування вимог МСФЗ 9 на компоненти капіталу з врахуванням змін відстроченого податкового активу станом на 1 січня 2018 року:

У тисячах гривень	Резерви переоцінки цінних паперів, які оцінюються за справедливою вартістю через інший сукупний дохід	Накопичений дефіцит
Залишок на 31 грудня 2017 року	23 563	(1 649 636)
Визнання резерву під очікувані кредитні збитки		
Грошові кошти та їх еквіваленти	-	(623)
Заборгованість інших банків	-	(223)
Кредити та аванси клієнтам	-	16 641
Інвестиційні цінні папери для подальшого продажу МСБО 39/ Інвестиційні цінні папери, що оцінюються за справедливою вартістю з визнанням переоцінки через інший сукупний дохід-МСФЗ 9	24 502	(24 502)
Інвестиційні цінні папери в портфелі до погашення МСБО39 / Інвестиційні цінні папери, що оцінюються за амортизованою вартістю	-	(4 415)
Інші фінансові зобов'язання - резерв за зобов'язаннями кредитного характеру	-	(17 683)
Відстрочений податковий актив	-	3 183
Залишок на 1 січня 2018 року	48 065	(1 677 258)

6 Нові облікові положення

Ряд нових стандартів і змін до стандартів набирають чинності для річних періодів, що починаються після 1 січня 2019 р., з можливістю їх дострокового застосування. Однак Група не застосовувала достроково зазначені нові стандарти і зміни до стандартів при складанні цієї консолідованої фінансової звітності. Очікується, з тих стандартів, які ще не набрали чинності, суттєвий вплив на фінансову звітність Групи у період першого застосування матиме МСФЗ 16.

(а) МСФЗ 16 «Оренда»

МСФЗ 16 замінює діючі вимоги щодо обліку оренди, що містяться у МСБО 17 «Оренда», КТМФЗ 4 «Визначення, чи містить угода оренду», ПКТ-15 «Операційна оренда – заохочення» та ПКТ-27 «Оцінка сутності операцій, які мають юридичну форму угоди про оренду».

Цей стандарт є чинним для річних періодів, що починаються 1 січня 2019 р. або пізніше, при цьому дозволяється дострокове застосування.

МСФЗ 16 запроваджує єдину модель обліку орендарями договорів оренди, яка передбачає їх відображення на балансі орендаря. Відповідно до цієї моделі, орендар повинен визнавати актив у формі права користування, що являє собою право використовувати базовий актив, і зобов'язання з оренди, що являє собою обов'язок здійснювати орендні платежі. Передбачені необов'язкові звільнення від вимог стандарту щодо короткострокової оренди та оренди малоцінних швидкозношуваних предметів. Правила обліку для орендодавців залишаються подібними до існуючих, тобто орендодавці продовжуватимуть класифікувати оренду як фінансовий лізинг або операційну оренду.

Як орендар, Група може застосувати стандарт, використовуючи:

- ретроспективний підхід; або
- модифікований ретроспективний підхід з необов'язковим звільненням від вимог стандарту, що має практичний характер.

Орендар застосовує обраний варіант послідовно до всіх договорів оренди, в яких він виступає як орендар.

6 Нові облікові положення (продовження)

Група планує перше застосування МСФЗ 16 на 1 січня 2019 р. з використанням модифікованого ретроспективного підходу з використанням опції щодо визнання активу з права використання в сумі рівній орендному зобов'язанню, скоригованому на суму будь-яких сплачених авансом або нарахованих орендних платежів, пов'язаних з цією орендою, визнаних у звіті про фінансовий стан безпосередньо перед датою першого застосування. Такий підхід дозволяє подання фінансової звітності без перерахування порівняльної інформації за попередній період. При застосуванні модифікованого ретроспективного підходу до договорів оренди, раніше класифікованих як договори операційної оренди відповідно до МСБО 17, орендар може вибрати для кожного договору оренди, застосовувати чи ні при переході ті чи інші спрощення практичного характеру. Група перебуває у процесі оцінки можливого впливу використання спрощень практичного характеру.

Група не зобов'язана здійснювати будь-які коригування за договорами оренди, в яких Група виступає орендодавцем, за винятком випадків, коли Група є проміжним орендодавцем за договором суборенди.

Група оцінила очікуваний вплив від переходу на МСФЗ 16 на консолідовану фінансову звітність, як описано далі. Фактичний вплив застосування цього стандарту на 1 січня 2019 р. може змінитися, оскільки:

- Група не завершила тестування; та
- нові положення облікової політики можуть змінюватися до тих пір, поки Група не подасть свою першу фінансову звітність, що включає дату першого застосування.

Договори оренди, за якими Група є орендарем

Група завершила первісну оцінку можливого впливу застосування МСФЗ 16 на свою консолідовану фінансову звітність, але ще не завершила детальну оцінку. Фактичний вплив застосування МСФЗ 16 на консолідовану фінансову звітність в період першого застосування залежатиме від майбутніх економічних умов, складу портфеля договорів оренди Групи, оцінки Групою того, чи має вона намір реалізувати свої права на продовження оренди і того, які з доступних в стандарті спрощень практичного характеру і звільнень від визнання Група вирішить застосувати.

Група визнаватиме нові активи та зобов'язання за договорами операційної оренди офісних приміщень. Крім того, зміниться характер витрат, визнаних по відношенню до цих договорів оренди, оскільки, відповідно до МСФЗ 16, замість витрат з операційної оренди, визнаних за прямолінійним методом протягом строку дії відповідного договору, Група повинна буде відображати витрати з амортизації активів у формі права користування і процентні витрати, що відносяться до зобов'язань з оренди.

Раніше Група визнавала витрати з операційної оренди за прямолінійним методом протягом усього строку дії оренди і визнавала активи та зобов'язання тільки тією мірою, в якій існувала різниця в строках між фактичними виплатами за договорами оренди і визнаною витратою.

Ґрунтуючись на наявній в даний час інформації, Група оцінює, що станом на 1 січня 2019 року зобов'язання з оренди складуть 115 925 тисячі гривень. Станом на 1 січня 2019 року Група планує визнати право користування активом в сумі 117 771 тисяч гривень, що дорівнює зобов'язанню з оренди, скоригованому на суму сплачених авансом або нарахованих орендних платежів, пов'язаних з цією орендою, визнаних у звіті про фінансовий стан безпосередньо перед датою першого застосування.

Договори оренди, за якими Група є орендодавцем

Суттєвий вплив на фінансову оренду за якою Група є орендодавцем, не очікується.

(б) Інші стандарти

Нові чи змінені стандарти та тлумачення, подані далі, як очікується, не матимуть значного впливу на консолідовану фінансову звітність Групи.

- Тлумачення КТМФЗ 23 «*Невизначеність щодо правил обчислення податку на прибуток*»;
- *Довгострокові інвестиції в асоційовані або спільні підприємства (зміни до МСБО 28)*;
- *Внесення змін до плану, його скорочення або врегулювання зобов'язань за ним (зміни до МСБО 19)*;
- *Річні вдосконалення МСФЗ, Цикл 2015-2017 - різні стандарти.*
- *Поправки до посилань у стандартах МСФЗ на Концептуальну основу фінансової звітності; МСФЗ 17 «Страхові контракти».*

7 Грошові кошти та їх еквіваленти

<i>У тисячах гривень</i>	2018 рік	2017 рік
Грошові кошти у касі	463 881	355 870
Залишок на кореспондентському рахунку в НБУ	470 312	464 525
Кореспондентські рахунки в інших банках	972 855	1 270 567
Депозитні сертифікати Національного банку України	250 460	172 185
Розміщення коштів у інших банках з первісним терміном погашення менше трьох місяців	-	60 088
Резерв під очікувані кредитні збитки (2017 - резерви на знецінення)	(162)	(1 177)
Всього грошових коштів та їх еквівалентів	2 157 346	2 322 058

Банк дотримувався встановлених вимог щодо обов'язкового резерву станом на 31 грудня 2018 року та 31 грудня 2017 року.

Станом на 31 грудня 2018 року грошові кошти Групи та їх еквіваленти для цілей складання звіту про рух грошових коштів дорівнювали 2 157 346 тисяч гривень (на 31 грудня 2017 року – 2 322 058 тисяч гривень).

Аналіз процентних ставок грошових коштів та їх еквівалентів наведений в Примітці 31. Інформація про залишки за операціями з пов'язаними сторонами наведена в Примітці 36.

Станом на 31 грудня 2018 року кредитна якість грошових коштів та їх еквівалентів, визначена на підставі рейтингу рейтингової агенції Moody's, є такою:

<i>У тисячах гривень</i>	Активи, за якими визнається резерв під очікувані кредитні збитки, що очікуються протягом 12 місяців	Всього
Залишок на кореспондентському рахунку в НБУ	470 312	470 312
Депозитні сертифікати НБУ	250 460	250 460
Кореспондентські рахунки в інших банках:		
- Рейтинг Aa1 - Aa3	829 002	829 002
- Рейтинг A1 - A3	119 581	119 581
- Рейтинг Baa1 - Baa3	5 179	5 179
- Рейтинг Ba1 - Ba3	3 991	3 991
- Рейтинг B1 - B3	-	-
- Без рейтингу	15 102	15 102
Резерв під очікувані кредитні збитки	(162)	(162)
Всього грошових коштів та їх еквівалентів, не враховуючи готівкові грошові кошти	1 693 465	1 693 465

Примітки до консолідованої фінансової звітності банківської групи – 31 грудня 2018 року

7 Грошові кошти та їх еквіваленти (продовження)

Станом на 31 грудня 2017 року кредитна якість грошових коштів та їх еквівалентів, визначена на підставі рейтингу рейтингової агенції Moody's, є такою:

	Залишок на рахунку в НБУ	Кореспондентські рахунки в інших банках	Депозитні сертифікати Національного банку України	Розміщення коштів у інших банках з первісним терміном погашення менше трьох місяців	Всього
<i>У тисячах гривень</i>					
Не прострочені та не знецінені					
- НБУ	464 525	-	172 185	-	636 710
- Рейтинг Аa1 - Аa3	-	765 304	-	-	765 304
- Рейтинг А1 - А3	-	462 984	-	-	462 984
- Рейтинг Ваa1 - Ваa3	-	32 625	-	-	32 625
- Рейтинг Ва1 - Ва3	-	5	-	-	5
- Рейтинг В1 - В3	-	7 348	-	-	7 348
- Без рейтингу	-	1 124	-	60 088	61 212
Всього не прострочених та не знецінених	464 525	1 269 390	172 185	60 088	1 966 188
Знецінені					
- Без рейтингу	-	1 177	-	-	1 177
Всього знецінених	-	1 177	-	-	1 177
Мінус: резерви на знецінення	-	(1 177)	-	-	(1 177)
Всього грошових коштів та їх еквівалентів, не враховуючи готівкові грошові кошти	464 525	1 269 390	172 185	60 088	1 966 188

Станом на 31 грудня 2018 року Група мала концентрацію залишків коштів на поточних рахунках в інших кредитних установах у розмірі 885 754 тисяч гривень від трьох найбільших банків з кредитним рейтингом «інвестиційний клас» (на 31 грудня 2017 року - 1 129 228 тисяч гривень).

	Прим.	Резерв під очікувані кредитні збитки, що очікуються протягом 12 місяців	Резерв за кредитно-знеціненими активами	Всього
<i>У тисячах гривень</i>				
Резерв під очікувані кредитні збитки на 1 січня 2018 року	5	623	1 177	1 800
Зміна рівня очікуваних кредитних збитків	26	132	-	132
Активи, визнання яких було припинено протягом періоду	26	(548)	-	(548)
Нові активи, визнані протягом періоду	26	1	-	1
Списання протягом року за рахунок резервів		-	(963)	(963)
Вплив зміни валютних курсів		(46)	(214)	(260)
Резерв під очікувані кредитні збитки на 31 грудня 2018 року		162	-	162

Примітки до консолідованої фінансової звітності банківської групи – 31 грудня 2018 року

8 Заборгованість інших банків

<i>У тисячах гривень</i>	2018 рік	2017 рік
Гарантійні депозити	3 387	9 219
Міжбанківські кредити	5 211	6 151
Резерв під очікувані кредитні збитки	(162)	-
Всього заборгованості інших банків	8 436	15 370

До складу гарантійних депозитів входять кошти, що розміщені, в основному, як гарантійні депозити за картковими розрахунками та переказами коштів, а також документарні операції. Міжбанківські кредити - це короткострокові кредити іншим банкам із початковим строком погашення більше ніж 90 днів.

Заборгованість інших банків є незабезпеченою. Нижче поданий аналіз заборгованості інших банків за кредитною якістю станом на 31 грудня 2018 року. Цей аналіз базується на рейтингах, присвоєних міжнародною кредитною рейтинговою агенцією Moody's.

<i>У тисячах гривень</i>	Міжбанківські кредити	Гарантійні депозити	Всього
<i>Активи, за якими визнається резерв під очікувані кредитні збитки, що очікуються протягом 12 місяців</i>			
- без рейтингу	5 211	3 387	8 598
Резерв під очікувані кредитні збитки, що очікуються протягом 12 місяців	(132)	(30)	(162)
Всього заборгованості інших банків	5 079	3 357	8 436

Нижче поданий аналіз заборгованості інших банків за кредитною якістю станом на 31 грудня 2017 року:

<i>У тисячах гривень</i>	Міжбанківські кредити	Гарантійні депозити	Всього
<i>Не прострочені та не знецінені</i>			
- Рейтинг A2	-	5 694	5 694
- без рейтингу	6 151	3 525	9 676
Всього заборгованості інших банків	6 151	9 219	15 370

Нижче подано аналіз зміни очікуваних кредитних збитків протягом 2018 року:

<i>У тисячах гривень</i>	Прим.	Міжбанківські кредити	Гарантійні депозити	Всього
Резерв під очікувані кредитні збитки, що очікуються протягом 12 місяців на 1 січня 2018 року - стадія 1	5	191	32	223
Зміна рівня очікуваних кредитних збитків	26	(5)	(1)	(6)
Активи, визнання яких було припинено протягом періоду	26	(408)	-	(408)
Нові активи, визнані протягом періоду	26	354	-	354
Вплив зміни валютних курсів		-	(1)	(1)
Резерв під очікувані кредитні збитки, що очікуються протягом 12 місяців на 31 грудня 2018 року - стадія 1		132	30	162

Інформацію про розрахункову справедливу вартість кожного класу заборгованості інших банків подано у Примітці 34. Аналіз заборгованості інших банків за процентними ставками поданий у Примітці 31.

Примітки до консолідованої фінансової звітності банківської групи – 31 грудня 2018 року

9 Кредити та аванси клієнтам

<i>У тисячах гривень</i>	2018 рік	2017 рік
<i>Кредити, що оцінюються за амортизованою вартістю</i>		
Кредити юридичним особам	6 385 298	5 592 032
Кредити фізичним особам – кредити на автомобілі	2 397 813	2 221 549
Кредити фізичним особам – іпотечні кредити	1 056 546	968 425
Кредити фізичним особам – інші споживчі кредити	992 914	581 261
Резерв під очікувані кредитні збитки (2017 рік - резерви на знецінення)	(1 183 890)	(1 478 177)
<i>Кредити, що оцінюються за справедливою вартістю через інший сукупний дохід</i>		
Кредити фізичним особам – інші споживчі кредити	6 967	-
Резерв під очікувані кредитні збитки (2017 рік - резерви на знецінення)	(1 153)	-
Всього кредитів та авансів клієнтам	9 654 495	7 885 090

Протягом 2018 року в сумі резерву на знецінення кредитів відбулися такі зміни:

<i>У тисячах гривень</i>	Прим.	1 стадія зменшення корисності - кредитні збитки очікуються протягом 12 місяців	2 стадія зменшення корисності - кредитні збитки, що очікуються протягом терміну дії кредитного інструменту, за не знеціненими кредитами	3 стадія зменшення корисності - кредитні збитки очікуються протягом терміну дії кредитного інструменту, знецінені кредити	Придбані (створені) знецінені активи	Всього
Резерв під очікувані кредитні збитки на 1 січня 2018 року	5	207 801	10 529	1 250 657	15 078	1 484 065
Збільшення, пов'язане з створенням активів протягом року	26	186 855	11	2 362	-	189 228
Чиста зміна рівня очікуваних кредитних збитків**	26	(284 452)	127 119	(11 557)	(4 757)	(173 647)
Списання за рахунок резервів		(55)	(38)	(329 120)	(7 035)	(336 248)
Коригування процентних доходів за знеціненими кредитами та списання такого коригування за кредитами, за якими не очікується відшкодування зазначених сум		(516)	(78)	10 961	396	10 763
Вплив зміни валютних курсів		(803)	29	(4 414)	-	(5 188)
Погашення РОСІ кредитів в сумі перевищення первісних очікуваних збитків		-	-	-	16 070	16 070
Інші зміни, в тому числі переведення між стадіями		60 562	(105 753)	45 191	-	-
- стадія 1		(19 520)	18 098	1 422	-	-
- стадія 2		50 663	(127 471)	76 808	-	-
- стадія 3		29 419	3 620	(33 039)	-	-
Резерв під очікувані кредитні збитки на 31 грудня 2018 року		169 392	31 819	964 080	19 752	1 185 043

** Зміна рівня очікуваних кредитних збитків включає такі зміни за кредитами, виданими протягом 2018 року, щодо яких відбулася зміна рівня очікуваних кредитних збитків від дати видачі до кінця року, а також за кредитами, виданими до 2018 року, які залишалися в портфелі на 31 грудня 2018 року та кредитами, визнання яких було припинено протягом року. Таблиця вище відображає акумульований вплив змін рівня очікуваних кредитних збитків, в тому числі якщо протягом року за кредитом кілька разів визнавалося значне зростання кредитного ризику, що спричинило переведення між стадіями, з подальшим його зниженням та навпаки.

9 Кредити та аванси клієнтам (продовження)

Станом на 31 грудня 2018 року кредити, видані в 2018 році, склали 5 728 549 тисяч гривень (53% кредитів та авансів клієнтам станом на 31 грудня 2018 року), у тому числі кредити юридичним особам - 3 287 446 тисяч гривень (30% кредитів та авансів клієнтам станом на 31 грудня 2018 р.), з яких 71% кредитів мають початковий строк погашення до 2 років та у зв'язку із короткостроковим характером, дні прострочення боргу є найважливішим критерієм значного підвищення кредитного ризику для таких кредитів. Кредитна якість корпоративних кредитів та авансів клієнтам підвищується, тому видачі нових кредитів перевищують виплати заборгованості за раніше виданими кредитами. Станом на 31 грудня 2018 р було повністю погашено 3 115 520 тис. грн. кредитів та авансів клієнтам, що залишалися на балансі Групи станом на 1 січня 2018 року (33%). Внаслідок цього розформування резерву внаслідок погашення старих кредитів призводить до більшого розформування резерву, ніж додаткове нарахування резерву ECL для нових кредитів.

Протягом 2018 року Група здійснила уступку прав вимоги кредитної заборгованості клієнтів в сумі 134 527 тисячі гривень. Чиста балансова вартість становила 7 191 тисяч гривень.

Протягом 2018 року Група придбала знецінені кредити із загальною вартістю вимог до клієнтів в сумі 619 097 тисяч гривень (у 2017 році – 90 250 тисяч гривень) за ціною 31 783 тисяч гривень (у 2017 році – 63 255 тисячі гривень). Загальна сума недисконтованих очікуваних кредитних збитків на момент первісного визнання за придбаними кредитно-знеціненими фінансовими активами протягом 2018 року, становить 587 314 тисяч гривень.

Не погашена сума кредитів, які були списані протягом 2018 року, але залишаються предметом примусових заходів становить 217 170 тисяч гривень (у 2017 році - 598 тисяч гривень).

Протягом 2017 року в сумі резерву на знецінення кредитів відбулися такі зміни:

<i>У тисячах гривень</i>	Кредити юридичним особам	Кредити на автомобілі	Інші споживчі кредити	Іпотечні кредити	Всього
Резерв на знецінення кредитів на 1 січня 2017 р.	1 009 900	148 832	88 797	356 120	1 603 649
Резерв на знецінення кредитів протягом року	50 968	32 411	70 764	19 428	173 571
Кредити та аванси клієнтам, продані та прощені протягом року	(56 474)	(57 753)	(29 588)	(22 639)	(166 454)
Кредити та аванси клієнтам, списані протягом року як безнадійні	(16 362)	-	(86)	(13 786)	(30 234)
Припинення визнання активів внаслідок вибуття учасника Банківської групи	(106 338)	-	-	(5 275)	(111 613)
Курсові різниці	8 192	112	(40)	994	9 258
Резерв на знецінення кредитів на 31 грудня 2017 р.	889 886	123 602	129 847	334 842	1 478 177

Резерв під знецінення за 2017 рік відрізняється від суми, відображеної в прибутку чи збитку до змін у форматі фінансової звітності у зв'язку із першим застосуванням МСФЗ 9 за 2017 рік, у зв'язку з поверненням кредитів, списаних в попередніх періодах як безнадійні, загальною сумою 10 061 тисячі гривень. Цю суму було відображено безпосередньо як зменшення резерву в звіті про прибутки та збитки за звітний рік (до змін у форматі фінансової звітності у зв'язку із першим застосуванням МСФЗ 9).

Протягом 2017 року Група здійснила уступку прав вимоги кредитної заборгованості клієнтів в сумі 173 006 тисяч гривень та балансовою вартістю на момент уступки 11 820 тисяч гривень.

У 2017 році Група придбала знецінені кредити із загальною вартістю вимог до клієнтів в сумі 90 250 тисяч гривень за ціною 63 255 тисяч гривень.

9 Кредити та аванси клієнтам (продовження)

Концентрація клієнтського кредитного портфелю за галузями економіки є такою:

<i>У тисячах гривень</i>	2018 рік		2017 рік	
	Сума	%	Сума	%
Фізичні особи	4 454 240	41	3 771 235	40
Сільське господарство та харчова промисловість	2 055 324	19	1 704 074	18
Торгівля	1 791 933	17	1 570 477	17
Виробництво	1 600 996	15	1 543 331	16
Інші послуги	404 414	4	304 568	3
Нерухомість та будівництво	186 309	1	155 099	2
Транспортна галузь	137 311	2	110 020	1
Гірничодобувна промисловість	43 060	-	30 516	1
Готелі	16 051	-	374	-
Фінансові послуги	25 830	-	28 717	-
Санаторії та курорти	29 061	-	35 387	1
Спорт та послуги відпочинку	3 983	-	131	-
Інше	91 026	1	109 338	1
Всього кредитів та авансів клієнтам (до знецінення)	10 839 538	100	9 363 267	100

Станом на 31 грудня 2018 року загальна сума кредитів та авансів клієнтів 10 найбільших позичальників Групи становила 687 959 тисяч гривень (на 31 грудня 2017 року - 730 616 тисяч гривень) або 7% від кредитного портфелю до очікуваних кредитних збитків (на 31 грудня 2017 року - 8%).

Станом на 31 грудня 2018 року заборгованість за кредитами та авансами клієнтам у сумі 374 753 тисячі гривень (на 31 грудня 2017 року – 229 731 тисяч гривень) була забезпечена депозитами у сумі 435 232 тисячі гривень (на 31 грудня 2017 року – 270 200 тисяч гривень). Див. Примітку 17.

Примітки до консолідованої фінансової звітності банківської групи – 31 грудня 2018 року

9 Кредити та аванси клієнтам (продовження)

Нижче поданий аналіз кредитів за кредитною якістю станом на 31 грудня 2018 року:

	1 стадія зменшення корисності - кредитні збитки очікуються протягом 12 місяців	2 стадія зменшення корисності - кредитні збитки, що очікуються протягом терміну дії кредитного інструменту, за не знеціненими кредитами	3 стадія зменшення корисності - кредитні збитки очікуються протягом терміну дії кредитного інструменту, знецінені кредити	Придбані (створені) знецінені активи	Всього
<i>У тисячах гривень</i>					
Кредити, що оцінюються за амортизованою вартістю					
Кредити юридичним особам					
- не прострочені	5 464 464	7 749	114 045	-	5 586 258
- прострочені менше ніж 30 днів	47 440	27 545	4 538	-	79 523
- прострочені від 30 до 90 днів	145	25 302	2 297	-	27 744
- прострочені від 91 до 180 днів	-	16	3 686	-	3 702
- прострочені від 181 до 360 днів	-	2	11 643	-	11 645
- прострочені більше 360 днів	-	11	676 415	-	676 426
- резерв під очікувані кредитні збитки	(47 308)	(7 365)	(699 213)	-	(753 886)
Всього балансова вартість кредитів юридичним особам	5 464 741	53 260	113 411	-	5 631 412
Кредити фізичним особам – кредити на автомобілі					
- не прострочені	2 258 351	52	9 111	-	2 267 514
- прострочені менше ніж 30 днів	42 498	-	2 161	-	44 659
- прострочені від 30 до 90 днів	-	19 252	6 614	-	25 866
- прострочені від 91 до 180 днів	-	-	11 561	-	11 561
- прострочені від 181 до 360 днів	-	-	22 360	-	22 360
- прострочені більше 360 днів	-	-	25 853	-	25 853
- резерв під очікувані кредитні збитки	(29 892)	(8 492)	(46 663)	-	(85 047)
Всього балансова вартість кредитів фізичним особам на автомобілі	2 270 957	10 812	30 997	-	2 312 766
Кредити фізичним особам – іпотечні кредити					
- не прострочені	881 322	228	37 088	-	918 638
- прострочені менше ніж 30 днів	5 436	-	1 671	-	7 107
- прострочені від 30 до 90 днів	-	5 167	2 319	-	7 486
- прострочені від 91 до 180 днів	-	-	2 051	-	2 051
- прострочені від 181 до 360 днів	-	214	4 682	-	4 896
- прострочені більше 360 днів	-	-	112 859	3 509	116 368
- резерв під очікувані кредитні збитки	(22 848)	(2 641)	(129 553)	(833)	(155 875)
Всього балансова вартість іпотечні кредити фізичним особам	863 910	2 968	31 117	2 676	900 671
Кредити фізичним особам – інші споживчі кредити					
- не прострочені	813 241	3	6 554	1 252	821 050
- прострочені менше ніж 30 днів	41 692	10	1 501	116	43 319
- прострочені від 30 до 90 днів	477	18 402	2 106	160	21 145
- прострочені від 91 до 180 днів	-	803	19 373	77	20 253
- прострочені від 181 до 360 днів	-	146	31 749	624	32 519
- прострочені більше 360 днів	-	10	32 619	21 999	54 628
- резерв під очікувані кредитні збитки	(69 344)	(13 321)	(88 651)	(17 766)	(189 082)
Всього балансова вартість інших споживчих кредитів фізичним особам	786 066	6 053	5 251	6 462	803 832
Кредити, що оцінюються за справедливою вартістю через інший сукупний дохід					
Кредити фізичним особам – інші споживчі кредити	-	-	-	6 967	6 967
- резерв під очікувані кредитні збитки	-	-	-	(1 153)	(1 153)
Всього кредитів та авансів клієнтам	9 385 674	73 093	180 776	14 952	9 654 495

Примітки до консолідованої фінансової звітності банківської групи – 31 грудня 2018 року

9 Кредити та аванси клієнтам (продовження)

Станом на 31 грудня 2018 року резерв під очікувані кредитні збитки за знеціненими кредитами в 3-ій стадії зменшення корисності включає 198 363 тисячі гривень резервів під очікувані кредитні збитки за знеціненими кредитами, що були конвертовані з валют в гривню та навпаки (1 січня 2018 року: 268 263 тисяч гривень). Валова балансова вартість таких кредитів станом на 31 грудня 2018 року склала 213 612 тисяч гривень (31 грудня 2017 року: 293 459 тисячі гривень).

Група класифікує кредити та аванси клієнтам за кредитною якістю на підставі фінансового стану боржника та стану обслуговування заборгованості.

Нижче поданий аналіз кредитів за кредитною якістю станом на 31 грудня 2017 року:

<i>У тисячах гривень</i>	Кредити юридичним особам	Кредити на автомобілі	Інші споживчі кредити	Іпотечні кредити	Всього
Не прострочені та не знецінені	4 649 794	2 096 040	493 230	600 894	7 839 958
<i>Прострочені, але не знецінені</i>					
- прострочені менше ніж 30 днів	31 263	15 650	21 185	4 492	72 590
- прострочені від 30 до 90 днів	5 074	12 204	10 573	1 972	29 823
- прострочені від 91 до 180 днів	1	-	414	-	415
- прострочені від 181 до 360 днів	12	-	119	-	131
- прострочені більше 360 днів	3	-	87	1 928	2 018
Всього прострочених, але не знецінених	36 353	27 854	32 378	8 392	104 977
<i>Кредити, визнані окремо як знецінені</i>					
- не прострочені	120 651	5 941	4 373	57 974	188 939
- прострочені менше ніж 30 днів	658	679	178	171	1 686
- прострочені від 30 до 90 днів	1 406	594	438	3 473	5 911
- прострочені від 91 до 180 днів	14 259	10 648	17 937	4 524	47 368
- прострочені від 181 до 360 днів	43 176	16 386	7 975	7 479	75 016
- прострочені більше 360 днів	725 735	63 407	24 752	285 518	1 099 412
Всього кредитів, визнаних як знецінені	905 885	97 655	55 653	359 139	1 418 332
Мінус: резерви на знецінення	(889 886)	(123 602)	(129 847)	(334 842)	(1 478 177)
Всього кредитів та авансів клієнтам	4 702 146	2 097 947	451 414	633 583	7 885 090

Станом на 31 грудня 2017 року Група застосувала методичку розрахунку резервів щодо кредитного портфелю відповідно до МСБО 39 «Фінансові інструменти: визнання та оцінка» та створила резерви на покриття збитків за індивідуально знеціненими кредитами та збитків від знецінення груп кредитів, які, ґрунтуючись на досвіді минулих подій для кредитів з подібними характеристиками, були понесені, але які ще можна конкретно співставити з будь-яким окремим кредитом у кредитному портфелі до звітної дати. Політика Групи передбачає віднесення кожного кредиту до категорії не прострочених та не знецінених, поки не буде отримане об'єктивне свідчення того, що кредит є знеціненим.

Прострочені, але не знецінені кредити – це передусім забезпечені заставою кредити, справедлива вартість застави за якими покриває прострочені процентні платежі та виплати основної суми. Суми, обліковані як прострочені, але не знецінені, являють собою весь залишок за такими кредитами, а не лише прострочені суми окремих платежів.

Нижче подано інформацію про заставу станом на 31 грудня 2018 року:

<i>У тисячах гривень</i>	Кредити юридичним особам	Кредити на автомобілі	Споживчі кредити	Іпотечні кредити	Всього
Незабезпечені кредити	1 009 718	118 558	995 907	108 899	2 233 082
Кредити, забезпечені:					
- грошовими депозитами	374 544	-	209	-	374 753
- об'єктами житлової нерухомості	134 570	-	2 163	877 765	1 014 498
- іншими об'єктами нерухомості	2 079 419	-	219	46 644	2 126 282
- іншими активами	2 787 047	2 279 255	1 383	23 238	5 090 923
Всього кредитів та авансів клієнтам (до очікуваних кредитних збитків)	6 385 298	2 397 813	999 881	1 056 546	10 839 538

Примітки до консолідованої фінансової звітності банківської групи – 31 грудня 2018 року

9 Кредити та аванси клієнтам (продовження)

Інформація про заставу в таблиці вище включає дебіторську заборгованість за фінансовою орендою, а саме в сумах кредитів, забезпечених іншими активами, включена заборгованість за фінансовою орендою юридичних осіб в сумі 451 112 тисяч гривень та 7 540 тисяч гривень – фізичних осіб (кредити на автомобілі).

Станом на 31 грудня 2018 року іпотечні кредити на загальну суму 134 449 тисяч гривень є валютними іпотечними кредитами, що можуть підпадати під особливі вимоги українського законодавства щодо стягнення застави.

Нижче подано інформацію про заставу станом на 31 грудня 2017 року:

<i>У тисячах гривень</i>	Кредити юридичним особам	Кредити на автомобілі	Споживчі кредити	Іпотечні кредити	Всього
Незабезпечені кредити	1 283 603	158 939	578 287	248 064	2 268 893
Кредити, забезпечені:					
- грошовими депозитами	229 304	-	427	-	229 731
- об'єктами житлової нерухомості	121 486	-	511	669 432	791 429
- іншими об'єктами нерухомості	1 955 111	-	928	45 434	2 001 473
- іншими активами	2 002 528	2 062 610	1 108	5 495	4 071 741
Всього кредитів та авансів клієнтам (до знецінення)	5 592 032	2 221 549	581 261	968 425	9 363 267

Інші активи в основному включають обладнання, інше рухоме майно та майнові права на майбутнє нерухоме майно. В наведеній вище інформації вказана балансова заборгованість по кредиту чи справедлива вартість прийнятого забезпечення станом на 31 грудня в залежності від того, яка з цих сум виявиться меншою; залишок суми включається до складу незабезпечених кредитів. Балансова сума кредитів розподілена на основі ліквідності активів, прийнятих до забезпечення по кредиту.

Фінансовий вплив забезпечення представлено шляхом окремого розкриття його вартості для (i) активів, забезпечення за якими та інші заходи покращення якості кредиту перевищують його балансову вартість (активи з надлишковим забезпеченням) та (ii) активів, забезпечення за якими та інші заходи покращення якості кредиту дорівнює їх балансовій вартості, або забезпечення за якими та інші заходи покращення якості кредиту менші їх (активи з недостатнім забезпеченням). Поданий нижче аналіз здійснений лише для кредитів, знецінення за якими визначається на індивідуальній основі.

Вплив забезпечення за індивідуально знеціненими кредитами станом на 31 грудня 2018 року:

<i>У тисячах гривень</i>	Активи з надлишковим забезпеченням		Активи з недостатнім забезпеченням	
	Балансова вартість активу	Справедлива вартість забезпечення	Балансова вартість активу	Справедлива вартість забезпечення
Кредити юридичним особам	63 407	80 329	40 068	33 282
Іпотечні кредити	4 279	6 668	16 207	10 609
Споживчі кредити	-	-	-	-
Кредити на автомобілі	3 101	4 691	849	797
Всього	70 787	91 688	57 124	44 688

Вплив забезпечення за індивідуально знеціненими кредитами станом на 31 грудня 2017 року:

<i>У тисячах гривень</i>	Активи з надлишковим забезпеченням		Активи з недостатнім забезпеченням	
	Балансова вартість активу	Справедлива вартість забезпечення	Балансова вартість активу	Справедлива вартість забезпечення
Кредити юридичним особам	75 162	104 098	72 326	61 252
Іпотечні кредити	16 127	22 687	24 665	17 397
Споживчі кредити	928	1 026	26	-
Кредити на автомобілі	-	-	3 505	3 371
Всього	92 217	127 811	100 522	82 020

9 Кредити та аванси клієнтам (продовження)

Стосовно решти кредитів, по яких не були виявлені індивідуальні ознаки зменшення корисності, справедлива вартість застави оцінюється на момент її отримання та в подальшому постійно коригується один раз в рік із врахуванням змін вартості відповідно до значних змін ринкових показників ціни у випадку нерухомості або застави інших активів, згідно з політикою або процедурами Групи.

Справедлива вартість забезпечення – це сума, на яку можна обміняти актив під час здійснення угоди на загальних умовах між добре обізнаними непов'язаними сторонами, що діють на добровільних засадах, із врахуванням дисконтування в часі, необхідному на її стягнення та реалізацію. Дана вартість враховує можливі витрати, що пов'язані із примусовим поверненням заборгованості шляхом звернення стягнення на предмет застави: судові витрати, витрати на реалізацію застави та інші витрати від примусового повернення заборгованості шляхом звернення стягнення на заставне майно.

Справедлива вартість об'єктів нерухомості враховує актуальні експертні висновки проведені суб'єктом оціночної діяльності у відповідності до укладених договорів або оцінювачем майна - працівником Групи, що має кваліфікаційне свідоцтво оцінювача, які не є пов'язаними з Групою особами (афілійованими, спорідненими, асоційованими), відповідно до законодавства.

Політика та процедури Групи щодо кредитного ризику викладені у Примітці 31. Максимальний рівень кредитного ризику представляє балансова вартість кредитів та авансів на відповідну звітну дату.

Далі представлено опис застави та інших засобів підвищення якості кредитів та авансів.

Група приймає такі основні види забезпечення:

- сектор кредитування фізичних осіб – іпотека житла та автомобілі;
- сектор кредитування юридичних осіб та промислові компанії – застава корпоративного майна такого як приміщення, акції, дебіторська заборгованість, гарантії третіх осіб;
- сектор комерційної нерухомості – застава нерухомості, під яку отримують фінансування.

Хоча застава може бути важливим фактором зниження кредитного ризику, політика Групи передбачає надання кредитів виходячи, перш за все, з платоспроможності клієнта, а не з вартості запропонованого забезпечення. Залежно від стану клієнта та виду банківського продукту, кредити можуть надаватись без забезпечення.

До складу кредитів включено дебіторську заборгованість за фінансовою орендою. Далі в таблиці наведено узгодження між валовими інвестиціями в оренду та теперішньою вартістю мінімальних орендних платежів станом на 31 грудня 2018 року:

<i>у тисячах гривень</i>	Валові інвестиції в оренду	Теперішня вартість мінімальних орендних платежів	Нереалізовані фінансові доходи
<i>Дебіторська заборгованість за фінансовою орендою</i>			
- до 1 року	263 948	213 103	50 845
- від 1 до 5 років	303 602	242 935	60 667
- понад 5 років	3 639	2 614	1 025
Мінус: очікувані кредитні збитки	(6 573)	(6 573)	-
Разом після вирахування резерву під очікувані кредитні збитки	564 616	452 079	112 537

Нижче подано узгодження між валовими інвестиціями в оренду та теперішньою вартістю мінімальних орендних платежів станом на 31 грудня 2017 року:

<i>у тисячах гривень</i>	Валові інвестиції в оренду	Теперішня вартість мінімальних орендних платежів	Нереалізовані фінансові доходи
<i>Дебіторська заборгованість за фінансовою орендою</i>			
- до 1 року	126 355	92 874	33 481
- від 1 до 5 років	152 526	117 799	34 727
- понад 5 років	3 588	2 592	996
Мінус: резерви на знецінення	(5 065)	(5 065)	-
Разом після вирахування резерву на знецінення	277 404	208 200	69 204

Примітки до консолідованої фінансової звітності банківської групи – 31 грудня 2018 року

9 Кредити та аванси клієнтам (продовження)

Активи Банку, розташовані в АР Крим та на непідконтрольних урядові Україні територіях на сході України (частина Донецької та Луганської областей), включають кредити та аванси клієнтам:

<i>У тисячах гривень</i>	31 грудня 2018 року	31 грудня 2017 року
у Донецькій та Луганській областях		
- заборгованість за кредитами	12 348	33 797
- резерв під очікувані кредитні збитки за кредитами / резерв під знецінення	(12 279)	(33 797)
- кредити після знецінення	69	-
в АР Крим		
- заборгованість за кредитами	58 639	92 562
- резерв під очікувані кредитні збитки за кредитами / резерв під знецінення	(58 342)	(91 496)
- кредити після знецінення	297	1 066

Інформацію про розрахункову справедливу вартість кожного класу кредитів та авансів клієнтам подано у Примітці 34. Аналіз кредитів та авансів клієнтам за процентними ставками поданий у Примітці 31. Інформація про залишки за операціями з пов'язаними сторонами наведена в Примітці 36.

Модифіковані фінансові активи

Нижче у таблиці подано інформацію щодо фінансових активів, які були модифіковані, коли величина резерву під збитки за ними була оцінена у сумі, що дорівнювала величині очікуваних кредитних збитків протягом всього строку фінансового активу.

<i>У тисячах гривень</i>	2018
Фінансові активи, модифіковані протягом періоду	
Амортизаційна вартість до модифікації	161 262
Чистий збиток від модифікації	(1 591)
Фінансові активи, модифіковані з моменту первісного визнання	
Валова балансова вартість на 31 грудня для фінансових активів, за якими резерв під збитки був змінений протягом періоду і став оцінюватися в сумі, що дорівнює очікуваним кредитним збиткам за 12 місяців	23 161

Примітки до консолідованої фінансової звітності банківської групи – 31 грудня 2018 року

10 Інвестиційні цінні папери

<i>У тисячах гривень</i>	Прим.	31 грудня 2018 року	31 грудня 2017 року
Інвестиційні цінні папери, що оцінюються за справедливою вартістю з визнанням переоцінки через інший сукупний дохід			
Державні облигації України		2 892 610	-
Акції компаній		10	-
Всього інвестиційних цінних паперів, що оцінюються за справедливою вартістю з визнанням переоцінки через інший сукупний дохід		2 892 620	-
Інвестиційні цінні папери, що оцінюються за амортизованою вартістю			
Державні облигації України		913 738	-
Облигації компаній	5	23 261	-
Резерв під очікувані кредитні збитки		(46 335)	-
Всього інвестиційних цінних паперів, що оцінюються за амортизованою вартістю		890 664	-
Інвестиційні цінні папери для подальшого продажу			
Державні облигації України		-	1 924 295
Облигації компаній	5	-	23 261
Акції компаній		-	30
Резерв на знецінення		-	(23 261)
Всього інвестиційних цінних паперів для подальшого продажу		-	1 924 325
Інвестиційні цінні папери до погашення - Державні облигації України		-	1 185 365
Всього інвестиційних цінних паперів		3 783 284	3 109 690

Станом на 31 грудня 2018 року суверенний рейтинг України присвоєний рейтинговою агенцією Standard & Poor's був встановлений на рівні B- (31 грудня 2017 року: B-).

Група надала у заставу за отриманим кредитом від Німецько-Українського фонду облигації внутрішньої державної позики загальною номінальною вартістю 55 556 тисяч гривень, справедлива вартість облигацій наданих як забезпечення станом на 31 грудня 2018 становить 57 159 тисяч гривень (Примітка 18).

Нижче подано суму зміни очікуваних кредитних збитків за інвестиційними цінними паперами за 2018 рік:

<i>У тисячах гривень</i>	Прим.	Інвестиційні цінні папери, що оцінюються за справедливою вартістю з визнанням переоцінки через інший сукупний дохід	Інвестиційні цінні папери, що оцінюються за амортизованою вартістю	Всього
Державні облигації України				
Резерв під очікувані кредитні збитки, що очікуються протягом 12 місяців на 1 січня 2018 року - Стадія 1	5	24 502	4 415	28 917
Зменшення, пов'язане з припиненням визнання активів протягом року	26	(9 507)	(3 050)	(12 557)
Збільшення, пов'язане з придбанням активів протягом року	26	31 806	15 477	47 283
Зміна очікуваних кредитних збитків протягом року	26	5 656	6 458	12 114
Вплив зміни валютних курсів		(249)	(226)	(475)
Резерв під очікувані кредитні збитки, що очікуються протягом 12 місяців на 31 грудня 2018 року - Стадія 1		52 208	23 074	75 282
Облигації компаній				
Резерв під очікувані кредитні збитки за кредитно-знеціненими активами на 1 січня 2018 року - Стадія 3	5	-	23 261	23 261
Резерв під очікувані кредитні збитки за кредитно-знеціненими активами на 31 грудня 2018 року - Стадія 3		-	23 261	23 261
Разом резерви під очікувані кредитні збитки на 31 грудня 2018 року		52 208	46 335	98 543

11 Активи, утримувані для продажу

На 31 грудня 2017 року активи, що утримуються для продажу представлені житловою нерухомістю на суму 4 183 тисячі гривень і землею на суму 453 тисячі гривень. Протягом року, що закінчився 31 грудня 2017 року, управлінський персонал прийняв рішення перекласифікувати дані активи з категорії «активи, на які було звернене стягнення» в категорію «активи, що утримуються для продажу», оскільки існує намір продати нерухомість і землю.

Протягом року, що закінчився 31 грудня 2018 р., управлінський персонал прийняв рішення перекласифікувати дані активи з категорії «активи, що утримуються для продажу» в категорію «інвестиційна нерухомість» у зв'язку зі зміною призначення (Примітка 12).

12 Інвестиційна нерухомість

<i>У тисячах гривень</i>	Прим.	2018 рік	2017 рік
Інвестиційна нерухомість за справедливою вартістю на 1 січня		21 923	17 697
Переведення з нерухомості зайнятої Групою	13	15 529	6 607
Переведення з активів утримуваних на продаж	11	4 636	-
Переведення до нерухомості зайнятої Групою	13	(1 269)	(2 726)
Продаж		(422)	-
Інше коректування справедливої вартості		460	345
Інвестиційна нерухомість за справедливою вартістю на 31 грудня		40 857	21 923

Станом на 31 грудня 2018 року та 31 грудня 2017 року інвестиційна нерухомість включає комерційні приміщення, що утримуються Групою з метою отримання орендного доходу, переведені з категорії приміщення та вдосконалення орендованого майна, а також з активів, утримуваних на продаж.

Протягом року, що закінчився 31 грудня 2018 р., управлінський персонал прийняв рішення перекласифікувати основні засоби до категорії «інвестиційна нерухомість» у сумі 15 529 тисяч гривень та активи, що утримуються для продажу, до категорії «інвестиційна нерухомість» у сумі 4 636 тисяч гривень у зв'язку зі зміною призначення. Керівництво вважає, що балансова вартість інвестиційної нерухомості наближена до її справедливої вартості.

Інформація про дохід від оперативної оренди наведена у Примітці 27.

Справедлива вартість інвестиційної нерухомості Групи станом на 31 грудня 2018 року та на 31 грудня 2017 року була визначена на підставі звітів внутрішнього оцінювача, який володіє відповідною професійною кваліфікацією і має актуальний досвід оцінки майна з аналогічним розташуванням та категорією. В основу оцінки була покладена ринкова вартість активів.

Справедлива вартість інвестиційної нерухомості Групи класифікується до 3-го рівня ієрархії справедливої вартості станом на 31 грудня 2018 та 2017 років (Примітка 34).

Примітки до консолідованої фінансової звітності банківської групи – 31 грудня 2018 року

13 Приміщення, вдосконалення орендованого майна, обладнання та нематеріальні активи

	Прим. 13	Приміщення та вдосконалення орендованого майна	Комп'ютери та обладнання	Системи безпеки, меблі та пристосування	Транспортні засоби	Незавершене будівництво	Всього приміщень, вдосконалень орендованого майна та обладнання	Ліцензії на комп'ютерне програмне забезпечення	Всього
<i>У тисячах гривень</i>									
Первісна вартість на 1 січня 2017 року		326 190	335 317	154 229	29 495	29 474	874 705	153 379	1 028 084
Накопичена амортизація		(41 705)	(153 225)	(68 418)	(11 585)	-	(274 933)	(92 046)	(366 979)
Залишкова вартість на 1 січня 2017 р.		284 485	182 092	85 811	17 910	29 474	599 772	61 333	661 105
Надходження		31 323	106 232	102 213	12 029	5 288	257 085	53 191	310 276
Переведення до іншої категорії - первісна вартість		11 517	-	16 639	-	(28 578)	(422)	422	-
Вибуття - первісна /переоцінена вартість		(22 232)	(11 248)	(8 541)	-	-	(42 021)	(1 628)	(43 649)
Вибуття - накопичена амортизація		4 993	10 902	6 267	-	-	22 162	1 626	23 788
Амортизаційні відрахування		(12 332)	(36 744)	(26 417)	(4 669)	-	(80 162)	(30 382)	(110 544)
Переведення до інвестиційної нерухомості	12	(6 607)	-	-	-	-	(6 607)	-	(6 607)
Надання у фінансовий лізинг		-	-	-	-	(471)	(471)	-	(471)
Переведення з інвестиційної нерухомості	12	2 726	-	-	-	-	2 726	-	2 726
Переведення з заставного майна, що перейшло у власність Групи		4 639	-	-	-	-	4 639	-	4 639
Залишкова вартість на 31 грудня 2017 р.		298 512	251 234	175 972	25 270	5 713	756 701	84 562	841 263
Первісна вартість на 31 грудня 2017 р.		347 556	430 300	264 540	41 524	5 713	1 089 633	205 364	1 294 997
Накопичена амортизація		(49 044)	(179 066)	(88 568)	(16 254)	-	(332 932)	(120 802)	(453 734)
Залишкова вартість на 31 грудня 2017 р.		298 512	251 234	175 972	25 270	5 713	756 701	84 562	841 263
Надходження		55 694	142 507	64 018	4 421	2 572	269 212	62 317	331 529
Переведення до іншої категорії - первісна вартість		-	-	4 589	-	(5 410)	(821)	821	-
Вибуття - первісна /переоцінена вартість		(9 279)	(6 780)	(14 730)	(1 463)	-	(32 252)	(1 330)	(33 582)
Вибуття - накопичена амортизація		3 068	6 627	9 238	1 417	-	20 350	1 140	21 490
Амортизаційні відрахування		(16 637)	(52 762)	(50 923)	(5 779)	-	(126 101)	(44 218)	(170 319)
Переведення до інвестиційної нерухомості та надання в лізинг	12	(15 529)	-	-	-	(264)	(15 793)	-	(15 793)
Переведення з інвестиційної нерухомості	12	1 269	-	-	-	-	1 269	-	1 269
Переведення з заставного майна, що перейшло у власність Групи		203	-	-	-	-	203	-	203
Залишкова вартість на 31 грудня 2018 р.		317 301	340 826	188 164	23 866	2 611	872 768	103 292	976 060
Первісна вартість на 31 грудня 2018 р.		379 914	566 027	318 417	44 482	2 611	1 311 451	267 172	1 578 623
Накопичена амортизація		(62 613)	(225 201)	(130 253)	(20 616)	-	(438 683)	(163 880)	(602 563)
Залишкова вартість на 31 грудня 2018 р.		317 301	340 826	188 164	23 866	2 611	872 768	103 292	976 060

13 Приміщення, вдосконалення орендованого майна, обладнання та нематеріальні активи (продовження)

Станом на 31 грудня 2018 року первісна вартість повністю амортизованого обладнання, яке до цього часу використовується, становить 126 221 тисяч гривень (на 31 грудня 2017 року – 94 969 тисяч гривень), а первісна вартість повністю амортизованих нематеріальних активів, які до цього часу використовуються – 81 427 тисяч гривень (на 31 грудня 2017 року – 20 056 тисяч гривень).

Станом на 31 грудня 2018 року та 31 грудня 2017 року Група не має: основних засобів, стосовно яких є передбачені законодавством України обмеження щодо володіння, користування та розпорядження; основних засобів та нематеріальних активів оформлених у заставу. Однак існують обмеження прав власності щодо ліцензій на комп'ютерне програмне забезпечення, яке використовується Групою.

Власні будівлі були оцінені за ринковою вартістю станом на 31 грудня 2018 року. Оскільки станом на 31 грудня 2018 року та 31 грудня 2017 року різниця між балансовою та ринковою вартістю будівель виявилась неістотною, переоцінка не відображалась в обліку. Оцінка була проведена порівняльним методом внутрішнім оцінювачем, який має відповідну професійну кваліфікацію та досвід проведення оцінки основних засобів аналогічного розташування та категорії. Для кожного об'єкта нерухомості були відібрані від чотирьох до п'яти об'єктів для порівняння на основі наступних критеріїв: місце розташування, тип, стан і розмір. Коригування були застосовані до ціни, що становить пропозицію, а не реальну суму угоди (коригування на торг), розташування, розмір, поверх і стан та інші коригування. Коригування на торг застосовуються внутрішнім оцінювачем, як правило, в діапазоні від 10% до 15%. Інші коригування, що застосовувалися внутрішнім оцінювачем, як правило, перебували в діапазоні від 10% до 15%. Оцінювач використовував виключно порівняльний метод для оцінки всіх об'єктів основних засобів.

Справедлива вартість будівель Групи класифікується до 3-го рівня ієрархії справедливої вартості.

У разі якщо б активи були відображені за вартістю придбання за вирахуванням амортизації, балансова вартість приміщень станом на 31 грудня 2018 року становила би 183 265 тисячі гривень (на 31 грудня 2017 року – 156 902 тисяч гривень).

Примітки до консолідованої фінансової звітності банківської групи – 31 грудня 2018 року

14 Інші фінансові активи

<i>У тисячах гривень</i>	2018 рік	2017 рік
Дебіторська заборгованість за операціями з клієнтами та банками та інше	22 426	18 458
Дебіторська заборгованість за операціями з платіжними картками	21 026	14 674
Нараховані доходи до отримання	8 232	6 410
Готівкові кошти, наявність яких є непідтвердженою	3 404	3 733
Інша дебіторська заборгованість	-	455
Резерв під очікувані кредитні збитки (2017 - резерв під знецінення)	(5 676)	(8 587)
Всього інших фінансових активів	49 412	35 143

Нижче поданий аналіз зміни резерву під очікувані кредитні збитки інших фінансових активів протягом 2018 року:

	Прим.	Нараховані доходи до отримання (Стадія 2,3)	Готівкові кошти, наявність яких є непідтвердженою (Стадія 3)	Дебіторська заборгованість за операціями з клієнтами та банками та інше (Стадія 3)	Всього
<i>У тисячах гривень</i>					
Резерв під очікувані кредитні збитки на 1 січня 2018 року	5	4 534	3 733	320	8 587
Чиста зміна резерву під збитки протягом року	26	(1 766)	-	72	(1 694)
Суми, списані протягом року як безнадійні		(852)	(329)	(11)	(1 192)
Курсові різниці		-	-	(25)	(25)
Резерв під очікувані кредитні збитки на 31 грудня 2018 року		1 916	3 404	356	5 676

Дебіторська заборгованість за операціями з клієнтами та банками в сумі 22 097 тисяч гривень та дебіторська заборгованість за операціями з платіжними картками в сумі 21 026 тисяч гривень представлені транзитними рахунками по переказах та платіжних картках, що підлягають клірингу наступного робочого дня, та за якими оцінка очікуваних кредитних збитків не проводиться.

Сума резерву під очікувані кредитні збитки за нарахованими доходами, що не є знеціненими станом на 31 грудня 2018 року складає 83 тисячі гривень.

Нижче поданий аналіз зміни резерву під знецінення інших фінансових активів протягом 2017 року:

	Прим.	Нараховані доходи до отримання	Готівкові кошти, наявність яких є непідтвердженою	Дебіторська заборгованість за операціями з клієнтами та банками	Всього
<i>У тисячах гривень</i>					
Резерв на знецінення станом на 1 січня 2017 року		9 051	4 780	-	13 831
Резерв на знецінення протягом року	26	577	(1 036)	320	(139)
Суми, списані протягом року як безнадійні		(5 094)	(12)	-	(5 106)
Курсові різниці		-	1	-	1
Резерв на знецінення на 31 грудня 2017 року		4 534	3 733	320	8 587

Примітки до консолідованої фінансової звітності банківської групи – 31 грудня 2018 року

14 Інші фінансові активи (продовження)

Нижче поданий аналіз інших фінансових активів за кредитною якістю станом на 31 грудня 2018 року:

	Нараховані до отримання	Дебіторська заборгованість за розрахунками з клієнтами та банками та інше	Дебіторська заборгованість за операціями з платіжними картками	Готівкові кошти, наявність яких є непідтвердженою	Всього
<i>У тисячах гривень</i>					
Активи, за якими оцінка очікуваних кредитних збитків не здійснюється	-	22 070	21 026	-	43 096
Прострочені, але не знецінені інші фінансові активи, очікувані кредитні збитки за якими оцінюються за весь строк дії (Стадія 2)					
- не прострочені	1 244	-	-	-	1 244
- із затримкою платежу до 30 днів	36	-	-	-	36
- із затримкою платежу від 31 до 90 днів	617	-	-	-	617
Кредитно-знецінені інші фінансові активи (Стадія 3)					
- не прострочені	-	356	-	3 404	3 760
- із затримкою платежу від 91 до 180 днів	1 041	-	-	-	1 041
- із затримкою платежу від 181 до 360 днів	1 591	-	-	-	1 591
- із затримкою платежу більше 360 днів	3 703	-	-	-	3 703
Всього кредитно-знецінених інших фінансових активів (загальна сума)	6 335	356	-	3 404	10 095
За мінусом резерву під очікувані кредитні збитки	(1 916)	(356)	-	(3 404)	(5 676)
Всього інших фінансових активів	6 316	22 070	21 026	-	49 412

Нижче поданий аналіз інших фінансових активів за кредитною якістю станом на 31 грудня 2017 року:

	Нараховані до отримання	Дебіторська заборгованість за розрахунками з клієнтами та банками	Дебіторська заборгованість за операціями з платіжними картками	Інша дебіторська заборгованість	Готівкові кошти, наявність яких є непідтвердженою	Всього
<i>У тисячах гривень</i>						
Не прострочені та не знецінені	1 186	18 138	14 674	455	-	34 453
Всього не прострочених та не знецінених	1 186	18 138	14 674	455	-	34 453
<i>Дебіторська заборгованість, визнана окремо як знецінена</i>						
- не прострочена	-	320	-	-	3 733	4 053
- із затримкою платежу до 30 днів	77	-	-	-	-	77
- із затримкою платежу від 31 до 90 днів	477	-	-	-	-	477
- із затримкою платежу від 91 до 180 днів	552	-	-	-	-	552
- із затримкою платежу від 181 до 360 днів	1 313	-	-	-	-	1 313
- із затримкою платежу більше 360 днів	2 805	-	-	-	-	2 805
Всього індивідуально знецінених (загальна сума)	5 224	320	-	-	3 733	9 277
За мінусом резерву під знецінення	(4 534)	(320)	-	-	(3 733)	(8 587)
Всього інших фінансових активів	1 876	18 138	14 674	455	-	35 143

Основними чинниками, які Група бере до уваги при розгляді питання про знецінення дебіторської заборгованості, є її прострочений статус. На підставі цього Група підготувала представлений вище аналіз за термінами затримки платежу дебіторської заборгованості, яка в індивідуальному порядку визначена як знецінена. Інша дебіторська заборгованість загалом не має забезпечення.

Інформація про операції з пов'язаними сторонами представлена в Примітці 36.

15 Інші нефінансові активи

<i>У тисячах гривень</i>	2018 рік	2017 рік
Заставне майно, що перейшло у власність Групи	77 630	79 848
Передплачені витрати	51 754	31 644
Передплата за товари та незавершене будівництво	35 918	48 504
Товарно-матеріальні запаси	29 639	8 647
Передплата за право на операцію факторингу	6 000	-
Передплата за послуги	5 437	14 406
Передплата з податків, крім податку на прибуток	4 974	229
Дебіторська заборгованість за розрахунками з працівниками та інше	1 601	1 717
Резерв під знецінення інших нефінансових активів	(8 154)	(5 280)
Всього інших нефінансових активів	204 799	179 715

Заставне майно, що перейшло у власність Групи, являє собою об'єкти нерухомості та рухоме майно, отримані Групою у розрахунок за простроченими кредитами. Група планує реалізувати ці активи у найближчому майбутньому. Ці активи були визнані за вартістю простроченого боргу за кредитом або за чистою вартістю реалізації залежно від того, яка з них є меншою.

Щодо частини заставного майна з балансовою вартістю 72 330 тисяч гривень, що перейшло у власність Групи, триває судовий процес (див. Примітку 33).

У таблиці нижче подано зміну резервів за іншими нефінансовими активами. Ці резерви створені в основному за передплатами товарів, робіт, послуг, що не були отримані Групою у визначений договором термін, а також щодо виявлених нестач.

<i>У тисячах гривень</i>	2018 рік	2017 рік
Резерв на знецінення станом на 1 січня	5 280	8 449
Резерв на знецінення протягом року	5 333	(2 522)
Суми, списані протягом року як безнадійні	(2 439)	(692)
Курсові різниці	(20)	45
Резерв на знецінення на 31 грудня	8 154	5 280

16 Заборгованість перед іншими банками

<i>У тисячах гривень</i>	2018 рік	2017 рік
Кореспондентські рахунки та рахунки «овернайт» інших банків	2 016 870	1 431 054
Строкові депозити та кредити від інших банків	-	193 445
Кошти в розрахунках за операціями ескроу	4 674	-
Всього заборгованості перед іншими банками	2 021 544	1 624 499

Станом на 31 грудня 2018 року кореспондентські рахунки та депозити «овернайт» інших банків включали 907 556 тисяч гривень (на 31 грудня 2017 року – 749 221 тисяч гривень) залишків по рахунках РКО BP S.A.

Інформацію про справедливу вартість кожного класу заборгованості перед іншими банками подано у Примітці 34. Аналіз заборгованості перед іншими банками за процентними ставками наведено в Примітці 31. Інформацію про залишки за операціями з пов'язаними сторонами подано в Примітці 36.

Примітки до консолідованої фінансової звітності банкієвської групи – 31 грудня 2018 року**17 Кошти клієнтів**

<i>У тисячах гривень</i>	2018 рік	2017 рік
Юридичні особи		
- Поточні/розрахункові рахунки	4 266 351	4 074 466
- Строкові депозити	1 860 191	1 794 486
Фізичні особи		
- Поточні рахунки/рахунки до запитання	2 106 679	1 683 617
- Строкові депозити	3 690 954	3 291 512
Всього коштів клієнтів	11 924 175	10 844 081

Розподіл коштів клієнтів за галузями економіки наведено нижче:

<i>У тисячах гривень</i>	2018 рік		2017 рік	
	Сума	%	Сума	%
Фізичні особи	5 797 633	49	4 975 129	46
Інші послуги	1 437 771	12	1 225 817	11
Виробництво	1 144 689	10	1 192 681	11
Торівля	973 081	8	1 157 986	11
Фінансові послуги	792 821	7	712 247	7
Нерухомість	502 956	4	454 736	4
Сільське господарство	246 530	2	230 564	2
Транспорт та зв'язок	235 238	2	176 195	2
Інше	793 456	6	718 726	6
Всього коштів клієнтів	11 924 175	100	10 844 081	100

Станом на 31 грудня 2018 року Група мала 121 клієнта (на 31 грудня 2017 року – 113 клієнтів) із залишками на рахунках понад 10 000 тисяч гривень кожний. Загальна сума коштів на рахунках цих клієнтів становила 3 011 502 тисяч гривень у еквіваленті (на 31 грудня 2017 року – 2 901 627 тисяч гривень), або 25% (на 31 грудня 2017 року - 27%) від загального обсягу коштів клієнтів.

Станом на 31 грудня 2018 року кошти клієнтів включають депозити у сумі 35 055 тисяч гривень (на 31 грудня 2017 року – 10 914 тисяч гривень), розміщені як забезпечення за гарантіями наданими. Див. Примітку 33.

Станом на 31 грудня 2018 року поточні рахунки фізичних осіб включають передоплати за кредитними угодами, термін сплати яких не настав, в сумі 45 498 тисяч гривень (на 31 грудня 2017 року - 105 861 тисяч гривень).

Станом на 31 грудня 2018 року до складу коштів клієнтів входять депозити в сумі 435 232 тисячі гривень (на 31 грудня 2017 року – 270 200 тисяч гривень), що являють собою забезпечення наданих кредитів клієнтам у загальній сумі 374 753 тисячі гривень (на 31 грудня 2017 року – 229 731 тисяч гривень). Див. Примітку 9.

Інформацію про справедливу вартість кожного класу коштів клієнтів подано у Примітці 34. Аналіз коштів клієнтів за процентними ставками поданий у Примітці 31. Інформація про залишки за операціями з пов'язаними сторонами наведена в Примітці 36.

18 Кошти інших фінансових організацій

<i>У тисячах гривень</i>	2018 рік	2017 рік
Німецько-Український Фонд	102 501	102 465
Європейський Фонд Південно-Східної Європи	58 010	-
Всього коштів інших фінансових організацій	160 511	102 465

У жовтні 2017 році Група отримала кредит терміном на два роки від Німецько - Українського фонду (НУФ) у розмірі 100 000 тисяч гривень під ставку UIRD 3 міс. (UIRD - Ukrainian Index of Retail Deposit Rates), помножений на коефіцієнт 0.774, що становить 10,42% станом на 31 грудня 2018 року (31 грудня 2017 року: 12,123%). Відповідно до угоди, кошти спрямовуються на кредитування малих і середніх підприємств у рамках програми Фонду щодо підтримки малого та середнього бізнесу в Україні.

Банк надав у заставу за отриманим кредитом облігації внутрішньої державної позики загальною номінальною вартістю 55 556 тисяч гривень, справедлива вартість облігацій наданих як забезпечення станом на 31 грудня 2018 становить 57 159 тисяч гривень (31 грудня 2017 року: 57 684 тисяч гривень) (Примітка 10).

Станом за 31 грудня 2018 року Банком було порушено фактичне середньоарифметичне значення коефіцієнта покриття ліквідності (LCR) в іноземній валюті та коефіцієнт покриття ліквідності (LCR) у іноземній валюті на кінець 2018 року, яке становило 38,3% та 42,92% відповідно, при нормативному значенні не менше 50% (див. деталі у Примітці 31). Дотримання нормативів НБУ є однією з обов'язкових нефінансових умов (ковенант) за договором з Німецько-Українським фондом станом на 31 грудня 2018 року. Відповідно, станом на 31 грудня 2018 року кредитор може вимагати погашення всієї суми боргу, і Група класифікувала кошти, отримані від Німецько-Українського фонду в сумі 102 501 тисяч гривень, як кредит до запитання (Примітка 31). Станом на дату випуску цієї консолідованої фінансової звітності банківської групи кредитор не звернувся до Банку з вимогою про дострокове погашення зазначеної суми боргу.

У липні 2018 року Європейський фонд Південно-східної Європи (The European Fund for Southeast Europe S.A., SICAV-SIF) розмістив у Банку депозит в сумі 54 889 тисяч гривень під ставку 14,5 % річних строком до липня 2020 року. Окрім того, Фонд придбав облігації Банку в сумі 250 000 тисяч гривень (Примітка 19). Відповідно до укладених угод ці кошти спрямовуються на фінансування обігових та інвестиційних потреб мікро- і малих підприємств та підприємців – клієнтів Банку.

Нараховані процентні витрати протягом 2018 року склали 14 730 тисяч гривень (2017: 2 715 тисяч гривень), з них було сплачено 11 573 тисячі гривень (2017: сплата процентів не здійснювалася).

Інформацію про справедливу вартість коштів інших фінансових організацій подано у Примітці 34.

Примітки до консолідованої фінансової звітності банківської групи – 31 грудня 2018 року**19 Випущені боргові цінні папери**

<i>У тисячах гривень</i>	Прим.	2018 рік	2017 рік
Залишок на 1 січня		4 759	-
Емісія облігацій		291 100	250 725
Викуп облігацій		-	(247 802)
Процентні витрати нараховані	24	22 743	1 836
Виплачені проценти		(14 526)	-
Залишок на 31 грудня		304 076	4 759

У листопаді 2017 року Банк розмістив облігації серії «А» загальною номінальною вартістю 250 000 тисяч гривень. Ці облігації частково були викуплені до 31 грудня 2017 року.

Станом на дату випуску цієї консолідованої звітності ці облігації перебували в обігу та були включені до біржового списку таких фондових бірж: ПУБЛІЧНЕ АКЦІОНЕРНЕ ТОВАРИСТВО "УКРАЇНСЬКА БІРЖА" та ПУБЛІЧНЕ АКЦІОНЕРНЕ ТОВАРИСТВО «ФОНДОВА БІРЖА «ПЕРСПЕКТИВА».

В липні 2018 року Група розмістила облігації серії «В» загальною номінальною вартістю 250 000 тисяч гривень. Зазначена серія облігацій у повному обсязі була придбана Європейським фондом Південно-східної Європи (The European Fund for Southeast Europe S.A., SICAV-SIF).

Інформацію про справедливу вартість емітованих облігацій подано у Примітці 34.

20 Інші фінансові зобов'язання

Інші фінансові зобов'язання включають наступні статті:

<i>У тисячах гривень</i>	Прим.	2018 рік	2017 рік
Кошти в розрахунках		73 851	24 533
Інші нараховані зобов'язання		56 461	30 433
Резерви під зобов'язання кредитного характеру	33	11 024	104
Інше		251	31
Всього інших фінансових зобов'язань		141 587	55 101

Резерв під зобов'язання кредитного характеру представляє собою очікувані кредитні збитки (2017 рік – резерви на знецінення), створені по фінансових зобов'язаннях Групи щодо надання кредитів та наданих Групою клієнтам гарантій. Інформацію про рух в резервах під зобов'язання кредитного характеру подано у Примітці 33.

Інформацію про справедливу вартість кожного класу інших фінансових зобов'язань подано у Примітці 34.

21 Інші нефінансові зобов'язання

Інші нефінансові зобов'язання включають наступні статті:

<i>У тисячах гривень</i>	2018 рік	2017 рік
Нараховані витрати на виплати працівникам	80 779	70 947
Резерви за зобов'язаннями	21 857	9 313
Суми до сплати до Фонду гарантування вкладів фізичних осіб	12 003	8 592
Доходи майбутніх періодів	11 596	5 307
Податки до сплати, крім податку на прибуток	10 740	5 928
Інше	1 861	2 885
Всього інших нефінансових зобов'язань	138 836	102 972

Рух резервів за іншими нефінансовими зобов'язаннями наведено у Примітці 33.

22 Статутний капітал*Банк*

<i>У тисячах гривень, крім кількості акцій</i>	Кількість випущених акцій	Номінальна сума	Всього
На 1 січня 2017 р.	224 896 946 916	2 248 969	2 248 969
На 31 грудня 2017 р.	224 896 946 916	2 248 969	2 248 969
На 31 грудня 2018 р.	224 896 946 916	2 248 969	2 248 969

Статутний капітал Банку складає 2 248 969 тисяч гривень (2017 рік – 2 248 969 тисяч гривень).

Станом на 31 грудня 2018 року загальна кількість випущених акцій, за якими зареєстровані звіти про результат розміщення склала 224 896 946 916 (на 31 грудня 2017 року – 224 896 946 916) простих акцій номінальною вартістю 0,01 гривні за акцію. Усі прості акції мають рівні права при голосуванні.

Далі подано інформацію про структуру акціонерів Банку:

Акціонер	2018 рік	2017 рік
РКО BP S.A.	100,00%	99,63%
Інші акціонери (резиденти та нерезиденти України)	0,00%	0,37%
Всього	100,00%	100,00%

У 2018 році РКО BP S.A., маючи у власності домінуючий контрольний пакет акцій Банку, у порядку, передбаченому п. 2 Прикінцевих та перехідних положень Закону України "Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо підвищення рівня корпоративного управління в акціонерних товариствах" від 23 березня 2017 року, скористався своїм правом, передбаченим ст. 65-2 Закону України "Про акціонерні товариства", та здійснив викуп акцій інших акціонерів.

Приватні Інвестиції

Структура статутного капіталу компанії «Приватні Інвестиції» є наступною:

Учасник	2018 рік		2017 рік	
	Сума	%	Сума	%
РКО BP S.A.	-	-	907 039	95,5
Bankowe TOWARZYSTWO KAPITALOWE S.A.	907 039	95,5	-	-
ТзДВ "Інтер-Ріск Україна"	43 062	4,5	43 062	4,5
Всього	950 101	100	950 101	100

Фактичним власником ТзДВ "Інтер-Ріск Україна" є банк РКО Bank Polski S.A. В 2018 році відбулися зміни учасників: РКО Bank Polski S.A. (Польща) - вийшла, зайшов учасник Bankowe TOWARZYSTWO KAPITALOWE S.A. (фактичним власником якого є банк РКО Bank Polski S.A.).

23 Інший сукупний дохід, відображений в компонентах капіталу

Нижче наведено аналіз іншого сукупного доходу за окремими статтями кожного компоненту власних коштів:

	Резерви переоцінки цінних паперів, які оцінюються за справедливою вартістю через інший сукупний дохід (2017: Резерви переоцінки цінних паперів для подальшого продажу)	Резерви переоцінки основних засобів	Всього
<i>У тисячах гривень</i>			
Рік, що закінчився 31 грудня 2017 року			
Інвестиційні цінні папери для подальшого продажу:			
- Чиста зміна справедливої вартості інвестиційних цінних паперів, наявних для продажу	11 034	-	11 034
- Чиста зміна справедливої вартості інвестиційних цінних паперів, наявних для продажу, перекласифікована в чистий прибуток та збиток	2 406	-	2 406
Всього іншого сукупний дохід	13 440	-	13 440
Рік, що закінчився 31 грудня 2018 року			
Інвестиційні цінні папери, які оцінюються за справедливою вартістю через інший сукупний дохід:			
- Чиста зміна справедливої вартості інвестиційних цінних паперів, які оцінюються за справедливою вартістю через інший сукупний дохід	35 647	-	35 647
- Чиста зміна справедливої вартості інвестиційних цінних паперів, які оцінюються за справедливою вартістю через інший сукупний дохід, перекласифікована в чистий прибуток або збиток	(7 543)	-	(7 543)
Кредити та аванси клієнтам, які оцінюються за справедливою вартістю через інший сукупний дохід			
- Чиста зміна справедливої вартості кредитів, що оцінюються за справедливою вартістю через інший сукупний дохід	1 925	-	1 925
- Чиста зміна справедливої вартості кредитів, що оцінюються за справедливою вартістю через інший сукупний дохід, перенесена в чистий прибуток та збиток	(1 925)	-	(1 925)
Всього інший сукупний дохід	28 104	-	28 104

24 Процентні доходи та витрати

<i>У тисячах гривень</i>	2018 рік	2017 рік
Процентні доходи		
Кредити та аванси юридичним особам	791 671	658 011
Кредити та аванси фізичним особам	832 063	593 822
Інвестиційні цінні папери, що оцінюються за справедливою вартістю з визнанням переоцінки через інший сукупний дохід (2017 р. - цінні папери для подальшого продажу)	161 590	163 136
Інвестиційні цінні папери, що оцінюються за амортизованою вартістю (2017 р. - цінні папери до погашення)	42 184	106 567
Заборгованість інших банків	12 927	6 475
Депозитні сертифікати Національного банку України	5 900	6 296
Всього процентних доходів	1 846 335	1 534 307
Процентні витрати		
Кошти фізичних осіб	274 124	254 791
Кошти юридичних осіб	203 442	148 704
Заборгованість перед іншими банками	35 369	30 847
Субординований борг	-	10 020
Випущені боргові цінні папери (Примітка 19)	22 743	1 836
Заборгованість перед Національним банком України	822	119
Інше	-	14
Всього процентних витрат	536 500	446 331
Чистий процентний дохід	1 309 835	1 087 976

Процентні доходи від знецінених фінансових активів в 2018 році становлять 51 109 тисяч гривень (в 2017 році - 56 678 тисяч гривень).

Інформація про процентні доходи та витрати за операціями з пов'язаними сторонами наведена в Примітці 36.

25 Комісійні доходи та витрати

<i>У тисячах гривень</i>	2018 рік	2017 рік
Комісійні доходи		
Розрахунково-касове обслуговування	441 331	367 154
Купівля та продаж іноземної валюти	105 773	91 788
За договорами-дорученнями з страховими компаніями	14 115	7 725
Гарантії надані та інші документарні операції	4 505	3 187
Інше	9 778	10 015
Всього комісійних доходів	575 502	479 869
Комісійні витрати		
Розрахунково-касове обслуговування	137 842	90 260
Отримані гарантії та інші документарні операції	808	680
Операції з цінними паперами	402	347
Інше	15	10
Всього комісійних витрат	139 067	91 297
Чистий комісійний дохід	436 435	388 572

Інформацію про комісійні доходи та витрати по операціях з пов'язаними сторонами наведено в Примітці 36.

Примітки до консолідованої фінансової звітності банківської групи – 31 грудня 2018 року

26 Результат оцінки очікуваних кредитних збитків

<i>У тисячах гривень</i>	Прим.	2018 рік	2017 рік
Грошові кошти та їх еквіваленти	7	(415)	-
Заборгованість інших банків	8	(60)	-
Кредити та аванси клієнтам	9	12 572	163 510
Інвестиційні цінні папери, що оцінюються за справедливою вартістю з визнанням переоцінки через інший сукупний дохід	10	27 955	-
Інвестиційні цінні папери, що оцінюються за амортизованою вартістю	10	18 885	-
Інші фінансові активи - нараховані доходи	14	(1 766)	577
Інші фінансові активи - грошові кошти, наявність яких не підтверджена	14	-	(1 036)
Інші фінансові активи - операції з клієнтами	14	72	320
Зобов'язання з надання гарантій та порук	33	(276)	(109)
Зобов'язання з надання кредиту	33	(6 351)	(24)
Результат оцінки очікуваних кредитних збитків		50 616	163 238

В позиції кредитами та авансами клієнтів за 2018 рік крім очікуваних кредитних збитків при первісному визнанні, припиненні визнання та інших зміни їх рівня (див. Примітку 9) включено повернення кредитів списаних в попередніх періодах як безнадійні в сумі 3 009 тисячі гривень (витрати на резерв під знецінення за кредитами за 2017 рік включають 10 061 тисяч гривень таких повернень).

27 Інші операційні доходи

<i>У тисячах гривень</i>	2018 рік	2017 рік
Штрафи та пені отримані	6 851	5 738
Підтримка діяльності від компаній партнерів	5 855	8 215
Дохід від оперативного лізингу	4 085	2 602
Позитивний результат від продажу основних засобів та заставного майна	2 450	9 666
Зарахування в доходи залишків за операціями, по яких минув термін давності	1 386	147
Відшкодування судових витрат	1 148	1 117
Дохід від компенсацій страхових організацій	237	248
Доходи за операціями по фонду фінансування будівництва	3	380
Доходи від придбаної кредитної заборгованості	-	2 963
Інше	2 264	1 746
Всього інших операційних доходів	24 279	32 822

28 Адміністративні та інші операційні витрати

<i>У тисячах гривень</i>	2018 рік	2017 рік
Заробітна плата, премії та інші витрати на персонал	363 159	304 551
Соціальні внески, нараховані на виплати працівникам	73 751	60 242
Всього витрат на виплати працівникам	436 910	364 793
Супровід програмного забезпечення	86 452	46 904
Ремонт та утримання приміщень та обладнання	57 469	56 795
Витрати на оперативну оренду приміщень	79 490	71 159
Професійні послуги	52 903	49 454
Комунальні витрати	42 688	39 706
Зв'язок	33 660	35 657
Відрахування до Фонду гарантування вкладів фізичних осіб	43 708	33 327
Охоронні послуги	26 962	21 743
Реклама та маркетинг	28 362	17 138
Податки, крім податку на прибуток	6 482	9 372
Витрати на відрядження	8 856	6 764
Доброчинність	2 378	1 173
Зменшення корисності та негативний результат від вибуття основних засобів	3 846	1 139
Інше	47 639	46 317
Всього адміністративних та інших операційних витрат	520 895	436 648

Група не забезпечує працівникам інших окремих пенсій чи винагород у випадку припинення трудових відносин.

29 Податок на прибуток**(а) Компоненти витрат з податку на прибуток**

Витрати з податку на прибуток складаються з таких компонентів:

<i>У тисячах гривень</i>	2018 рік	2017 рік
Поточний податок	117 755	85 604
Відстрочений податок	(7 579)	6 859
Витрати з податку на прибуток за рік	110 176	92 463

Результат до оподаткування за 2018 рік зменшений на суму 13 122 тисячі гривень, що являє собою зміну оцінки очікуваних кредитних збитків за фінансовими активами внаслідок впровадження МСФЗ 9. Відповідно до перехідних положень МСФЗ 9, вказана зміна оцінки, визнана станом на 1 січня 2018 року в складі власного капіталу (накопиченого дефіциту). Крім цього, у складі власного капіталу відображено збільшення відстроченого податкового активу на суму 3 183 тисячі гривень, що виник внаслідок визнання станом на 1 січня 2018 року відповідно до МСФЗ 9 резерву на очікувані кредитні збитки за фінансовими зобов'язаннями Банку кредитного характеру.

(б) Звірка сум податкових витрат і сум прибутку або збитку, помножених на відповідну ставку оподаткування

Доходи Групи оподатковується податком на прибуток за ставкою 18% (у 2017 році - 18%). Звірка очікуваних та фактичних податкових витрат наведена нижче.

<i>У тисячах гривень</i>	2018 рік	2017 рік
Прибуток до оподаткування	605 449	491 989
Теоретична сума податкових витрат/(кредиту) за чинною ставкою податку (2018 рік – 18%; 2017 рік - 18%)	108 981	88 558
Податковий ефект статей, які не враховуються для цілей оподаткування або не включаються до оподаткованої суми:		
- Дохід, що не визнається для цілей оподаткування	-	(820)
- Дохід, що визнається лише для цілей оподаткування	-	42
- Витрати, пов'язані з прощенням боргів та формуванням резервів, що не враховуються для цілей оподаткування	5 344	3 898
- Інші витрати, що не враховуються для цілей оподаткування	147	2 242
- Зміна невизнаного відстроченого податкового активу внаслідок вибуття учасника Групи	-	(2 683)
- Негативний результат, що виник в результаті продажу цінних паперів	689	444
- Використання перенесених податкових збитків компаній Групи	(2 729)	(1 606)
- Вплив зміни облікової політики та інші зміни тимчасових різниць	(2 256)	2 388
Витрати з податку на прибуток за рік	110 176	92 463

29 Податок на прибуток (продовження)

(в) Аналіз відстрочених податків за видами тимчасових різниць

Відмінності між українськими правилами оподаткування та МСФЗ призводять до виникнення певних тимчасових різниць між балансовою вартістю активів та зобов'язань для цілей фінансової звітності та їхньою податковою базою. Податковий вплив зміни цих тимчасових різниць зазначено нижче.

	31 грудня 2017 р.	Ефект переходу на МСФЗ 9	1 січня 2018 р. з врахуванням впливу МСФЗ 9	Кредитовано/ (віднесено) на прибуток чи збиток за рік	31 грудня 2018 р.
<i>У тисячах гривень</i>					
Податковий ефект тимчасових різниць, які зменшують / (збільшують) суму оподаткування					
Приміщення та обладнання	17 367	-	17 367	6 597	23 964
Резерв за зобов'язаннями та інші втрати	2 367	3 183	5 550	982	6 532
Перенесені податкові збитки	35 899		35 899	(2 729)	33 170
Невизначений податковий актив	(35 899)		(35 899)	2 729	(33 170)
Чистий відстрочений податковий актив	19 734	3 183	22 917	7 579	30 496

	1 січня 2017 року	Кредитовано/ (віднесено) на прибуток чи збиток за рік	31 грудня 2017 року
<i>У тисячах гривень</i>			
Податковий ефект тимчасових різниць, які зменшують / (збільшують) суму оподаткування			
Приміщення та обладнання	17 128	239	17 367
Резерв на знецінення активів та інші втрати	8 254	(5 887)	2 367
Оцінка цінних паперів	1 211	(1 211)	-
Перенесені податкові збитки	47 510	(11 611)	35 899
Невизнаний податковий актив	(46 688)	10 789	(35 899)
Неамортизований дохід від початкового визнання фінансових інструментів	(822)	822	-
Чистий відстрочений податковий актив	26 593	(6 859)	19 734

Визнаний відстрочений податковий актив являє собою суму податку на прибуток, яка може бути зарахована проти майбутніх податків на прибуток, і відображається у звіті про фінансовий стан. Відстрочені активи з податку на прибуток визнаються лише тією мірою, в якій існує імовірність використання відповідного податкового кредиту. Оцінка майбутніх оподатковуваних прибутків та суми податкового кредиту, використання якого є можливим у майбутньому, базується на середньостроковому бізнес-плані, який готує керівництво, та результатах його екстраполяції на майбутні періоди. В основі бізнес-плану лежать очікування керівництва, що вважаються обґрунтованими за існуючих обставин.

30 Сегментний аналіз

Операційні сегменти – це компоненти бізнесу, що здійснюють фінансово-господарську діяльність, яка дозволяє отримувати доходи чи передбачає понесення витрат, результати операційної діяльності яких регулярно аналізуються органом, відповідальним за прийняття операційних рішень (ОВПОР), і щодо яких наявна окрема фінансова інформація. ОВПОР – це особа або група осіб, які розподіляють ресурси та оцінюють результати діяльності Групи. Функції ОВПОР виконуються Правлінням Банку.

(а) Опис продуктів та послуг, що є джерелом доходів звітних сегментів

Операції Групи організовані на основі трьох основних сегментів банківської діяльності:

- Послуги фізичним особам – цей бізнес-сегмент включає банківські послуги клієнтам-фізичним особам з відкриття та ведення поточних і ощадних рахунків, залучення депозитів, інвестиційно-ощадні продукти, обслуговування кредитних та дебетових карток, споживчого та іпотечного кредитування, операції з валютою, здійснення переказів.
- Корпоративна банківська діяльність – цей бізнес-сегмент включає послуги юридичним особам, зокрема щодо прямого дебетування рахунків, обслуговування поточних рахунків, залучення депозитів, надання кредитних ліній у формі «овердрафт», надання кредитів та інших видів фінансування.
- Казначейська та інвестиційна банківська діяльність – цей бізнес-сегмент включає торгові операції з фінансовими інструментами, операції на ринках капіталу, операції з іноземною валютою і банкнотами.

(б) Фактори, що використовуються керівництвом для визначення звітних сегментів

Сегменти Групи представляють собою стратегічні бізнес-підрозділи, орієнтовані на різних клієнтів. Управління ними проводиться окремо, оскільки кожному бізнес-підрозділу необхідні свої маркетингові стратегії та рівень обслуговування.

(в) Оцінка прибутків та збитків, активів та зобов'язань операційних сегментів

Правління Банку аналізує фінансову інформацію, підготовлену на базі даних бухгалтерського обліку, що відповідають вимогам Національного банку України та МСФЗ.

Для сегментного аналізу застосовано наступні підходи:

- (i) ресурси перерозподіляються між сегментами з використанням внутрішніх процентних ставок, визначених казначейством. Ці ставки визначаються на основі базових ринкових процентних ставок, договірних строків погашення кредитів та фактичних термінів погашення залишків на рахунках клієнтів, що впливають з досвіду;
- (ii) податок на прибуток та деякі інші статті не розподіляються на сегменти.

Для прийняття операційних рішень здійснюється оцінка результатів діяльності сегментів на основі суми прибутку до оподаткування.

Звіти містять інформацію про трансферні (внутрішні) результати діяльності основних сегментів. Трансферний результат розраховується як різниця трансферних доходів та трансферних витрат кожного сегменту, обчислених за трансферними цінами, що встановлюються в розрізі основних валют та строкових груп. Для сегментів роздрібного та корпоративного бізнесу трансферні доходи формуються як розрахункові доходи від продажу сегменту Казначейської та інвестиційної банківської діяльності залучених ресурсів за трансферними цінами залучення ресурсів, трансферні витрати формуються як розрахункові витрати на купівлю в сегменту Казначейської та інвестиційної банківської діяльності ресурсів за трансферними цінами розміщення ресурсів.

Розрахунок трансферних цін та трансферних доходів/витрат здійснюється відповідно до «Методики визначення та застосування трансферної ціни ресурсів у системі ПАТ «КРЕДОБАНК», затвердженої рішенням Правління Банку (№ 371 від 31 березня 2017 року).

Примітки до консолідованої фінансової звітності банківської групи – 31 грудня 2018 року

30 Сегментний аналіз (продовження)

(г) Інформація про прибутки чи збитки, активи та зобов'язання звітних сегментів

Далі в таблиці наведена інформація щодо звітних сегментів за рік, що закінчився 31 грудня 2018 року:

	Послуги фізичним особам	Корпоративна банківська діяльність	Казначейська та інвестиційна банківська діяльність	Нерозподілені статті	Всього
<i>У тисячах гривень</i>					
Активи звітних сегментів	4 027 377	5 655 247	5 964 427	1 260 368	16 907 419
Зобов'язання звітних сегментів	5 804 344	6 147 459	2 503 232	248 594	14 703 629
Капітальні витрати	-	-	-	331 529	331 529

Капітальні витрати представляють собою надходження довгострокових активів, за виключенням фінансових інструментів та відстрочених податкових активів.

	Послуги фізичним особам	Корпоративна банківська діяльність	Казначейська та інвестиційна банківська діяльність	Нерозподілені статті	Виключення	Всього
<i>У тисячах гривень</i>						
2018						
<i>Доходи від зовнішніх контрагентів</i>						
- Процентні доходи	832 063	791 671	222 601	-	-	1 846 335
- Комісійні доходи	253 559	299 833	22 110	-	-	575 502
- Інші операційні доходи	11 421	1 097	593	11 168	-	24 279
Результат від операцій з торгівлі іноземною валютою	14 299	-	10 865	-	-	25 164
Результат від переоцінки іноземної валюти	-	-	13 987	-	-	13 987
Результат від припинення визнання інвестиційних цінних паперів, які оцінюються за справедливою вартістю через інший сукупний дохід	-	-	3 713	-	-	3 713
<i>Доходи від інших сегментів</i>						
- Процентні доходи	521 985	531 990	1 111 347	-	(2 165 322)	-
Разом доходів	1 633 327	1 624 591	1 385 216	11 168	(2 165 322)	2 488 980
Процентні витрати	(838 607)	(750 305)	(1 112 910)	-	2 165 322	(536 500)
Результат оцінки очікуваних кредитних збитків	(49 780)	43 835	(46 365)	1 694	-	(50 616)
Резерв за іншими нефінансовими активами	-	(1 500)	-	(3 833)	-	(5 333)
Результат від припинення визнання фінансових активів, що оцінюються за амортизованою вартістю	(3 069)	(771)	-	-	-	(3 840)
Резерв за зобов'язаннями	-	-	-	(15 819)	-	(15 819)
Комісійні витрати	(99 442)	(11 032)	(28 593)	-	-	(139 067)
Витрати на виплати працівникам, витрати на знос та амортизацію, адміністративні та інші операційні витрати; знецінення заставного майна, що перейшло у власність Групи	(637 321)	(448 693)	(46 342)	-	-	(1 132 356)
Результати сегмента	5 108	456 125	151 006	(6 790)		605 449
Витрати з податку на прибуток за рік						(110 176)
Прибуток за рік					-	495 273

Примітки до консолідованої фінансової звітності банківської групи – 31 грудня 2018 року

30 Сегментний аналіз (продовження)

Далі в таблиці наведена інформація щодо звітних сегментів за рік, що закінчився 31 грудня 2017 року:

	Послуги фізичним особам	Корпоративна банківська діяльність	Казначейська та інвестиційна банківська діяльність	Нерозподілені статті	Всього
<i>У тисячах гривень</i>					
Активи звітних сегментів	3 185 781	4 721 339	5 448 105	1 082 498	14 437 723
Зобов'язання звітних сегментів	4 979 426	5 882 049	1 729 177	163 538	12 754 190
Капітальні витрати	-	-	-	310 276	310 276

Капітальні витрати представляють собою надходження довгострокових активів, за виключенням фінансових інструментів та відстрочених податкових активів.

	Послуги фізичним особам	Корпоративна банківська діяльність	Казначейська та інвестиційна банківська діяльність	Нерозподілені статті	Виключення	Всього
<i>У тисячах гривень</i>						
2017						
<i>Доходи від зовнішніх контрагентів</i>						
- Процентні доходи	594 123	657 711	282 473	-	-	1 534 307
- Комісійні доходи	216 534	251 701	11 634	-	-	479 869
- Інші операційні доходи	12 455	1 287	37	19 043	-	32 822
Результат від операцій з торгівлі іноземною валютою	7 131	-	52 986	-	-	60 117
Результат від припинення визнання інвестиційних цінних паперів, які оцінюються за справедливою вартістю через інший сукупний дохід	-	-	1 430	-	-	1 430
Результат від переоцінки іноземної валюти	-	-	7 160	-	-	7 160
<i>Доходи від інших сегментів</i>						
- Процентні доходи	347 946	299 385	952 501	-	(1 599 832)	-
Разом доходів	1 178 189	1 210 084	1 308 221	19 043	(1 599 832)	2 115 705
Процентні витрати	(723 641)	(632 356)	(690 166)	-	1 599 832	(446 331)
Резерв на знецінення кредитів	(122 373)	(41 004)	-	139	-	(163 238)
Резерв за іншими нефінансовими активами	-	-	-	2 522	-	2 522
Резерв за зобов'язаннями	-	-	-	(8 520)	-	(8 520)
Комісійні витрати	(62 041)	(6 983)	(22 273)	-	-	(91 297)
Витрати на виплати працівникам, витрати на знос та амортизацію, адміністративні та інші операційні витрати; знецінення заставного майна, що перейшло у власність Групи	(500 582)	(364 157)	(51 974)	(139)	-	(916 852)
Результати сегмента	(230 448)	165 584	543 808	13 045	-	491 989
Витрати з податку на прибуток за рік						(92 463)
Прибуток за рік						399 526

Внаслідок зміни облікових політик, пов'язаних із першим застосуванням МСФЗ 9 з 1 січня 2018 року презентація порівняльних даних за 2017 рік у окремому звіті про прибутки та збитки та інший сукупний дохід була змінена (Примітка 3 (ф)).

(д) Аналіз доходів за продуктами та послугами

Аналіз доходів Групи за продуктами та послугами надано в Примітці 24 (процентні доходи), Примітці 25 (комісійні доходи).

30 Сегментний аналіз (продовження)

(е) Географічні сегменти

Україна представляє собою єдиний географічний сегмент через те, що більшість доходів та активів належить саме до цього сегменту. Група не має значних доходів, що пов'язані з іншими сегментами і всі необоротні активи, інші, ніж фінансові інструменти, також пов'язані з Україною. Див. також географічний аналіз активів та зобов'язань Групи в Примітці 31.

(є) Найбільші клієнти

Група не має клієнтів, доходи від яких перевищують 10% від загального обсягу доходів Групи.

31 Управління фінансовими ризиками

Функція управління ризиками в Групі здійснюється стосовно фінансових, операційних та юридичних ризиків. Фінансові ризики складаються з ринкового ризику (який включає валютний ризик, ризик процентної ставки та інший ціновий ризик), кредитного ризику та ризику ліквідності. Основними цілями управління фінансовими ризиками є визначення лімітів ризику й нагляд за тим, щоб ці ліміти не перевищувались. Управління операційними та юридичними ризиками має на меті забезпечення належного функціонування внутрішніх процедур та політики, що спрямовані на мінімізацію цих ризиків.

Кредитний ризик. Група наражається на кредитний ризик, який визначається як ризик того, що одна із сторін операції з фінансовим інструментом спричинить фінансові збитки другій стороні внаслідок невиконання зобов'язання за договором. Кредитний ризик виникає в результаті кредитних та інших операцій Групи з контрагентами, внаслідок яких виникають фінансові активи.

Максимальний рівень кредитного ризику Групи відображається в балансовій вартості фінансових активів у звіті про фінансовий стан. Для гарантій та зобов'язань надати кредити максимальний рівень кредитного ризику дорівнює сумі зобов'язання (див. Примітку 34). Управління кредитним ризиком здійснюється шляхом прийняття стратегічних рішень про рівень толерантності до кредитного ризику (апетиту на кредитний ризик), затвердження параметрів кредитування, опрацювання принципів і процесів оцінки кредитного ризику, впровадження та вдосконалення інструментів оцінки ризику, які дозволяють зберегти його рівень у межах, прийнятних для Групи, розвитку інформаційних інструментів, які автоматизують процес оцінки кредитного ризику та забезпечують відповідну якість і цілісність даних, які використовуються у цьому процесі, планування діяльності та наданні рекомендацій, отримання застави та за допомогою інших засобів зменшення кредитного ризику, як зазначено у Примітці 9.

Група структурує рівні кредитного ризику, на який вона наражається, шляхом встановлення лімітів суми ризику, що виникає у зв'язку з одним позичальником або групою позичальників. Керівництво регулярно затверджує ліміти рівня кредитного ризику за видами кредитів. Такі ризики регулярно контролюються та переглядаються принаймні щороку або частіше.

У Групі створені повноважні корпоративні органи, які відповідають за затвердження кредитних лімітів по окремих позичальниках:

- Наглядова Рада Банку аналізує та затверджує кредитні пропозиції понад 5,0 мільйонів доларів США та понад 6,25 мільйонів доларів США при реструктуризації кредитної заборгованості;
- Правління Банку аналізує та затверджує кредитні пропозиції до 5,0 мільйонів доларів США та до 6,25 мільйонів доларів США при реструктуризації кредитної заборгованості;
- Кредитний комітет Банку аналізує та затверджує кредитні пропозиції до 30 мільйонів гривень, Малий кредитний комітет Банку та Малий Комітет у справах реструктуризації - до 5 мільйонів гривень, а Комітет у справах реструктуризації - до 5 мільйонів доларів США. Засідання Кредитного комітету Банку та Малеого кредитного комітету проводяться здебільшого двічі на тиждень, а Комітету у справах реструктуризації та Малеого Комітету у справах реструктуризації здебільшого один раз на тиждень.
- Окремо надано повноваження на одноосібне прийняття нових кредитних рішень Заступникам Голови Правління Банку, директорам окремих департаментів Банку із максимальним лімітом до 1,25 мільйонів гривень.

31 Управління фінансовими ризиками (продовження)

- Директорам самостійних відділень надано ліміти повноважень на одноосібне прийняття нових кредитних рішень із максимальним лімітом до 0,1 мільйона гривень.

Кредитні заявки від менеджерів по роботі з клієнтами передаються до відповідного підрозділу, який здійснює кредитний аналіз і приймає рішення чи передає до відповідного кредитного комітету для затвердження кредитного ліміту відповідно до компетенції. Також управління кредитним ризиком частково здійснюється шляхом одержання застави та корпоративних і особистих гарантій.

Група аналізує кредити за строками прострочення та у подальшому контролює прострочені залишки. Таким чином, керівництво вважає за доцільне надавати інформацію про строки прострочення та інші дані про кредитний ризик, як це описано у Примітках 8, 9, 10 та 14.

Кредитний ризик позабалансових фінансових інструментів визначається як можливість збитків через невиконання контрактних зобов'язань іншою стороною фінансового інструменту. Група застосовує таку ж кредитну політику щодо умовних зобов'язань, як і до балансових фінансових інструментів: встановлено процедури затвердження, контроль рівня ризику та процедури моніторингу.

До відома колективних органів управління Банку щомісячно доводиться звіт про аналіз якості кредитного портфеля із детальним аналізом рівня кредитного ризику по кредитному портфелю в цілому та по напрямках кредитування.

Крім того, Банк дотримується системи внутрішніх лімітів концентрації, що складається з спрямованих довготривалих стратегій Банку в частині структури окремих сегментів кредитного портфеля та лімітів концентрації, встановлених для окремих секторів економіки.

З метою недопущення перевищення лімітів концентрації, вказані ліміти підлягають моніторингу (контролю). Моніторинг лімітів концентрації здійснюється щомісячно та щоквартально Департаментом кредитного ризику. Результати моніторингу підлягають презентації у складі управлінської звітності щодо ризиків Правлінню Банку та Наглядовій Раді.

Для запобігання критичних втрат внаслідок виникнення кредитного ризику Банком здійснюється постійний контроль дотримання нормативних значень кредитного ризику, встановлених НБУ.

Станом на 31 грудня 2018 року норматив максимального розміру кредитного ризику Групи на одного контрагента (Н7к), який визначається як співвідношення суми всіх вимог банку до контрагента або групи пов'язаних контрагентів та всіх фінансових зобов'язань, наданих банком щодо контрагента або групи пов'язаних контрагентів, до регулятивного капіталу банку, становив 4,21%, при нормативному значенні не більше 25% (значення нормативу станом на 31 грудня 2017 року становило 4,83%).

Станом на 31 грудня 2018 року норматив великих кредитних ризиків Групи (Н8к), який визначається як співвідношення суми всіх великих кредитних ризиків щодо контрагентів, груп пов'язаних контрагентів, усіх пов'язаних з банком осіб до регулятивного капіталу банку, становив 0,00%, при нормативному значенні не більше 800% (значення нормативу станом на 31 грудня 2017 року становило 0,00%).

Ринковий ризик. Група наражається на ринкові ризики, що виникають у зв'язку з відкритими позиціями (а) валют, (б) процентних ставок та (в) інструментів капіталу, які великою мірою залежать від загальних та специфічних ринкових змін. Правління Банку встановлює ліміти сум ризику, що може бути прийнятий Банком, та контролює їх дотримання. Проте застосування такого підходу не запобігає виникненню збитків за межами цих лімітів у випадку більш суттєвих ринкових змін.

Валютний ризик. Керівництво визначає ліміти ризиків по валютах та загальний прийнятний рівень ризику за позиціями «овернайт» та протягом дня (контроль здійснюється періодично). Група наражається на валютний ризик у зв'язку з відкритими позиціями по різних валютах. Ці позиції розраховуються як різниця між активами та зобов'язаннями в однаковій валюті на звітну дату. Група оцінює, контролює та встановлює ліміти для довгих та коротких відкритих валютних позицій, використовуючи українську гривню в якості базисної валюти. Для Банку ліміти за відкритими валютними позиціями встановлюються на рівні, визначеному нормативними вимогами НБУ, та розраховуються як співвідношення відкритої валютної позиції до регулятивного капіталу Банку. Дотримання цих лімітів контролює Департамент ринкового та операційного ризику щодня. Департамент ринкового та операційного ризику щотижня подає звіти Комітету з управління активами, пасивами та тарифами (КУАПІТ).

Примітки до консолідованої фінансової звітності банківської групи – 31 грудня 2018 року

31 Управління фінансовими ризиками (продовження)

У поданій нижче таблиці наведено концентрацію валютного ризику Групи станом на звітну дату:

У тисячах гривень	На 31 грудня 2018 року				На 31 грудня 2017 року			
	Монетарні фінансові активи	Монетарні фінансові зобов'язання	Похідні фінансові інструменти	Чиста позиція	Монетарні фінансові активи	Монетарні фінансові зобов'язання	Похідні фінансові інструменти	Чиста позиція
Долари США	4 022 096	3 889 035	(63 885)	69 176	3 839 239	3 857 917	(6 361)	(25 039)
Євро	2 406 912	2 420 955	1 436	(12 607)	1 596 287	1 606 050	-	(9 763)
Фунти стерлінгів	10 995	9 452	-	1 543	16 088	15 701	-	386
Російські рублі	29 409	25 635	-	3 774	30 090	29 963	-	127
Інше	123 361	125 843	12 751	10 269	140 852	137 489	6 329	9 692

Наведений вище аналіз включає лише монетарні активи та зобов'язання. На думку керівництва, інвестиції в інструменти капіталу та немонетарні активи не призведуть до виникнення суттєвого валютного ризику. Окрім відображеного в таблиці вище на 31 грудня 2018 року валютний ризик Групи може виникнути по резервах під нефінансові зобов'язання, в сумі 500 тисяч доларів США та 70 тисяч євро.

Нижче в таблиці показано зміну фінансового результату та капіталу внаслідок обґрунтовано можливих змін курсів обміну валют по відношенню до функціональної валюти Банку та компанії під спільним контролем, що використовувались на звітну дату, при незмінності всіх інших змінних характеристик:

У тисячах гривень	На 31 грудня 2018 року		На 31 грудня 2017 року	
	Вплив на фінансовий результат	Вплив на капітал	Вплив на фінансовий результат	Вплив на капітал
Зміцнення долара США на 10% (у 2017 році – зміцнення на 10%)	5 672	5 672	(2 053)	(2 053)
Послаблення долара США на 10% (у 2017 році – послаблення на 10%)	(5 672)	(5 672)	2 053	2 053
Зміцнення євро на 10% (у 2017 році – зміцнення на 10%)	(1 034)	(1 034)	(801)	(801)
Послаблення євро на 10% (у 2017 році – послаблення на 10%)	1 034	1 034	801	801
Зміцнення російського рубля на 10% (у 2017 році – зміцнення на 10%)	309	309	10	10
Послаблення російського рубля на 10% (у 2017 році – послаблення на 10%)	(309)	(309)	(10)	(10)
Зміцнення інших валют на 10% (у 2017 році – зміцнення на 10%)	969	969	826	826
Послаблення інших валют на 10% (у 2017 році – послаблення на 10%)	(969)	(969)	(826)	(826)

Ризик був розрахований лише для монетарних статей у валютах, інших ніж функціональна валюта.

Ризик процентної ставки. Група наражається на ризик у зв'язку з впливом коливань домінуючих рівнів ринкової процентної ставки на його фінансовий стан та грошові потоки. Процентна маржа може збільшуватися в результаті таких змін, але може також зменшуватися або приносити збитки в разі несподіваних змін.

Якби станом на 31 грудня 2018 року процентні ставки за фінансовими інструментами з плаваючою відсотковою ставкою, деномінованими в доларах США, були на 200 базисних пунктів вище/нижче при незмінності всіх інших змінних, прибуток за рік був би на 2 970 тисяч гривень вище/нижче (на 31 грудня 2017 року прибуток за рік був би на 2 964 тисячі гривень вище/нижче) переважно через збільшення/зменшення процентних витрат по зобов'язаннях зі змінною відсотковою ставкою.

Якби станом на 31 грудня 2018 року процентні ставки за фінансовими інструментами з плаваючою відсотковою ставкою, деномінованими в євро, були на 200 базисних пунктів вище/нижче при незмінності всіх інших змінних, прибуток за рік був би на 13 521 тисяч гривень вище/нижче (на 31 грудня 2017 року прибуток за рік був би на 11 378 тисяч гривень вище/нижче, якби процентні ставки були на 200 базисних пунктів вище/нижче) переважно через збільшення/зменшення процентних доходів по кредитах зі змінною відсотковою ставкою.

31 Управління фінансовими ризиками (продовження)

Якби станом на 31 грудня 2018 року процентні ставки за фінансовими інструментами з плаваючою відсотковою ставкою, номінованими в українських гривнях, були на 200 базисних пунктів вище/нижче при незмінності всіх інших змінних, прибуток за рік був би на 95 902 тисячі гривень вище/нижче (на 31 грудня 2017 року прибуток за рік був би на 59 166 тисяч гривень вище/нижче, якби процентні ставки були на 200 базисних пунктів вище/нижче) через збільшення/зменшення процентних доходів по кредитах зі змінною відсотковою ставкою.

Група здійснює моніторинг процентних ставок по фінансових інструментах. Нижче в таблиці подані ефективні процентні ставки за процентними фінансовими інструментами станом на кінець відповідної звітної дати:

% річних	2018 рік				2017 рік			
	Гривні	Долари США	Євро	Інші валюти	Гривні	Долари США	Євро	Інші валюти
Активи								
Грошові кошти та їх еквіваленти								
- Кореспондентські рахунки в інших банках на які нараховуються відсотки	0%	1%	0%	0%	0%	1%	0%	1%
- Депозитні сертифікати Національного банку України	18%	-	-	-	14%	-	-	-
Заборгованість інших банків	16%	-	-	-	13%	-	-	-
Кредити та аванси клієнтам								
- з фіксованою ставкою	23%	6%	5%	8%	23%	8%	6%	9%
- зі змінюваною ставкою	17%	7%	5%	-	19%	10%	7%	-
Інвестиційні цінні папери, що оцінюються за справедливою вартістю з визнанням переоцінки через інший сукупний дохід (2017 р.- для подальшого продажу)	19%	6%	4%	-	19%	6%	4%	-
Інвестиційні цінні папери, що оцінюються за амортизованою вартістю (2017 р. - до погашення)	-	6%	4%	-	-	8%	-	-
Зобов'язання								
Заборгованість перед іншими банками								
- з фіксованою ставкою	-	-	0%	2%	13%	2%	-	-
- зі змінюваною ставкою	-	-	-	-	-	-	-	-
Кошти інших фінансових організацій								
- з фіксованою ставкою	15%	-	-	-	-	-	-	-
- зі змінюваною ставкою	10%	-	-	-	12%	-	-	-
Кошти клієнтів								
- поточні та розрахункові рахунки	1%	0%	0%	0%	1%	0%	0%	0%
- строкові депозити	16%	2%	0%	-	13%	2%	1%	-
Випущені боргові цінні папери	16%	-	-	-	15%	-	-	-

Позначка «-» у таблиці означає, що Група не має відповідних активів або зобов'язань у відповідній валюті.

Якщо не вказано інше, інформація у таблиці стосується фіксованих ставок.

31 Управління фінансовими ризиками (продовження)

Інший ціновий ризик. Група наражається на ризик дострокового погашення внаслідок надання кредитів з фіксованою процентною ставкою, в тому числі іпотечних кредитів, які надають позичальнику право дострокового погашення кредитів. Фінансовий результат та капітал Групи за поточний рік і на поточну звітну дату не зазнали б суттєвого впливу змін у обсягах дострокового погашення, оскільки такі кредити відображаються за амортизованою вартістю, а сума дострокового погашення дорівнює або майже дорівнює амортизованій вартості кредитів та авансів клієнтам.

Концентрація географічного ризику. Географічний аналіз активів та зобов'язань Групи станом на 31 грудня 2018 року наведено нижче:

<i>У тисячах гривень</i>	Україна	Країни ОЕСР	Інші країни	Всього
Активи				
Грошові кошти та їх еквіваленти	1 185 824	957 724	13 798	2 157 346
Заборгованість інших банків	8 436	-	-	8 436
Кредити та аванси клієнтам	9 652 115	965	1 415	9 654 495
Інвестиційні цінні папери	3 783 284	-	-	3 783 284
Інші фінансові активи	49 271	113	28	49 412
Всього фінансових активів	14 678 930	958 802	15 241	15 652 973
Нефінансові активи	1 253 576	870	-	1 254 446
Всього активів	15 932 506	959 672	15 241	16 907 419
Зобов'язання				
Заборгованість перед іншими банками	1 109 314	912 230	-	2 021 544
Кошти клієнтів	11 793 264	102 887	28 024	11 924 175
Кошти інших фінансових організацій	102 501	58 010	-	160 511
Випущені боргові цінні папери	44 856	259 220	-	304 076
Інші фінансові зобов'язання	124 224	17 362	1	141 587
Всього фінансових зобов'язань	13 174 159	1 349 709	28 025	14 551 893
Нефінансові зобов'язання	151 513	183	40	151 736
Всього зобов'язань	13 325 672	1 349 892	28 065	14 703 629
Чиста балансова позиція	2 606 834	(390 220)	(12 824)	2 203 790
Зобов'язання, пов'язані з кредитуванням	109 217	-	-	109 217

Активи, зобов'язання та зобов'язання, пов'язані з кредитуванням, були класифіковані виходячи з країни, резидентом якої є контрагент. Грошові кошти у касі, приміщення, вдосконалення орендованого майна та обладнання були класифіковані відповідно до країни їх фізичного знаходження.

31 Управління фінансовими ризиками (продовження)

Географічний аналіз активів та зобов'язань Групи станом на 31 грудня 2017 року поданий далі:

<i>У тисячах гривень</i>	Україна	Країни ОЕСР	Інші країни	Всього
Активи				
Грошові кошти та їх еквіваленти	1 053 558	1 260 912	7 588	2 322 058
Заборгованість інших банків	9 676	5 694	-	15 370
Кредити та аванси клієнтам	7 884 529	227	334	7 885 090
Інвестиційні цінні папери для подальшого продажу	1 924 325	-	-	1 924 325
Цінні папери до погашення	1 185 365			1 185 365
Інші фінансові активи	35 138	2	3	35 143
Всього фінансових активів	12 092 591	1 266 835	7 925	13 367 351
Нефінансові активи	1 063 438	3 995	2 939	1 070 372
Всього активів	13 156 029	1 270 830	10 864	14 437 723
Зобов'язання				
Заборгованість перед іншими банками	875 278	749 221	-	1 624 499
Кошти клієнтів	10 697 776	89 678	56 627	10 844 081
Кошти інших фінансових організацій	102 465	-	-	102 465
Випущені боргові цінні папери	4 759	-	-	4 759
Інші фінансові зобов'язання	44 188	10 821	92	55 101
Всього фінансових зобов'язань	11 724 466	849 720	56 719	12 630 905
Нефінансові зобов'язання	123 240	13	32	123 285
Всього зобов'язань	11 847 706	849 733	56 751	12 754 190
Чиста балансова позиція	1 308 323	421 097	(45 887)	1 683 533
Зобов'язання, пов'язані з кредитуванням	27 693	-	-	27 693

Ризик ліквідності. Ризик ліквідності – це ризик того, що підприємство зіштовхнеться з труднощами при виконанні фінансових зобов'язань. Група щодня зіштовхується з цим ризиком у зв'язку з вимогами щодо використання її вільних грошових коштів за депозитами «овернайт», поточними рахунками, депозитами, строк погашення яких настає незабаром, наданням кредитів, гарантіями та у зв'язку з процентною маржею та іншими вимогами щодо похідних інструментів, розрахунків за якими здійснюється грошовими коштами. Група не володіє грошовими ресурсами, достатніми для покриття всіх цих потреб, оскільки досвід показує, що мінімальний рівень реінвестування коштів, строк погашення яких настає, можна передбачити з високою ймовірністю. Управління ризиком ліквідності здійснює Комітет з управління активами, пасивами і тарифів Банку.

Група прагне підтримувати стабільну базу фінансування, яка складається переважно із заборгованості перед іншими банками, депозитів юридичних та фізичних осіб, боргових цінних паперів та субординованого боргу, а також інвестує кошти у портфелі ліквідних активів для того, щоб мати можливість оперативної та безперешкодно виконати непередбачувані вимоги щодо ліквідності.

Управління ліквідністю Групи вимагає проведення аналізу рівня ліквідних активів, необхідного для врегулювання зобов'язань при настанні строку їх погашення, забезпечення доступу до різних джерел фінансування, наявності планів у випадку виникнення проблем з фінансуванням та здійснення контролю за відповідністю балансових нормативів ліквідності нормативним вимогам.

Група щоквартально розраховує нормативи ліквідності відповідно до вимог Національного банку України. Ці нормативи включають:

- норматив поточної ліквідності (Н5к), який розраховується як співвідношення ліквідних активів до зобов'язань зі строком погашення, який не перевищує 31 календарний день. Станом на 31 грудня 2018 року цей норматив складав 51,92%, при мінімальному значенні нормативу не менше 40% (значення нормативу станом на 31 грудня 2017 року становило 47,56%, при мінімальному значенні 40%).
- норматив короткострокової ліквідності (Н6к), який розраховується як відношення ліквідних активів до зобов'язань зі строком погашення до одного року. Станом на 31 грудня 2018 року цей норматив складав 70,38%, при мінімальному значенні нормативу не менше 60% (значення нормативу станом на 31 грудня 2017 року становило 69,13%, при мінімальному значенні 60%).

31 Управління фінансовими ризиками (продовження)

У 2018 році Національний Банк України впровадив новий пруденційний норматив для українських банків – коефіцієнт покриття ліквідністю або LCR (англ. Liquidity Coverage Ratio). Станом за 31 грудня 2018 року Банком було порушено фактичне середньоарифметичне значення коефіцієнта покриття ліквідності (LCR) в іноземній валюті та коефіцієнт покриття ліквідності (LCR) у іноземній валюті на кінець 2018 року, яке становило 38,3% та 42,92% відповідно, при нормативному значенні не менше 50%. У зв'язку з недотриманням нормативних значень показника LCR у іноземній валюті та на запит Національного Банку України (НБУ) – Банк розробив план заходів для досягнення нормативного значення відповідних показників. Банк комунікував до НБУ, що починаючи з 9 січня 2019 року Банк на щоденній основі дотримується показника LCR у іноземній валюті на рівні більше 50% і з 24 січня – середньоарифметичного значення показника за 30 днів.

Інформацію про позицію ліквідності фінансових активів та зобов'язань отримує Департамент казначейства. Департамент казначейства забезпечує наявність достатнього портфелю короткострокових ліквідних активів, який переважно складається з ліквідних цінних паперів, депозитів у банках та інших міжбанківських інструментів, для підтримки достатнього рівня ліквідності.

У поданих нижче таблицях показані зобов'язання Групи за визначеними в угодах строками погашення, що залишилися. Суми у таблиці – це недисконтовані грошові потоки за угодами, в тому числі загальна сума зобов'язань з надання кредитів та фінансових гарантій. Ці недисконтовані грошові потоки відрізняються від сум, відображених у звіті про фінансовий стан, оскільки балансові суми базуються на дисконтованих грошових потоках.

Якщо сума, що підлягає виплаті, не є фіксованою, сума в таблиці визначається виходячи з умов, існуючих на кінець звітного періоду. Валютні виплати перераховуються із використанням обмінного курсу спот на звітну дату.

Нижче у таблиці поданий аналіз фінансових зобов'язань за строками погашення станом на 31 грудня 2018 року:

<i>У тисячах гривень</i>	До запитання та до 1 місяця	1-12 місяців	12 місяців - 5 років	Понад 5 років	Всього
Зобов'язання					
Заборгованість перед іншими банками	2 021 546	-	-	-	2 021 546
Кошти клієнтів	8 114 890	3 873 044	66 156	40 844	12 094 934
Випущенні боргові цінні папери	13 424	313 785	-	-	327 209
Кошти інших фінансових організацій	106 755	67 678	-	-	174 433
Інші фінансові зобов'язання	141 549	32	2	4	141 587
Зобов'язання, пов'язані з кредитуванням	2 345 838	-	-	-	2 345 838
Контракти на умовах спот та форвард					
- надходження	71 712	-	-	-	71 712
- виплати	(71 487)	-	-	-	(71 487)
Всього потенційних майбутніх виплат за фінансовими зобов'язаннями	12 744 227	4 254 539	66 158	40 848	17 105 772

Нижче у таблиці поданий аналіз недисконтованих грошових потоків за фінансовими зобов'язаннями за строками погашення станом на 31 грудня 2017 року:

<i>У тисячах гривень</i>	До запитання та до 1 місяця	1-12 місяців	12 місяців - 5 років	Понад 5 років	Всього
Зобов'язання					
Заборгованість перед іншими банками	1 625 557	-	-	-	1 625 557
Кошти клієнтів	7 381 109	3 458 979	119 690	36 662	10 996 440
Кредити від міжнародних та інших організацій	1 029	11 094	109 170	-	121 293
Випущенні боргові цінні папери	63	5 380	-	-	5 443
Інші фінансові зобов'язання	40 307	14 797	-	-	55 104
Зобов'язання, пов'язані з кредитуванням	1 938 482	-	-	-	1 938 482
Контракти на умовах спот та форвард					
- надходження	(6 329)	-	-	-	(6 329)
- виплати	6 361	-	-	-	6 361
Всього потенційних майбутніх виплат за фінансовими зобов'язаннями	10 986 579	3 490 250	228 860	36 662	14 742 351

Примітки до консолідованої фінансової звітності банківської групи – 31 грудня 2018 року**31 Управління фінансовими ризиками (продовження)**

Кошти клієнтів відображені у вказаному аналізі за строками, що залишились до погашення відповідно до контрактів. Проте, відповідно до Цивільного кодексу України, для депозитних договорів, що були укладені до 6 червня 2015 року, фізичні особи мають право вилучати кошти з рахунків до настання строку погашення, втрачаючи при цьому право на нараховані проценти. Деякі депозитні контракти з юридичними особами передбачають можливість зняття коштів достроково. Деякі депозитні контракти з фізичними особами, укладені після 6 червня 2015 року також передбачають можливість зняття коштів достроково. Однак керівництво вважає зважаючи на досвід що більшість контрагентів не будуть вимагати кошти достроково.

Станом на 31 грудня 2018 та 2017 років недисконтвані грошові потоки за коштами клієнтів з правом дострокового вилучення коштів за строками погашення представлені наступним чином:

<i>In thousands of hryvnias</i>	До запитання та до 1 місяця	1-12 місяців	12 місяців - 5 років	Понад 5 років	Всього
На 31 грудня 2018 року	392 285	2 012 117	45 275	29 764	2 479 441
На 31 грудня 2017 року	638 733	2 359 804	99 855	30 958	3 129 350

Нижче наведено вартості фінансових активів та зобов'язань за контрактними строками погашення на 31 грудня 2018 року:

<i>У тисячах гривень</i>	До запитання та до 1 місяця	1-12 місяців	12 місяців - 5 років	Понад 5 років	Всього
На 31 грудня 2018 року					
Фінансові активи	3 328 676	5 937 698	5 559 026	827 573	15 652 973
Фінансові зобов'язання	(10 384 958)	(4 075 728)	(61 807)	(29 400)	(14 551 893)
Чистий розрив ліквідності на основі очікуваних термінів погашення	(7 056 282)	1 861 970	5 497 219	798 173	1 101 080
Контракти на умовах спот та форвард					
- надходження	71 712	-	-	-	71 712
- сплати	(71 487)	-	-	-	(71 487)
На 31 грудня 2017 року					
Фінансові активи	3 935 820	4 148 478	4 664 955	618 098	13 367 351
Фінансові зобов'язання	(9 016 417)	(3 376 767)	(207 154)	(30 567)	(12 630 905)
Чистий розрив ліквідності на основі очікуваних термінів погашення	(5 080 597)	771 711	4 457 801	587 531	736 446
Контракти на умовах спот та форвард					
- надходження	6 329	-	-	-	6 329
- сплати	(6 361)	-	-	-	(6 361)

Відповідність та/або контрольована невідповідність строків погашення і процентних ставок активів та зобов'язань має фундаментальне значення для керівництва. Повна відповідність для банків нехарактерна, оскільки операції часто мають різний характер та невизначений термін. Позиція невідповідності потенційно може збільшити прибутковість, але також може збільшити ризик збитків. Строки активів та зобов'язань і спроможність заміни (за прийнятною вартістю) процентних зобов'язань після настання строку їх погашення є важливими чинниками оцінки ліквідності Групи та його реакції на зміни процентної ставки та курсу обміну валют.

На думку керівництва, незважаючи на те, що значна частина коштів клієнтів представлена рахунками до запитання, диверсифікація цих рахунків за кількістю і типом вкладників і минулий досвід Групи дозволяє стверджувати, що ці кошти клієнтів являють собою довгострокове та стабільне джерело фінансування Групи.

Група має відкриту кредитну лінію з материнською компанією PKO Bank Polski SA на 30 мільйонів доларів США. Група може використовувати цю кредитну лінію для поповнення обігових коштів та підтримки оперативної ліквідності.

32 Управління капіталом

Мета Групи при управлінні капіталом полягає у забезпеченні (i) дотримання вимог до капіталу Банку, встановлених Національним банком України, (ii) спроможності Групи функціонувати як безперервно діюче підприємство. На думку керівництва, загальна сума капіталу, управління яким здійснює Група, дорівнює сумі капіталу, показаного у звіті про фінансовий стан. Сума капіталу, управління яким здійснює Група станом на 31 грудня 2018 року, складає 2 203 790 тисяч гривень (на 31 грудня 2017 року - 1 683 533 тисяч гривень). Контроль за дотриманням нормативу достатності капіталу Банку, встановленого Національним банком України, здійснюється щодавно. Інші цілі управління капіталом оцінюються щорічно.

Банк

Відповідно до чинного законодавства України банки зобов'язані формувати резервний фонд на покриття непередбачених збитків по всіх статтях активів та позабалансових зобов'язаннях. Розмір резервного фонду має складати 25% розміру регулятивного капіталу банку, але не менше ніж 25% зареєстрованого статутного капіталу банку. Резервний фонд формується за рахунок відрахування з чистого прибутку звітного року, що залишається у розпорядженні банку після сплати податків та інших обов'язкових платежів, а також з нерозподіленого прибутку попередніх років.

Розмір відрахувань до резервного фонду має бути не менше 5% від прибутку банку до досягнення ним 25% розміру регулятивного капіталу банку.

Якщо діяльність банку може створювати загрозу інтересам вкладників та інших кредиторів банку, то Національний банк України має право вимагати від банку збільшення розміру резервного фонду та щорічних відрахувань до нього. Якщо внаслідок діяльності банку розмір регулятивного капіталу зменшився до суми, що є меншою, ніж розмір статутного капіталу, то щорічні відрахування до резервного фонду мають становити 10 відсотків чистого прибутку банку до досягнення ним розміру 35 відсотків від статутного капіталу банку.

Резервний фонд банку може бути використаний тільки на покриття збитків банку за результатами звітного року згідно з рішенням ради банку (Наглядової ради) та в порядку, що встановлений загальними зборами його учасників. При цьому, жодних обмежень щодо можливості розподілу резервного фонду між учасниками банку при його ліквідації після задоволення всіх вимог кредиторів діючим законодавством України не передбачено.

Станом на 31 грудня 2018 року резервний фонд Банку складає 80 394 тисячі гривень (31 грудня 2017 року – 40 176 тисяч гривень).

В листопаді 2017 року відбулось повне погашення субординованої позики перед РКО ВР SA, яка враховувалась до додаткового капіталу.

Відповідно до існуючих вимог до капіталу, встановлених Національним банком України, банки повинні утримувати відношення регулятивного капіталу до активів, зважених з урахуванням ризику («норматив достатності регулятивного капіталу»), на рівні, що є вищим за обов'язкове мінімальне значення. Нижче в таблиці показаний регулятивний капітал на підставі звітів Банку, підготовлених відповідно до вимог НБУ, який складається з таких компонентів:

<i>У тисячах гривень</i>	2018 рік	2017 рік
Основний капітал	1 238 745	879 995
Додатковий капітал	567 430	530 552
Відвернення	(10)	(10)
Всього регулятивного капіталу	1 806 165	1 410 537

Станом на 31 грудня 2018 року та 31 грудня 2017 року Банк дотримувався вимог щодо мінімального розміру нормативу достатності (адекватності) регулятивного капіталу (H2), що має становити не менше 10%. Значення нормативу H2 на 31 грудня 2018 становить 17% (31 грудня 2017 року: 15%).

32 Управління капіталом (продовження)

Приватні інвестиції

На 31 грудня 2018 р. і 31 грудня 2017 р. Компанія виконує вимоги до товариств з обмеженою відповідальністю щодо додатного значення чистих активів. Крім того, на 31 грудня 2018 р. та на 31 грудня 2017 р. Компанія відповідає вимогам Положення про Державний реєстр фінансових установ, згідно з якими фінансові компанії повинні підтримувати мінімальну суму власного капіталу на рівні, не нижчому за суму, встановлену Положенням на момент їх внесення до Державного реєстру фінансових установ (5 000 тисяч гривень для Компанії).

Банківська Група

Відповідно до Постанови національного банку України № 254 від 20.06.2012 зі змінами, банківські групи повинні утримувати регулятивний капітал на рівні не нижчому за необхідний розмір, що є розрахунковою величиною та визначається згідно Глави 2 вказаної Постанови. Станом на 31 грудня 2018 року та 31 грудня 2017 року Банківська Група дотримувалася необхідного розміру регулятивного капіталу банківської групи.

Станом на 31 грудня 2018 року та 31 грудня 2017 регулятивний капітал Групи перевищував мінімально необхідний розмір.

33 Умовні та інші зобов'язання

Судові процедури. В ході нормального ведення бізнесу Група час від часу одержує претензії. Виходячи з власної оцінки та внутрішніх і зовнішніх професійних консультацій, керівництво Групи вважає, що Група не зазнає суттєвих ненарахованих збитків у результаті судових позовів. Загальна сума створеного резерву за судовими позовами становить 21 857 тисяч гривень станом на 31 грудня 2018 року (станом на 31 грудня 2017 року - 9 313 тисяч гривень).

Зміни в резервах під потенційні зобов'язання становлять:

<i>У тисячах гривень</i>	Прим.	2018 рік	2017 рік
Резерв за зобов'язаннями на 1 січня	21	9 313	2 929
Резерв протягом року		15 819	8 520
Суми, використані протягом року		(3 123)	(2 226)
Курсові різниці		(152)	90
Резерв за зобов'язаннями на 31 грудня	21	21 857	9 313

На 31 грудня 2018 р. Приватні Інвестиції є стороною кількох судових процесів за участю її позичальника МПП ВКФ «Гелікон». Один із цих процесів стосується відшкодування 90% суми, на яку справедлива вартість майна, на яке було звернене стягнення, перевищує валову суму кредитів, наданих ТОВ «Гелікон», на дату звернення стягнення за заставою. Виходячи з оцінки вартості зазначеного майна на дату звернення стягнення, проведеної оцінювачем, якого залучив суд, МПП ВКФ «Гелікон» заявляє, що Приватні Інвестиції зобов'язана відшкодувати 49 733 тисячі гривень та додаткові 43 700 тисяч гривень з урахуванням інфляції. На 31 грудня 2018 р. балансова вартість майна, на яке було звернене стягнення і яке є предметом судового слухання у рамках цієї справи, становить 72 330 тисяч гривень. Однак, за твердженням Приватних Інвестицій, валова сума кредитів цього позичальника була більшою за суму, визначену в результаті оцінки вартості майна на вимогу суду на дату звернення стягнення, оскільки кредити були деноміновані в доларах США, і позичальник повинен був застосувати курс обміну, чинний на дату звернення стягнення, а не на дату, коли Приватні Інвестиції придбала кредит у пов'язаної сторони. Управлінський персонал вважає, що Приватні Інвестиції зможуть захистити свою позицію у суді. Проте, якщо цього не станеться, у Приватних Інвестицій може виникнути зобов'язання щодо відшкодування надлишкової вартості і відповідних штрафів за визначенням суду.

Податкове законодавство. Для української системи оподаткування характерним є наявність численних податків і законодавство, що часто змінюється, яке може застосовуватися ретроспективно, мати різне тлумачення, а в деяких випадках є суперечливим. Нерідко виникають протиріччя у трактуванні податкового законодавства між місцевою, обласною та державною податковими адміністраціями та між Міністерством фінансів та іншими державними органами. Податкові декларації підлягають перевірці з боку різних органів влади, які відповідно до законодавства уповноважені застосовувати суворі штрафні санкції, а також стягувати пеню. Податковий рік залишається відкритим для податкових перевірок протягом трьох наступних календарних років, однак за певних обставин податковий рік може залишатися відкритим довше.

33 Умовні та інші зобов'язання (продовження)

Ці факти створюють значно серйозніші податкові ризики, ніж ті, які є типовими для країн із більш розвиненими системами оподаткування. Управлінський персонал вважає, виходячи зі свого тлумачення податкового законодавства, офіційних роз'яснень і судових рішень, що податкові зобов'язання були належним чином відображені в обліку. Однак відповідні органи можуть тлумачити зазначені вище положення інакше і вплив на цю консолідовану фінансову звітність, якщо вони зможуть довести правомірність своєї позиції, може бути суттєвим.

Управлінський персонал вважає, що він виконує всі вимоги чинного податкового законодавства. Проте не може існувати впевненості у тому, що податкові органи не матимуть іншої думки щодо відповідності Групи чинному податковому законодавству і не застосують штрафні санкції. У цій консолідованій фінансовій звітності не був створений резерв по потенційних штрафних санкціях, пов'язаних з оподаткуванням.

Зобов'язання по капітальних витратах. Станом на 31 грудня 2018 року Група мала капітальні зобов'язання, передбачені контрактами, щодо приміщень та обладнання на загальну суму 7 640 тисяч гривень (на 31 грудня 2017 року – 5 984 тисячі гривень), та щодо нематеріальних активів – 2 754 тисячі гривень (на 31 грудня 2017 року – 2 920 тисяч гривень).

Група виділила ресурси, необхідні для виконання цих зобов'язань. Керівництво Групи вважає, що майбутні чисті доходи та фінансування будуть достатніми для покриття цих та подібних зобов'язань.

Зобов'язання за оперативною орендою. Майбутні недисконтовані мінімальні орендні платежі за договорами операційної оренди склали:

<i>У тисячах гривень</i>	2018 рік	2017 рік
- до 1 року	66 388	59 215
- від 1 до 5 років	80 677	48 650
- понад 5 років	18 126	11 597
Разом	165 191	119 462

На 31 грудня 2018 року майбутні недисконтовані мінімальні орендні платежі за договорами операційної оренди, які Група планує визнати як додаткові зобов'язання з оренди склали 150 022 тисячі гривень (без короткострокових угод та угод стосовно об'єктів з низькою вартістю).

Зобов'язання, пов'язані з кредитуванням. Головною метою цих інструментів є забезпечення наявності грошових коштів для задоволення фінансових потреб клієнтів. Гарантії та акредитиви «стендбай», які являють собою безвідкличні гарантії того, що Група здійснить платежі на користь третіх сторін у випадку невиконання клієнтами своїх зобов'язань, мають той самий кредитний ризик, що і кредити. Документарні та товарні акредитиви, що являють собою письмові зобов'язання Групи за дорученням своїх клієнтів, які уповноважують треті сторони вимагати від Групи оплати у встановлених сумах відповідно до конкретних умов, забезпечуються партіями товару, до яких вони відносяться, або грошовими депозитами, отже, мають менший рівень ризику, ніж кредити.

Зобов'язання щодо надання кредитів являють собою невикористані суми, призначені для кредитування у формі кредитів, гарантій та акредитивів. Стосовно кредитного ризику за зобов'язаннями щодо надання кредитів Група наражається на потенційні збитки в загальній сумі невикористаних зобов'язань у разі списання невикористаної суми таких кредитів. Проте можлива сума збитків є меншою за загальну суму невикористаних зобов'язань, оскільки виконання більшості зобов'язань щодо надання кредитів залежить від дотримання клієнтами певних кредитних стандартів. Група відстежує строки до погашення зобов'язань щодо надання кредитів, оскільки більш довгострокові зобов'язання зазвичай характеризуються вищим кредитним ризиком, ніж короткострокові.

Станом на 31 грудня 2018 року усі зобов'язання з надання кредитів є відкличними і становлять 2 201 394 тисячі гривень (на 31 грудня 2017 року – 1 899 771 тисяч гривень).

Непогашені зобов'язання, пов'язані з кредитуванням, були такими:

<i>У тисячах гривень</i>	На 31 грудня 2018 року			Всього
	Стадія 1	Стадія 2	Стадія 3	
Зобов'язання з надання кредитів	2 197 868	1 000	2 526	2 201 394
Резерв під очікувані кредитні збитки	9 523	19	1 310	10 852
Балансова вартість (резерв)	9 523	19	1 310	10 852
Договори фінансової гарантії та акредитиви	144 444	-	-	144 444
Резерв під очікувані кредитні збитки	172	-	-	172
Балансова вартість (резерв)	172	-	-	172

Примітки до консолідованої фінансової звітності банківської групи – 31 грудня 2018 року**33 Умовні та інші зобов'язання (продовження)**

Станом на 31 грудня 2018 року зобов'язання за гарантіями та акредитивами забезпечені депозитами у сумі 35 055 тисяч гривень (31 грудня 2017 року – 10 914 тисяч гривень) (Примітка 17).

Зобов'язання у формі гарантій, акредитивів зменшені на суму забезпечення у формі депозитів та визнаних резервів під очікувані кредитні збитки деноміновані у таких валютах:

<i>У тисячах гривень</i>	2018 рік	2017 рік
Українські гривні	106 846	16 688
Євро	2 371	11 005
Всього	109 217	27 693

Загальна сума невиконаних зобов'язань за кредитами, імпортованими акредитивами та гарантіями за угодою необов'язково являє собою майбутні потреби у грошових коштах, оскільки строк дії таких фінансових інструментів може закінчитися без фінансування.

Зміни оцінок очікуваних кредитних збитків під зобов'язання кредитного характеру представлений таким чином:

<i>У тисячах гривень</i>	Прим.	2018			Всього
		Стадія 1	Стадія 2	Стадія 3	
Залишок на 1 січня	5	13 308	30	4 449	17 787
Перехід на Стадію 1		(110)	102	8	-
Перехід на Стадію 2		836	(918)	82	-
Перехід на Стадію 3		3 817	-	(3 817)	-
Чиста зміна резерву під збитки	26	(17 122)	812	(464)	(16 774)
Нові зобов'язання з надання кредитів та договори фінансової гарантії	26	14 849	-	1 919	16 768
Зобов'язання з надання кредитів та договори фінансової гарантії визнання яких припинено	26	(5 744)	(9)	(868)	(6 621)
Зміни курсу валют та інші зміни		(139)	2	1	(136)
Залишок на 31 грудня		9 695	19	1 310	11 024

34 Розкриття інформації про справедливу вартість

Результати оцінки справедливої вартості аналізуються та розподіляються за рівнями ієрархії справедливої вартості наступним чином: (i) до 1 Рівня відносяться оцінки по цінам, що котируються (без коригування) на активних ринках для ідентичних активів та зобов'язань, (ii) до 2 Рівня – отримані в результаті використання методів оцінки, в яких всі суттєві вхідні дані, прямо або опосередковано є спостережуваними для активу чи зобов'язання (наприклад ціни), та (iii) оцінки 3 Рівня, які є оцінками, що не базуються на спостережуваних ринкових даних (тобто, базуються на не спостережуваних вхідних даних). З метою розподілу фінансових інструментів за категоріями керівництво використовує професійні судження. Якщо для оцінки справедливої вартості використовуються спостережувані вхідні дані, що вимагають суттєвих коригувань, то така оцінка відноситься до 3 Рівня. Вагомість використаних вхідних даних оцінюється для всієї сукупності оцінки справедливої вартості.

34 Розкриття інформації про справедливу вартість (продовження)

(а) Багаторазові оцінки справедливої вартості

Багаторазові оцінки справедливої вартості є оцінками, що вимагаються або дозволені МСФЗ у звіті про фінансовий стан на кінець кожного звітного періоду. В таблиці нижче наведено рівні ієрархії справедливої вартості, до якого відносяться багаторазові оцінки справедливої вартості:

У тисячах гривень	2018 рік				2017 рік			
	1 Рівень	2 Рівень	3 Рівень	Всього	1 Рівень	2 Рівень	3 Рівень	Всього
Активи по справедливій вартості								
Кредити, що оцінюються за справедливою вартістю через інший сукупний дохід								
всього кредити фізичним особам – інші споживчі кредити	-	-	5 814	5 814	-	-	-	-
Фінансові активи								
Інвестиційні цінні папери, які оцінюються за справедливою вартістю через інший сукупний дохід								
- Українські державні облігації	-	2 892 610	-	2 892 610	-	1 924 295	-	1 924 295
- Корпоративні акції	-	-	10	10	-	-	30	30
Нефінансові активи								
- Власні приміщення	-	-	291 540	291 540	-	-	266 545	266 545
- Інвестиційна нерухомість	-	-	40 857	40 857	-	-	21 923	21 923
Всього справедлива вартість активів, що багаторазово оцінюються по справедливій вартості	-	2 892 610	338 221	3 230 831	-	1 924 295	288 498	2 212 793

За роки, що закінчилися 31 грудня 2018 та 2017 років Група не здійснювала переведень між рівнями ієрархії справедливої вартості. Політикою Групи визначається, що переведення між рівнями ієрархії справедливої вартості вважається таким, що відбулося станом на звітну дату.

В таблиці нижче наведені методи оцінки та вхідні дані, які були використані в оцінці справедливої вартості для оцінок 2 Рівня станом на 31 грудня 2018 року:

У тисячах гривень	Справедлива вартість	Метод оцінки	Використані вхідні дані
Активи по справедливій вартості			
Фінансові активи			
Інвестиційні цінні папери, які оцінюються за справедливою вартістю через інший сукупний дохід			
- Українські державні облігації	2 892 610	Ринковий метод	Ціни котируваних облігацій на ринку для аналогічних облігацій
Всього оцінена багаторазова справедлива вартість 2 рівня	2 892 610		

Протягом 2018 та 2017 років не було змін в методах оцінки для багаторазових оцінок справедливої вартості 2 Рівня.

Примітки до консолідованої фінансової звітності банківської групи – 31 грудня 2018 року

34 Розкриття інформації про справедливу вартість (продовження)

б) Активи та зобов'язання, що не оцінюються по справедливій вартості, справедлива вартість яких розкривається

Нижче наводиться аналіз справедливої вартості за рівнями ієрархії справедливої вартості та балансова вартість активів, що не оцінюються по справедливій вартості:

У тисячах гривень	2018 рік				2017 рік			
	1 Рівень	2 Рівень	3 Рівень	Балансова вартість	1 Рівень	2 Рівень	3 Рівень	Балансова вартість
Активи								
Кошти в інших банках	-	8 436	-	8 436	-	15 370	-	15 370
Кредити та аванси клієнтам	-	-	9 748 420	9 648 681	-	-	7 941 117	7 885 090
- Кредити юридичним особам	-	-	5 582 146	5 631 412	-	-	4 690 479	4 702 146
- Кредити фізичним особам – споживчі кредити	-	-	944 918	803 832	-	-	530 801	451 414
- Кредити фізичним особам – іпотечні кредити	-	-	911 363	900 671	-	-	638 235	633 583
- Кредити фізичним особам – кредити на автомобілі	-	-	2 309 993	2 312 766	-	-	2 081 602	2 097 947
Інвестиційні цінні папери, що оцінюються за амортизованою вартістю	-	898 167	-	890 664	-	1 195 637	-	1 185 365
Інші фінансові активи	-	49 412	-	49 412	-	35 143	-	35 143
Всього	-	956 015	9 748 420	10 597 193	-	1 246 150	7 941 117	9 120 968

Нижче наводиться аналіз справедливої вартості за рівнями ієрархії справедливої вартості та балансова вартість зобов'язань, що не оцінюються по справедливій вартості:

У тисячах гривень	2018 рік				2017 рік			
	1 Рівень	2 Рівень	3 Рівень	Балансова вартість	1 Рівень	2 Рівень	3 Рівень	Балансова вартість
Зобов'язання								
Кошти інших банків	-	2 021 544	-	2 021 544	-	1 624 326	-	1 624 499
- кореспондентські рахунки інших банків	-	2 021 544	-	2 021 544	-	1 431 054	-	1 431 054
- Строкові депозити та кредити від інших банків	-	-	-	-	-	193 272	-	193 445
Кошти клієнтів	-	11 888 305	-	11 924 175	-	10 782 803	-	10 844 081
- Поточні кошти юридичних осіб	-	4 266 351	-	4 266 351	-	4 047 466	-	4 074 466
- Строкові депозити юридичних осіб	-	1 860 191	-	1 860 191	-	1 789 213	-	1 794 486
- Поточні кошти фізичних осіб	-	2 106 451	-	2 106 679	-	1 683 617	-	1 683 617
- Строкові депозити фізичних осіб	-	3 655 312	-	3 690 954	-	3 262 507	-	3 291 512
Кошти інших фінансових організацій	-	155 549	-	160 511	-	96 695	-	102 465
Інші фінансові зобов'язання	-	141 587	-	141 587	-	55 101	-	55 101
Цінні папери власного боргу	-	300 760	-	304 076	-	4 773	-	4 759
Всього	-	14 507 745	-	14 551 893	-	12 563 698	-	12 630 905

34 Розкриття інформації про справедливу вартість (продовження)

Оцінка справедливої вартості на 2 Рівні та 3 Рівні ієрархії справедливої вартості була розрахована з використанням методу дисконтованих грошових потоків. Справедлива вартість фінансових інструментів з плаваючою процентною ставкою, що не котируються на активному ринку, дорівнює їх балансовій вартості. Справедлива вартість інструментів із фіксованою процентною ставкою, які не мають ринкових котирувань, була розрахована на основі розрахункових майбутніх очікуваних грошових потоків, дисконтованих із застосуванням поточної середньозваженої відсоткової ставки по діючих інструментах та строк до погашення, який залишився.

Для активів Група використовувала припущення щодо ставок на позики та рівня дострокових погашень контрагентами. Зобов'язання були дисконтовані з використанням ставки Групи по запозиченням. Зобов'язання, що підлягають погашенню за вимогою, були дисконтовані починаючи з першого дня потенційного пред'явлення вимоги щодо погашення зобов'язання Групою.

35 Подання фінансових інструментів за категоріями оцінки

Порядок класифікації фінансових інструментів описаний в Примітці 3.

Нижче в таблиці показана звірка фінансових активів з категоріями оцінки станом на 31 грудня 2018 року:

	Фінансові інструменти, що оцінюються за амортизованою вартістю	Фінансові інструменти, що оцінюються за справедливою вартістю через інший сукупний дохід	Дебіторська заборгованість за фінансовою орендою	Всього
<i>У тисячах гривень</i>				
Активи				
Грошові кошти та їх еквіваленти	2 157 346	-	-	2 157 346
Заборгованість інших банків				
- Гарантійні депозити	3 357	-	-	3 357
- Кредити інших банків	5 079	-	-	5 079
Кредити та аванси клієнтам				
- Кредити юридичним особам	5 186 626	-	444 786	5 631 412
- Кредити на автомобілі	2 305 473	-	7 293	2 312 766
- Споживчі кредити	803 832	5 814	-	809 646
- Кредити фізичним особам – іпотечні кредити	900 671	-	-	900 671
Інвестиційні цінні папери	890 664	2 892 620	-	3 783 284
Інші фінансові активи	49 412	-	-	49 412
Всього фінансових активів	12 302 460	2 898 434	452 079	15 652 973

Нижче в таблиці показана звірка фінансових активів з цими категоріями оцінки станом на 31 грудня 2017 року:

	Кредити та дебіторська заборгованість	Активи для подальшого продажу	Інвестиційні цінні папери до погашення	Всього
<i>У тисячах гривень</i>				
Активи				
Грошові кошти та їх еквіваленти	2 322 058	-	-	2 322 058
Заборгованість інших банків				
- Гарантійні депозити	9 219	-	-	9 219
- Кредити інших банків	6 151	-	-	6 151
Кредити та аванси клієнтам				
- Кредити юридичним особам	4 702 146	-	-	4 702 146
- Кредити на автомобілі	2 097 947	-	-	2 097 947
- Споживчі кредити	451 414	-	-	451 414
- Кредити фізичним особам – іпотечні кредити	633 583	-	-	633 583
Інвестиційні цінні папери для подальшого продажу	-	1 924 325	-	1 924 325
Інвестиційні цінні папери до погашення	-	-	1 185 365	1 185 365
Інші фінансові активи	35 143	-	-	35 143
Всього фінансових активів	10 257 661	1 924 325	1 185 365	13 367 351

Станом на 31 грудня 2018 року та 31 грудня 2017 року всі фінансові зобов'язання Групи обліковані за амортизованою вартістю. Похідні фінансові інструменти відносяться до категорії за справедливою вартістю, зміни якої відносяться на фінансовий результат.

36 Операції з пов'язаними сторонами

Як правило, сторони вважаються пов'язаними, якщо вони знаходяться під спільним контролем, або якщо одна з них має можливість контролювати іншу або може мати суттєвий вплив при прийнятті фінансових та управлінських рішень. Під час розгляду кожного випадку відносин, що можуть являти собою відносини між пов'язаними сторонами, увага приділяється суті цих відносин, а не лише їх юридичній формі.

Станом на 31 грудня 2018 року залишки по операціях з пов'язаними сторонами були такими:

<i>У тисячах гривень</i>	Материнська компанія	Компанії під спільним контролем	Дочірня компанія	Основний управлінський персонал
Кореспондентські рахунки в інших банках (відсоткова ставка 0%)	5 849	-	-	-
Загальна сума кредитів та авансів клієнтам	-	-	5 340	590
Резерв під очікувані кредитні збитки за кредитами та авансами клієнтів	-	-	-	(15)
Інші активи	180	-	4 500	-
Кореспондентські рахунки та депозити «овернайт» інших банків (відсоткова ставка 0,3%)	907 556	-	-	-
Кошти клієнтів (15,5-18%; для поточних рахунків: 0-6%)	-	31 476	2 043	329
Інші зобов'язання	724	171	-	19 696

Нижче наведено доходи та витрати по операціях з пов'язаними сторонами за 2018 рік:

<i>У тисячах гривень</i>	Материнська компанія	Компанії під спільним контролем	Дочірня компанія	Основний управлінський персонал
Процентні доходи	-	-	931	71
Процентні витрати	128	(3 786)	(605)	(7)
Інші доходи	232	438	-	6
Резерв під очікувані кредитні збитки	-	-	(1 500)	(258)
Доходи за виплатами та комісійними	-	111	35	57
Витрати за виплатами та комісійними	(2 980)	-	-	-
Інші витрати	(2 170)	(26 527)	-	-

Нижче наведені інші права та зобов'язання на 31 грудня 2018 року за операціями з пов'язаними сторонами:

<i>У тисячах гривень</i>	Материнська компанія	Компанії під спільним контролем	Основний управлінський персонал
Зобов'язання з кредитування, що отримані	838 019	-	-
Інші надані зобов'язання	17 275	-	146
Інші права отримані	17 385	-	-
Отримана застава	1 384	-	4 058

Зобов'язання з кредитування, що отримані, стосуються невикористаних позикових коштів, отриманих від Материнського Банку PKO Bank Polski S.A. в доларах США з терміном погашення в червні 2019 та відсотковою ставкою на рівні 1-місячний LIBOR + 5%.

Нижче наведені сукупні суми, надані пов'язаним сторонам і повернуті ними протягом 2018 року:

<i>У тисячах гривень</i>	Материнська компанія	Компанії під спільним контролем	Основний управлінський персонал
Суми, повернуті пов'язаними сторонами за період	-	-	(259)

Станом на 31 грудня 2018 року Група надала наступні активи та пайові цінні папери в якості застави за кредитом:

- 100% прав Банку на участь в дочірній компанії (31 грудня 2017 року – 100%).

Примітки до консолідованої фінансової звітності банківської групи – 31 грудня 2018 року

36 Операції з пов'язаними сторонами (продовження)

Станом на 31 грудня 2017 року залишки по операціях з пов'язаними сторонами були такими:

	Материнська компанія	Компанії під спільним контролем	Дочірня компанія	Основний управлінський персонал
<i>У тисячах гривень</i>				
Кореспондентські рахунки в інших банках	71 620	-	-	-
Загальна сума кредитів та авансів клієнтам	-	-	5 400	772
Резерв на знецінення кредитів та авансів клієнтам	-	-	-	242
Інші активи	605	463	-	-
Кореспондентські рахунки та депозити «овернайт» інших банків	749 221	-	-	-
Кошти клієнтів	-	3 036	1 758	590
Інші зобов'язання	304	568	-	19 419

Нижче наведено доходи та витрати по операціях з пов'язаними сторонами за 2017 рік:

	Материнська компанія	Компанії під спільним контролем	Дочірня компанія	Основний управлінський персонал
<i>У тисячах гривень</i>				
Процентні доходи	-	-	-	94
Процентні витрати	(27 539)	(111)	(49)	(7)
Інші доходи	-	339	-	5
Резерв на знецінення кредитів та інвестицій	-	-	-	(84)
Доходи за виплатами та комісійними	2	105	15	5
Витрати за виплатами та комісійними	(1 907)	-	-	4
Інші витрати	(1 845)	(24 655)	-	-

Нижче наведені інші права та зобов'язання на 31 грудня 2017 року за операціями з пов'язаними сторонами:

	Материнська компанія	Компанії під спільним контролем	Основний управлінський персонал
<i>У тисячах гривень</i>			
Зобов'язання з кредитування, що отримані	850 028	-	-
Інші надані зобов'язання	6 329	-	237
Інші права отримані	6 361	-	-
Отримана застава	1 403	-	4 193

Зобов'язання з кредитування, що отримані, стосуються невикористаних позикових коштів, отриманих від Материнського Банку PKO Bank Polski S.A. в доларах США з терміном погашення в червні 2019 та відсотковою ставкою на рівні 1-місячний LIBOR + 5%.

Нижче наведені сукупні суми, надані пов'язаним сторонам і повернуті ними протягом 2017 року:

	Материнська компанія	Компанії під спільним контролем	Основний управлінський персонал
<i>У тисячах гривень</i>			
Суми, повернуті пов'язаними сторонами за період	-	-	(751)

36 Операції з пов'язаними сторонами (продовження)

Нижче наведені суми винагороди основного управлінського персоналу:

У тисячах гривень	2018 рік		2017 рік	
	Витрати	Нараховане зобов'язання	Витрати	Нараховане зобов'язання
<i>Короткострокові виплати:</i>				
- Заробітна плата	22 358	1 756	21 552	1 478
- Преміальні виплати	14 184	17 875	13 820	17 925
- Компенсації при звільненні	17	-	54	-
Нарахування єдиного соціального внеску	1 037	65	954	67
Всього	37 596	19 696	36 380	19 470

Короткострокові виплати належать до сплати у повному обсязі протягом дванадцяти місяців після закінчення періоду, в якому керівництвом були надані відповідні послуги.

Витрати на преміальні виплати включають нараховане зобов'язання в сумі 14 184 тисячі гривень (у 2017 році – 13 500 тисяч гривень).

37 Вибуття учасника Банківської Групи

Станом на 31 грудня 2017 року Ідея Капітал виключено зі складу Групи, оскільки Ідея Капітал втратила статус фінансової установи та була виключена зі складу Державного реєстру фінансових установ. Національний банк України визнав зміни у складі Групи. При цьому, Ідея Капітал залишається дочірньою компанією Банку та була консолідована в консолідованій звітності Банку.

17 серпня 2017 року Національна комісія, що здійснює регулювання у сфері ринків фінансових послуг, на підставі заяви ТОВ «Фінансова компанія «Ідея Капітал», виключила Компанію з Державного реєстру фінансових установ (розпорядження Нацкомфінпослуг від №638/22-8 від 17 серпня 2017 року).

Рішенням Комітету Національного банку України з питань нагляду та регулювання діяльності банків, нагляду (оверсайту) платіжних систем від 7 листопада 2017 року №376 було визнано зміни структури власності іноземної банківської групи, а саме виключення зі складу учасників іноземної банківської групи Товариства з обмеженою відповідальністю «Фінансова компанія «Ідея Капітал».

Відповідний результат деконсолідації у 2017 році становив 179 868 тисяч гривень. Компанії, що консолідуються у звітності, перебували під спільним контролем Групи РКО Bank Polski S.A. протягом періоду, який охоплений цією консолідованою фінансовою звітністю банківської групи.

Ефект від вибуття учасника Групи у 2017 році був наступним:

Кредити та аванси клієнтам	58 974
Інші фінансові та нефінансові активи	2 458
Заборгованість перед іншими банками	(241 300)
Чисті активи на дату виключення зі складу Групи – Результат від вибуття учасника Групи	179 868

38 Події після дати балансу

21 січня 2019 року здійснена державна реєстрація нової редакції Статуту АТ «КРЕДОБАНК» та змінено тип акціонерного товариства з публічного акціонерного товариства на приватне акціонерне товариство та назву Банку (Примітка 1).

Після 31 грудня 2018 року не було інших подій, що вимагали б внесення змін чи доповнень до фінансової звітності або розкриття у консолідованій фінансовій звітності банківської групи.

Затверджено до випуску Правлінням відповідальної особи Банківської Групи та підписано від його імені 27 травня 2019 року.

М. Ващук
В.о. Голови Правління

В. Лотоцький
Головний бухгалтер

Виконавець: О. Лісний (т. 032 297 27 82)